

Системи за управление и координация на проекти в ресорните министерства

Договор REFORM/SC2021/140 „Техническа помощ за изпълнение на Плана за възстановяване и устойчивост на България“

октомври 2022 г.

AARC

ECORYS

Проектът се изпълнява с подкрепата на Европейския съюз чрез Инструмента за техническа подкрепа в сътрудничество с Генерална дирекция „Подкрепа на структурните реформи“ на Европейската комисия

Проектът се изпълнява с подкрепата на Европейския съюз чрез Инструмента за техническа подкрепа в сътрудничество с Генерална дирекция „Подкрепа на структурните реформи“ на Европейската комисия

Настоящият доклад е изготвен с финансовата подкрепа на Европейската комисия.
Мненията, изразени в доклада, са на консултантите и не отразяват непременно мнението на Европейската комисия.

Представяне на доклада

Докладът представя Резултат 3.1: Аналитичен доклад с препоръки за управление и координация на проектния цикъл по ПБУ по проект REFORM/SC2021/140 за предоставяне на техническа помощ за прилагане на българския план за възстановяване и устойчивост.

Кратко въведение в целите на доклада и контекста, в който е разработен е представено в Раздел 1.

В Раздел 2 е представена методологията, разработена за целта и прилагана към всяка една Структура за наблюдение и докладване при изготвяне на анализа на текущата ситуация по отношение на управлението и координацията на проекти, проектиране на бъдещето и план за преход от настоящата към желаната ситуация.

Раздел 3 представя обобщена информация с ключови констатации от анализа на състоянието на системите за управление и координация на проекти във ведомствата, в които има структури за наблюдение и докладване.

Раздел 4 включва десет индивидуални доклади за: Министерство на образованието, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на иновациите и растежа, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на енергетиката, Министерство на земеделието, Министерство на транспорта и съобщенията, Министерство на здравеопазването, Национален фонд Култура и Българска академия на науките.

Към доклада има 3 приложения, които представят използваните източници на информация (Приложение 1), проведените срещи (Приложение 2) и въпросник за събиране на данни от всяка структура за наблюдение и докладване (Приложение 3).

СЪДЪРЖАНИЕ

SUMMARY	7
1. ВЪВЕДЕНИЕ	8
2. МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ИЗВЪРШВАНЕ НА АНАЛИЗ НА НАСТОЯЩОТО ПОЛОЖЕНИЕ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИИ ОТ НАЦИОНАЛНИЯ ПВУ	11
2.1. Общи положения	11
2.2. Анализ на настоящото положение (“As-Is”)	11
2.3. Проектиране на бъдещето (“To-Be”)	16
2.4. План за преход от настоящата към желаната ситуация	16
2.5. Документални източници на информация за анализ на настоящото положение .	17
3. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНСТАТАЦИИ ЗА ПРОПУСКИ В СИСТЕМИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И КООРДИНАЦИЯ НА ПРОЕКТИ В МИНИСТЕРСТВА И ВЕДОМСТВА, В КОИТО ИМА СТРУКТУРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ДОКЛАДВАНЕ	18
4. ИНДИВИДУАЛНИ ДОКЛАДИ ЗА СИСТЕМИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И КООРДИНАЦИЯ НА ПРОЕКТИ В МИНИСТЕРСТВА, В КОИТО ИМА СТРУКТУРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ДОКЛАДВАНЕ – АНАЛИЗ НА НАСТОЯЩО СЪСТОЯНИЕ, ПРЕПОРЪКИ И ПЛАН ЗА ПРЕХОД	20
4.1. Министерство на образованието и науката	20
4.2. Министерство на труда и социалната политика	42
4.3. Министерство на иновациите и растежа	51
4.4. Министерство на регионалното развитие и благоустройството	78
4.5. Министерство на енергетиката	106
4.6. Министерство на земеделието	124
4.7. Министерство на транспорта и съобщенията	141
4.8. Министерство на здравеопазването	149
4.9. Национален фонд „Култура“	160
4.10. Българска академия на науките	168
ПРИЛОЖЕНИЯ	176
Приложение 1. Използвани документи и информация	176
Приложение 2. Проведени срещи	179
Приложение 3. Въпросник за събиране на информация	180

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

БАН	Българска академия на науките
ДНФ	Дирекция „Национален фонд“
ДФЕС	Договор за функциониране на Европейския съюз
ДФЗ	Държавен фонд „Земеделие“
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЗОП	Закон за обществени поръчки
ИКТ	Информационни и комуникационни технологии
ИС	Информационна система
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение
КП	Крайни получатели
МВУ	Механизъм за възстановяване и устойчивост
МЕ	Министерство на енергетиката
МЗ	Министерство на земеделието
МИР	Министерство на иновациите и растежа
МОН	Министерство на образованието и науката
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МТС	Министерство на транспорта и съобщенията
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
МФ	Министерство на финансите
НФК	Национален фонд „Култура“
НФМ	Норвежки финансов механизъм
ПВУ	План за възстановяване и устойчивост
DNSH/ПНЗВ	Принцип за непричиняване на значителна вреда
СЕБРА	Система за електронни бюджетни разплащания
СН	Структура за наблюдение
СНД	Структура за наблюдение и докладване
СУК	Системи за управление и контрол
УП	Устройствен правилник
УЧР	Управление на човешките ресурси
ФМ на ЕИП	Финансов механизъм на Европейското икономическо пространство
ФТО	Финансов и технически отчет
ЦКЗ	Централно координационно звено

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ И ФИГУРИТЕ

Списък на таблиците

Таблица 1. Отговорности на МОН като СНД по ПВУ	20
Таблица 2. Отговорности на МТСП като СНД по ПВУ	42
Таблица 3. Отговорности на МИР като СНД по ПВУ	51
Таблица 4. Отговорности на МРРБ като СНД по ПВУ	78
Таблица 5. Отговорности на МЕ като СНД по ПВУ	106
Таблица 6. Отговорности на МЗ като СНД по ПВУ	124
Таблица 7. Отговорности на МТС като СНД по ПВУ	141
Таблица 8. Отговорности на Министерство на здравеопазването като СНД по ПВУ	149
Таблица 9. Отговорности на НФК като СНД по ПВУ	160
Таблица 10. Отговорности на БАН като СНД по ПВУ	168

Списък на фигурите

Фигура 1: Органиграма на структурата за наблюдение и докладване към МОН	23
Фигура 2: Органиграма на структурите за наблюдение и докладване към МИР	72

SUMMARY

This report presents Deliverable 3.1 Analytical report with recommendations for RRP project management and coordination, developed as part of the project to provide Technical Assistance for the implementation of the Recovery and Sustainability Plan of Bulgaria (REFORM/SC2021/140).

A brief introduction to the objectives of the report and the context in which it was developed is presented in Section 1.

Section 2 presents the methodology developed and applied to each structure for monitoring and reporting in preparing the analysis of the current “as-is” situation in terms of project management and coordination, projecting the future improved “to-be” RRP project management and coordination mechanisms and tools and a transition plan from “as-is” to “to-be”.

The identified gaps related to the respective challenge area/evaluation criterion are presented in tabular form. When preparing recommended future actions, an opportunity was given to the structures for monitoring and reporting to comment the findings. The comments received and additional information provided were taken into account in formulating the recommendations that are set out in the transition plans.

Section 3 presents a summary of key findings from the analysis of the status of project management and coordination systems in ministries that have monitoring and reporting structures.

Section 4 includes ten individual reports covering the following institutions: Ministry of Education, Ministry of Labour and Social Policy, Ministry of Innovation and Growth, Ministry of Regional Development and Public Works, Ministry of Energy, Ministry of Agriculture, Ministry of Transport and Communications, Ministry of Health, National Culture Fund and Bulgarian Academy of Sciences.

The report has 3 annexes which present the sources of information used (Annex 1), the meetings held (Annex 2) and a questionnaire to collect data from each monitoring and reporting structure (Annex 3).

1. Въведение

Настоящия доклад представя Резултат 3.1 от проекта за предоставяне на Техническа помощ за изпълнение на Плана за възстановяване и устойчивост на България (REFORM/SC2021/140) - Аналитичен доклад с препоръки по цикъла на управление на проекти за ПБУ и механизмите за координация за всяко участващо министерство, в качеството му на структура за наблюдение и докладване.

Проектът за предоставяне на Техническа помощ за изпълнение на Плана за възстановяване и устойчивост на България (REFORM/SC2021/140) стартира в период на подготовка на нормативната уредба за изпълнение на националния план на възстановяване и устойчивост. Към момента на изготвяне на встъпителния доклад основният бенефициент на проекта дирекция „Национален фонд“ при Министерство на финансите прецизира обхвата по дейност 3.1. Анализ на текущата ситуация такава, каквато е във всяко от участващите министерства по отношение на управлението и координацията на проекти и 3.3. Предложения за подобрени бъдещи механизми и инструменти за управление и координация на проекти за ПБУ и план за преход от настоящия към бъдещия подход на управление за всяко участващо министерство, в качеството му на структура за наблюдение и докладване.

С приемането на Постановление на МС № 157 от 07.07.2022 г. се определят и министерствата, които ще изпълняват функциите на структура за наблюдение и докладване. На база на Приложение № 1 към чл. 3, ал. 1, т. 2 към ПМС 157/07.07.2022 г. консултантът извърши своята проучвателна и аналитична работа за настоящото положение относно установяване на адекватни механизми за управление и координация на проекти и наблюдение при изпълнение на инвестиции и реформи от Националния план за възстановяване и устойчивост в структурите за наблюдение и докладване в:

- Министерство на образованието и науката,
- Министерство на труда и социалната политика,
- Министерство на иновациите и растежа,
- Министерство на регионалното развитие и благоустройството,
- Министерство на енергетиката,
- Министерство на земеделието,
- Министерство на транспорта и съобщенията,
- Министерство на здравеопазването,
- Национален фонд „Култура“,
- Българска академия на науките,
- Администрацията на Министерски съвет/ Агенцията по вписванията.

С измененията и допълненията направени в ПМС № 157 , обнародвани в ДВ. бр.70 от 30 Август 2022 г. Администрацията на Министерския съвет и Агенцията по вписванията, наред с останалите структури по инвестиция „Дигитализиране на информационни масиви в администрацията, съдържащи регистри данни и е-удостоверяване от регистри“ са определени като крайни получатели.

В обхвата на Резултат 3, и по-конкретно 3.1, за който се отнася настоящия доклад влизат следните основни задачи:

- Анализ на консолидираната информация за административния капацитет на структурите в рамките на ресорните министерства, участващи в изпълнението на ПВУ, изготвена и представена от дирекция „Национален фонд“ в МФ въз основа на самооценка, извършена през 2021 г.
- Разработване на методология за анализ, който да се извърши на структурите за наблюдение и докладване в рамките на ресорните министерства, участващи в изпълнението на ПВУ. Методологията се основава на приложими стандарти и разглежда добрите практики, използвани за изследване на действащите механизми за координация за прилагането на ПВУ, ефективността и ефикасността на прилагането на системата за вътрешен контрол (вкл. работен процес) спрямо приложимата регулаторна рамка.
- Оценка на рисковете във всяко участващо министерство по отношение на методите за управление на проектите съобразно вида на инвестициите.
- Анализ на текущото състояние във всеки от участващите субекти включващ: правна рамка, организационна структура, вътрешни правила, регулиращи функционирането на структурите; управление на човешките ресурси (УЧР) - структуриране, персонал, бюджет и други ресурси, типичен обем на работа, вътрешни правила; ниво на стандартизация на бизнес процесите; свързана ИКТ инфраструктура и системи. Специален акцент се поставя на административния капацитет за прилагане на високи стандарти за вътрешен контрол.

За постигане на Резултат 3.1 са осъществени следните дейности:

- Прегледани са документи и информация имащи отношение към Резултат 3.1. Списък на основните документи, които са използвани е представен в Приложение 1.
- Проведени са индивидуални технически срещи с основните ползватели на Резултат 3.1. Списък на проведените срещи е представен в Приложение 2.
- Събрана е информация за наличния капацитет и организация на системите за управление на проекти за ПВУ и механизмите за координация за всяко участващо министерство съгласно разработената методология, в частност разработен е въпросник за целите на събиране на информация по Резултат 3, представен в Приложение 3.
- Оценен е наличния капацитет на структурите за наблюдение и докладване съобразно изискванията за управление, посочени в относимите регламенти и насоки на ЕК и националната Система за управление и контрол (СУК) на ПВУ. Наличният капацитет при всяка структура е оценен от гледна точка на трите му съставни части (структури, човешки ресурси и системи и инструменти). Критериите за оценка са представени в Приложение 4.
- На база на направената оценка са идентифицирани пропуски (непълноти) и неефективност в регулаторната, институционалната, организационната и административната рамка за всяко от участващите министерства по отношение на управлението на проекти и координацията на ПВУ, като се вземат предвид общите (за всички институции) констатации и препоръки за Изпълнение на ПВУ.

В съответствие с изготвената методология за анализ на база на установените пропуски и в съответствие с приложимото законодателство са направени предложения за подобрени бъдещи механизми и инструменти за управление и координация и план за преход от настоящия към бъдещия подход на управление.

Основни заинтересовани страни и ползватели на резултатите от дейности 3.1 и 3.3 са ведомствата, които изпълняват ролята на структури за наблюдение и докладване (СНД), дирекция „Национален фонд“ и дирекция „Икономическа и финансова политика“ в Министерство

на финансите, както и дирекция „Централно координационно звено“ в Администрацията на Министерски съвет.

Работата по доклада е осъществена в периода май-септември 2022 г.

Данните за оценка на сегашното състояние относно капацитета на СНД в ресорните министерства и ведомства са към 15 юли 2022 година, като са ползвани и вътрешни неофициални документи с цел по-добро отразяване на текущото състояние. На министерствата със СНД е дадена възможност да коментират и предоставят допълнителна информация към 30.08.2022 по направените констатации.

Министерство на образованието и науката, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на иновациите и растежа, Министерство на регионалното развитие и благоустройството и Министерство на енергетиката са предоставили коментари и документи, удостоверяващи предприетите мерки в периода 15.07.2022 г. – 31.08.2022 г. Същите са взети под внимание при изготвяне на препоръки за подобряване на механизмите за управление и контрол на инвестициите от СНД.

Не са постъпили коментари от Министерство на земеделието, Министерство на транспорта и съобщенията, Министерство на здравеопазването, Национален фонд „Култура“ и Българска академия на науките.

Допълнително, министерствата със СНД са поканени да коментират плана за преход от настоящата към желаната ситуация, изготвен за всяко министерство. Единствено МТСП предостави коментар в определения срок 30.09.2022 г., който е взет под внимание.

Коментарите на Дирекция „Национален фонд“ по проекта на Анализа на текущата ситуация такава, каквата е във всяко от участващите министерства по отношение на управлението и координацията на проекти са надлежно отразени.

Отчита се, че процесите на разработване и установяване на адекватни системи за управление и контрол са в развитие и е възможно към датата на представяне на доклада установените пропуски да са отстранени.

2. Методология за извършване на анализ на настоящото положение при изпълнение на инвестиции от Националния ПВУ

2.1. Общи положения

Механизмът за възстановяване и устойчивост цели да способства икономическото и социално възстановяване от кризата, породена от пандемията от COVID-19 и да направи европейските икономики и общества по-устойчиви и по-добре подготвени за справяне с предизвикателствата и възможностите на предстоящите зелени и цифрови преходи. Механизмът се изпълнява чрез Национални планове за възстановяване и устойчивост, които съдържат мерки за осъществяване на реформи и проекти за публични инвестиции. Планът за възстановяване и устойчивост (ПВУ) отразява специфичните за държавата предизвикателства и приоритети, установени в рамките на европейския семестър и е съобразен с националните програми за реформи, националните планове в областта на енергетиката и климата, плановете за справедлив преход, плана за изпълнение на Гаранцията за младежта, както и споразуменията за партньорство и оперативните програми, приети по линия на фондовете на Съюза.

Съгласно чл. 8 на Регламент (ЕС) 2021/241¹ Механизмът се изпълнява от Комисията при пряко управление в съответствие с относимите правила, приети съгласно член 322 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Механизмът е резултатно ориентиран инструмент като плащанията към държавата-членка не са свързани с направените разходи, а с отчитането на етапи и цели. По линия на Механизма може да се получава безвъзмездна финансова подкрепа и/или заемни средства.

2.2. Анализ на настоящото положение (“As-Is”)

Постановление на Министерски съвет № 157 от 07.07.2022 г. определя органите, структурите и основните им функции по изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България:

- Структура за наблюдение и докладване (СНД)

Извършва подбор на КП или определя КП въз основа на критерии, определени в ПВУ. Отговаря за изпълнението, наблюдението, докладването и контрола на инвестициите и реформите в съответната област.

- Структура за наблюдение (СН)

СН се определя в случай, че КП е публично предприятие или е второстепенен разпоредител към съответното ресорно министерство и отговаря пряко за изпълнението на инвестицията. Основните задължения на СН са свързани с отчитането на реформите, включени в ПВУ; потвърждаването на напредъка на изпълнението на етапите и целите, вкл. чрез проверки на място.

- Крайни получатели (КП)

Отговарят за изпълнението на конкретните инвестиции при спазване на принципите за добро финансово управление и клаузите на сключените оперативни споразумения/договори за финансиране по ПВУ.

¹ Регламент 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 година за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост

В обхвата на методологията попадат само структурите за наблюдение и докладване в ресорните министерства и ведомства, изрично посочени в Приложение № 1 към чл. 3, ал. 1, т. 2 към ПМС 157/07.07.2022 г. Обект на анализ е административния капацитет, необходим за изпълнението на функцията им на СНД.

2.2.1 Критерии за оценка на капацитета за управление на проекти и координация на изпълнение на инвестициите по ПВУ

Методологията обхваща анализ спрямо критерии, относими към наличието на капацитет за изпълнение на инвестициите в трите му основни аспекта: структури, човешки ресурси и системи и инструменти. Методологията обхваща само изисквания, приложими към безвъзмездна финансова подкрепа тъй като българският План за възстановяване и развитие не предвижда използването на заеми по линия на МВУ.

При установяването на критерии, спрямо които следва да се извърши анализ на настоящата ситуация и да установят евентуални пропуски, за които да се очертае план за постигане на подобрена ситуация следва да се имат предвид приложимите разпоредби на нормативната база на национално и европейско ниво.

Съгласно Регламент (ЕС) 2021/241 при изпълнението на ПВУ системата за контрол се основава на съществуващите национални системи за управление на бюджетните средства. Поради резултатно ориентирания подход на изпълнение на МВУ, приложимата законодателна база не определя конкретни критерии, на които следва да отговорят институциите, имащи отговорности във връзка с изпълнение на проекти и реформи.

На ниво законодателство на ЕС като такива могат да бъдат приети част от критериите за оценка от Приложение V Насоки за оценка на Механизма на Регламент 2021/241, а именно:

- 2.8. Очаква се мерките, предложени от съответните държави-членки, да осигурят ефективен мониторинг и изпълнение на плана за възстановяване и устойчивост, вкл. предвидения график, ключовите етапи и целите и свързаните тях показатели.

На СНД в рамките на държавата членка е възложено: i) изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост; ii) наблюдението на напредъка във връзка с ключовите етапи и цели; и iii) докладването.

Предложените ключови етапи и цели са ясни и реалистични и предложените показатели за тези ключови етапи и цели са съответстващи на целта, приемливи и надеждни.

Всички мерки, предложени от държавата членка по отношение на организацията (вкл. разпоредба, за да се гарантира достатъчно разпределение на персонала) за изпълнението на реформите и инвестициите, са надеждни.

- 2.10. Очаква се мерките, предложени от съответната държава членка, да предотвратяват, разкриват и коригират корупция, измами и конфликти на интереси при използването на средствата, предоставени по линия на Механизма, вкл. мерки, които имат за цел избягване на двойно финансиране от Механизма и други програми на Съюза.

Системата за вътрешен контрол, описана в плана за възстановяване и устойчивост, се основава на стабилни процеси и структури и определя ясни участници (органи/субекти) и техните роли и отговорности за изпълнението на задачите по вътрешния контрол; по-специално тя гарантира подходящо разделяне на съответните функции.

Системата за контрол и други съответни разпоредби вкл. за събирането и предоставянето на данни за крайните получатели, описани в плана за възстановяване и устойчивост, по-специално за предотвратяване, разкриване и коригиране на корупцията, измамите и

конфликтите на интереси при използването на средствата, предоставени по линия на Механизма, са адекватни

Описаните в плана за възстановяване и устойчивост мерки за избягване на двойно финансиране от Механизма и други програми на ЕС са подходящи.

Участниците (органите/субектите), които отговарят за контрола, разполагат със законови правомощия и административен капацитет, за да изпълняват предвидените си роли и задачи.

Тези критерии за оценка произтичат от разпоредбите на:

- пар. 40, пар. 53 и пар. 54 от преамбюла на Регламент 241/2021, които предвиждат:
 - Прилагането на Механизма следва да се извършва в съответствие с принципа на доброто финансово управление, вкл. ефективното предотвратяване и преследване по наказателен ред на измамите, вкл. данъчните измами, отклонението от данъчно облагане, корупцията и конфликтите на интереси.
 - Държавите членки следва да предприемат подходящи мерки, за да гарантират, че използването на средствата във връзка с мерки, получаващи подкрепа от Механизма, е в съответствие с приложимото право на Съюза и с националното право. По-специално те следва да гарантират, че се предотвратяват, установяват и коригират измамите, корупцията и конфликтите на интереси и че се избягва двойното финансиране от Механизма и други програми на ЕС.
 - За тази цел при изпълнението на Механизма държавите членки следва да гарантират функционирането на ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол и възстановяват неправомерно изплатени или неправилно използвани суми. В това отношение държавите членки следва да могат да разчитат на обичайните национални системи за управление на бюджета. Държавите членки следва да събират стандартизирани категории данни и информация, които позволяват предотвратяването, разкриването и коригирането на сериозни нередности, като например измами, корупция и конфликти на интереси, във връзка с мерките, получаващи подкрепа от Механизма.
- Член 22 от Регламент 241/2021 Защита на финансовите интереси на ЕС:
 - предприемат всички подходящи мерки, за да защитават финансовите интереси на Съюза и за да гарантират, че използването на средствата във връзка с мерките, получаващи подкрепа от Механизма, е съобразено с приложимото право на ЕС и с националното право, по-специално по отношение на предотвратяването, разкриването и коригирането на измами, корупция и конфликти на интереси.
 - предвиждат ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол и възстановяването на неправомерно изплатени или неправилно използвани суми.

На национално ниво ПВУ е утвърдена и приложима единна система за управление и контрол на Плана за възстановяване и устойчивост на Р България - Системата за управление и контрол – Заповед на министъра на финансите № 526 от 01.07.2022. Системата за управление и контрол, изградена с цел осигуряването и функционирането на предвидима, стабилна и гъвкава вътрешноконтролна среда за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост, включва мерки за превенция, установяване и коригиране на случаи на конфликт на интереси, корупция, измама и двойно финансиране и възстановяване на неправомерно получени средства от крайните получатели.

Прегледът на разпоредбите на национално ниво (част трета на ПВУ и СУК) показва, че при изпълнението на ПВУ се предвижда да се използват процедури максимално близки до прилаганите по отношение на ЕСИФ за програмен период 2014-2020 г. Поради това при оценката на настоящото състояние и установяването на евентуални пропуски е счтено за целесъобразно да се вземат под внимание и критериите за определяне на Управляващ орган съгласно приложение XIII на Регламент (ЕС) № 1303/2013², а именно:

1. Условия за вътрешен контрол

1. Наличие на организационна структура, която покрива функциите на СНД и разпределението на функциите, което да гарантира, че принципът на разделение на функциите се спазва, когато това е приложимо;
2. Рамка, която при делегиране на задачи да обезпечава определянето на техните съответни отговорности и задължения, проверката на капацитета им да изпълняват делегираните им задачи и наличието на процедури за отчитане.
3. Процедури за отчитане и мониторинг.
4. План за разпределяне на необходимите човешки ресурси с нужните технически умения на отделните равнища и за отделните функции в организацията.

2. Управление на риска

1. Рамка, която да гарантира, че се провежда подходяща процедура за управление на риска, когато това е необходимо.

3. Дейности по управление и контрол

1. Процедури относно заявленията за безвъзмездни средства, оценка на заявленията, подбор за финансиране
2. Процедури за проверка на управлението, вкл. административна проверка по отношение на всяко заявление за възстановяване на средства и проверка на място на операциите.
3. Процедури за обработване на заявленията за възстановяване на средства, подадени от КП и разрешаване на плащанията.
4. Процедури за система за събиране, записване и съхраняване в компютърен формат на данните както и процедури, с които да се гарантира, че сигурността на системите отговаря на международно признатите стандарти.
5. Процедури за въвеждане на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите.
6. Процедури, с които да се осигури необходимата одитна следа и система за архивиране.

Във връзка с това е разработен въпросник за документиране на извършения преглед, отразяващ спецификата на Механизма за възстановяване и развитие, конкретните изисквания на СУК за ПВУ и приложимите регламенти.

Установеното сходство между процедурите по ЕСИФ и ПВУ позволява при оценката на настоящото състояние и установяване на евентуални пропуски да се ползват и резултатите от

² Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета

одити на конкретната структура от ресорното ведомство по ЕСИФ (констатации и препоръки от одити, вкл. проценти на грешка за програмата, докладвани от одитните органи и различни видове грешки, установени в рамките на одити от страна на ЕК и национални одити).

2.2.2 Обхват на работа

Област 1 Документален преглед

Извършената на този етап работа включва документален преглед за установяване на съответствие с критериите и по-конкретно:

- Проверка дали конкретната структура от ресорното ведомство е надлежно определена да изпълнява функциите на СНД по отношение на инвестицията;
- Проверка дали са спазени изискванията и дали е гарантиран принципа за разделение на отговорностите;
- Проверка дали са разписани процедури за редовност на разходите, управление на проверките, мониторинг (доколкото е необходим за извършване на плащания към доставчици на стоки и услуги и/или към съответната структура от НФ) надеждно счетоводство, финансово отчитане, одитна следа, система за събиране, записване и съхраняване в компютъризиран форма на данни;
- Проверка на въведените процедури по отношение на оценка на риска, мерки за борба с измамите;
- В случай, че структурата, отговорна за изпълнение на инвестиции/реформи по ПВУ е УО по ЕСИФ или изпълнява проекти по ФМ на ЕИП или НФМ - преглед на одитни доклади от последната година преди прегледа (системни одити по ключовите изисквания за ЕСИФ за програмен период 2014-2020 г., одитни доклади на Сметна палата, ЕК, Европейска сметна палата, свързани с усвояването на средства от ЕС, одитни доклади, свързани с изпълнението на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм).

Резултатите от документалния преглед се формализират във въпросник за целта.

Област 2 Проведени интервюта

С цел улесняване формирането на мнение за настоящото състояние се провеждат срещи и интервюта със служители и експерти, заемащи ключови позиции в управлението и координация на проектите по ПВУ. Обсъжданите теми включват: административен капацитет, разделение на отговорностите, вътрешни правила, налични процедури за подбор на проекти, мониторинг на изпълнението, оценка на риска, информационна система.

Интервюираните лица следва да са избрани по критерии, свързани със заеманата от тях позиция, определени отговорности и компетенции по отношение на изпълнение на инвестициите по ПВУ. Съгласно системите за управление и контрол на национално ниво екипът за управление на проекти включва ръководител и заместник-ръководител, експерт за финансово отчитане, счетоводител, експерт за техническо отчитане, юрист. В случай че все още няма определен екип за изпълнение, срещи и интервюта се провеждат с ръководителя на дирекцията и началници на отдели на структурата, в чиято функционална характеристика е включено изпълнението на инвестицията от ПВУ и служители, в чиито длъжностни характеристики са включени такива отговорности.

След провеждане на интервютата се направи преглед на съответствието между описанието на системите за управление и контрол и обясненията и разбирането за системите, получени в хода

на интервютата. Резултатите от проведените интервюта се отразяват във въпросника за целта. За осигуряване на единен стандарт на водене на интервютата е разработен примерен въпросник.

Област 3 Информационна система

Предвижда се Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС (ИСУН) да изпълнява функциите на Информационна система за МВУ. В ИС на ПВУ се предвижда да се записват и съхраняват в компютъризирана форма данните за всяка инвестиция/реформа, необходими за целите на мониторинга, оценката, финансовото управление, проверките и одита по ПВУ, като изключение са счетоводните записвания, които се извършват в счетоводната система на МФ, базирана на SAP/R3, като между двете системи има изградена връзка.

В обхвата на работата не се включва преглед на договори за осигуряване функционирането и надграждането на системата, спецификации на модулите, осигуряване на непрекъсната работа на системата не са в обхвата, тъй като не попадат в обхвата на отговорности на ресорните министерства. Съответно, въпросникът не предвижда оценка на ИСУН спрямо критериите за информационна система на ПВУ, а само доколко ресорните министерства имат процедури, които осигуряват изпълнение на задълженията им за въвеждане на информация в системата на отделните етапи от изпълнението на инвестициите/реформите.

Обхватът на работата за оценка на тази област включва:

- Преглед на документация – вътрешни правила, прилагани в работата с информационната система, за изпълнение на конкретните задължения на СНД;
- Провеждане на интервюта със служители, имащи отговорности за въвеждане на информация в системата съобразно конкретните задължения на СНД.

2.3. Проектиране на бъдещето (“То-Ве”)

Въз основа на анализа на ситуацията за всяка структура за наблюдение и докладване се установяват пропуските и несъответствията по отделните критерии за оценка. За всяко от тях се предлагат решения / набор от действия, които отговорят на установените проблеми.

За установяване на връзки между съществуващите проблеми, предложените действия за тяхното преодоляване и резултатите, които се целят се използва т. нар. дърво на проблемите. Анализът посредством дърво на проблемите показва връзките, конфликтите и противоречията между проблемите; помага да се установи върху какво може да повлияе организацията и върху какво не може и по този начин помага да се определят приоритетите. На следващ етап проблемите се преформулират в положителен смисъл в цели, за които се определят действия, как да бъдат постигнати.

В табличен вид се представят установените пропуски, относими към съответната област на предизвикателство / критерий за оценка. При изготвяне на препоръчителни бъдещи действия се дава възможност за коментар от СНД, който се взема под внимание при формулирането на препоръката.

2.4. План за преход от настоящата към желаната ситуация

На база на препоръчителните бъдещи действия се изготвя план за преход, в който се определя отговорния ръководител / служител в съответното министерство или ведомство и срок за изпълнение.

Елемент от плана за преход е оценката на риска при неизпълнение на препоръчителните действия.

2.5. Документални източници на информация за анализ на настоящото положение

За целите на анализа се използват три групи документални източници на информация:

- Нормативна база на ниво ЕС
- Нормативна база на национално ниво
- Документи на ниво ресорно ведомство

Примерен списък с документи в съответните категории е представен в Приложение 1.

3. Обобщена информация за констатации за пропуски в системите за управление и координация на проекти в министерства и ведомства, в които има структури за наблюдение и докладване

В периода на заснемане на настоящата ситуация по отношение на системите за управление и координация на проекти в министерствата и ведомствата, в които има структури за наблюдение и докладване (май-юли 2022 г.) се подготвиха основните нормативни документи, очертаващи институционалната и законова рамка за изпълнение на Националния план на възстановяване и устойчивост.

В този период ресорните министерства и ведомства имаха за задача да организират структурите, които ще отговорят за изпълнението на инвестициите и реформите от ПВУ в различните си качества – структура за наблюдение и докладване, структура за наблюдение и краен получател. С приемането на Постановление на Министерски съвет № 157 от 07.07.2022г за определяне на органите, структурите и основните им функции по изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България и промени в него (ПМС № 259 от 26.08.2022 г.³) се установи системата от структури, което позволи на министерствата да преминат към формализиране на подхода на структуриране - чрез съществуващо или новосъздадено организационно звено; чрез целеви екип от експерти, формиран от служители в различни организационни звена и/или външни експерти, без да се създава формално организационно звено, или чрез възлагане на/консултиране от външен за структурата екип.

Обект на анализа са десетте структури за наблюдение и докладване, които отговарят за двадесет и една инвестиции от ПВУ. В пет министерства – Министерство на образованието и науката, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на иновациите и растежа, Министерство на регионалното развитие и благоустройството и Министерство на транспорта и съобщенията има действащи управляващи органи по оперативни програми съфинансирани от ЕС, в които системите за управление и контрол и създадената организация на работа са приложими и за изпълнение на инвестициите по ПВУ. Останалите министерства и ведомства също имат значителен опит и добре установени системи за управление и контрол като бенефициенти и /или управляващи програми и проекти.

Към края на юли 2022 г. при по-голямата част от определените 10 СНД все още няма формално структуриране на звената, макар че при повечето от тях има визия за организацията на работа, разпределението на задълженията и необходимия човешки ресурс.

Органиграми и функционални характеристики на структурите за наблюдение и докладване не са разработени към 15.07.2022 г. Длъжностни характеристики на експертите ангажирани в изпълнението на инвестициите от ПВУ също не са разработени и утвърдени, с малки изключения там където ще се ползват външни експерти. Управлението на риска е един от елементите на системите за управление и контрол, на който не е обърнато необходимото внимание. Предвид кратките срокове на изпълнение на Механизма за възстановяване и устойчивост и ангажимента за следене и отчитане на множество етапи и цели, структурите за наблюдение и докладване следва изключително ефективно в оперативен порядък да управляват рискове от забава, непълна и недостатъчна информация, и т.н.

³ Постановление № 259 от 26 август 2022 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет.

Друг съществен пропуск е при управлението на човешкия ресурс – има структури с недостатъчен персонал с възможност да наемат външни експерти, но още не са стартирали процедурите за набиране на персонал; има структури, които имат достатъчно щатни бройки, но не са предприели действия за тяхното запълване, има и такива, които са установили нужда от допълнителен персонал и макар нормативната уредба да дава възможност да наемат временно експерти на трудов или граждански договор, то няма осигурен ресурс. Към този съществен пропуск трябва да се отнесе и липсата при повечето структури на механизъм за идентифициране на нуждите от обучение, приложим за служителите, които ще изпълняват функции на СНД, чрез който да бъде оценена нуждата от подходящи обучения, особено в началната фаза на изпълнение на инвестициите от ПВУ.

4. Индивидуални доклади за системите за управление и координация на проекти в министерства, в които има структури за наблюдение и докладване – анализ на настоящо състояние, препоръки и план за преход

4.1. Министерство на образованието и науката

Министерство на образованието и науката (МОН) е в ролята на структура за наблюдение и докладване (СНД) по инвестициите, както е представено в таблицата по-долу.

Таблица 1. Отговорности на МОН като СНД по ПВУ

Инвестиция	№	СНД	Компонент	Краен получател	Заделени средства
СТЕМ центрове и иновации в образованието	C1.I1	МОН Изпълнителна агенция "Програма за образование"	1. Образование и умения	Училища, национален СТЕМ център	576.2 млн. лв. (480.1 млн. лв. МВУ; 96 млн. лв. нац. съфинансиране)
Модернизиране на образователна инфраструктура	C1.I2	МОН Изпълнителна агенция "Програма за образование"	1. Образование и умения	Общини, детски градини и училища, професионални гимназии, общежития, кампуси и др.	680 млн. лв. (569.4 млн. лв. МВУ 110.6 млн. лв. нац. съфинансиране)
Младежки центрове	C1.I4	МОН Дирекция „Външни европейски програми“	1. Образование и умения	Общини	70 млн. лв. (63.1 млн. лв. МВУ 6.9 млн. лв. нац. съфинансиране)
Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез научни изследвания и иновации	C2.I1	МИР, МОН Фонд „Научни изследвания“	2. Научни изследвания и иновации	Висши учебни заведения	401 млн. лв. (366.5 млн. лв. МВУ 34.6 млн. лв. нац. Съфинансиране)

4.1.1. Описание на извършената работа

4.1.1.1. Използвани източници на информация

- Устройствен правилник на Министерството на образованието и науката (Загл. изм. - ДВ, бр. 62 от 2013 г., в сила от 3.07.2013 г.)
- Кодекс за поведение на служителите в Министерство на образованието и науката
- Стратегия за управление на риска в МОН и Риск-регистър за 2022 г.
- Вътрешни правила за управление и развитие на човешките ресурси в МОН
- Процедура за провеждане на конкурси за държавни служители в Министерство на образованието и науката и в регионалните управления на образованието
- Вътрешни правила за организация и провеждане на обученията и квалификацията на служителите в Министерство на образованието и науката

- Вътрешни правила за оценяване на служителите в МОН и в регионалните управления на образованието (РУО)
- Правила за подбор при мобилност на служителите в МОН и РУО
- Вътрешни правила за оборота на електронни документи и документи на хартиен носител в Министерството на образованието и науката
- Вътрешни правила за документооборота на счетоводните документи на МОН
- Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки в МОН
- Вътрешни правила за дейността на инспектората на МОН
- Вътрешни правила за прилагане на системата на двойния подпис в МОН
- Счетоводна политика на МОН за 2022 г.
- Доклад от Ваня Стойнева, заместник-министър на образованието и науката относно определяне на Структура за наблюдение и докладване във връзка с изпълнението на ПВУ
- Одитни доклади от извършени системни одити от национални, европейски институции или от звено за вътрешен одит в МОН, в т.ч. и одити на системите в ИА „Програма за образование“ към МОН във връзка с програмите за образование, финансирани от ЕСИФ и дирекция „Външни европейски програми“ като програмен оператор по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство
- Функционална характеристика на дирекция „Външни европейски програми“
- Проекти на актуализирана длъжностна характеристика на директор на дирекция и старши сътрудник по УЕПП в дирекция „Външни европейски програми“
- Проект на Правила за подбор на сътрудници по управление на европейски проекти и програми
- Организационна структура и функции на дирекция „Външни европейски програми“ като Програмен оператор на програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“
- Системи за управление и контрол на Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“
- Правила за работа на Постоянен комитет за оперативно сътрудничество в областта на изпълнение на инвестиция „Изграждане на центрове за личностно развитие на ученици и младежи в подкрепа на устойчивото възстановяване на общините“ от ПВУ
- Етичен кодекс на служителите в Изпълнителна агенция „Програма за образование“
- Вътрешни правила за управление и развитие на човешките ресурси в ИАПО
- Вътрешни правила за защита на лицата, подали сигнали за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси в ИАПО
- Стратегия за управление на риска в ИАПО
- Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки в ИАПО
- Вътрешни правила за оборота на електронни документи и документи на хартиен носител в ИАПО
- Вътрешни правила за управление и развитие на човешките ресурси в ИАПО

- Вътрешни правила при провеждане на конкурси за държавни служители, за подбор при мобилност на държавни служители по чл. 81а ЗДСл и подбор на служители „Сътрудници по управление на европейски програми и проекти“ в ИАПО
- Наръчник за въвеждащо обучение на новоназначени служители в ИАПО
- Инструмент за анализ на нуждите от обучение на служителите на ИАПО
- Наръчник за управление на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“
- Ръководство за изпълнение на договори за предоставяне на БФП, съфинансирани от ЕФРР, по приоритетна ос 1 на Оперативна програма НОИР
- Попълнен въпросник за оценка на административния капацитет за управление на наблюдение на инвестициите, за които МОН е СНД

4.1.1.2. Проведени срещи и интервюта

Съгласно приложение 2.

4.1.2. Анализ на настоящата ситуация

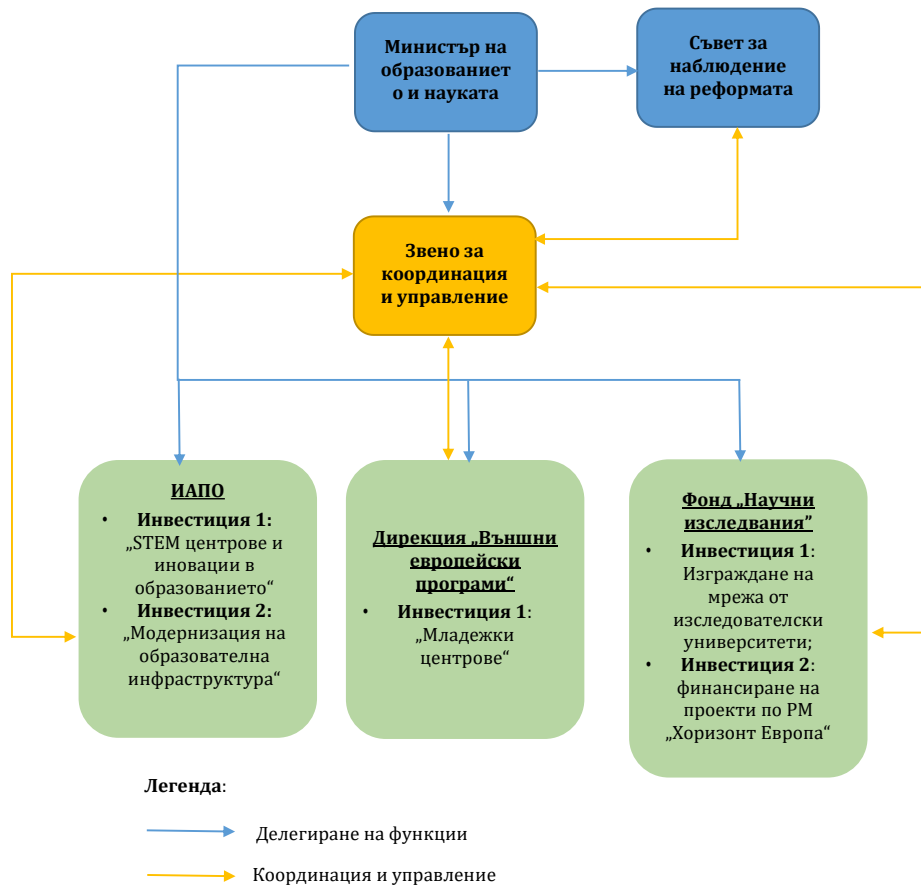
4.1.2.1. Обща информация относно ролята на МОН като СНД за всяка от инвестициите

Основната нормативна рамка, уреждаща органите и структурите и тяхната роля при изпълнението ПВУ, както и общата процедурна рамка за изпълнението на Плана е приета и утвърдена в началото на м. юли 2022 г. - непосредствено преди крайната дата, определена за събиране и обобщаване на данни и информация за целите на настоящия анализ (15.07.2022 г.). В тази връзка, към момента на извършване на анализа, основните вътрешноведомствени документи, касаещи ролята на МОН като СНД все още са в процес на разработване и утвърждаване.

Настоящият анализ по всяка от инвестициите е изготвен въз основа на предоставената ни от страна на МОН, в т.ч. дирекция „Външни европейски програми“ (ДВЕП), Изпълнителна агенция „Програма Образование“ (ИАПО) и Фонд „Научни изследвания (ФНИ) предварителна информация и общоприложими документи и проведени интервюта, както и попълнения въпросник за оценка на административния капацитет за управление на наблюдение на инвестициите, за които МОН е СНД.

Като цяло СНД е предвидено да включва звена и второстепенни разпоредители към МОН, които и към настоящия момент изпълняват подобни инвестиции, но с друг източник на финансиране. По този начин се осигурява пълноценното използване на наличния административен и експертен капацитет, без да се създават допълнителни административни структури. Звената и второстепенните разпоредители към МОН ще бъдат овластени чрез възлагане на задачи и делегиране на функции от министъра на образованието и науката. Фигурата по-долу илюстрира структурата на звеното.

Фигура 1: Органиграма на структурата за наблюдение и докладване към МОН

❖ STEM центрове и иновации в образованието

Изпълнението и отчитането на дейностите по инвестицията се предвижда да бъдат възложени на съществуващите организационни звена - ИАПО и Национален STEM център. И двете структури са второстепенни разпоредител с бюджет към министъра на образованието и науката. ИАПО изпълнява функциите и на управляващ орган на Оперативна програма "Наука и образование за интелигентен растеж" 2014 -2020 г. (ОП "НОИР"), както и на Програма "Образование" за програмен период 2021 - 2027 г.

Националният STEM център ще бъде директен краен получател и като такъв ще отговоря за работите по изграждането на националния център и регионалните STEM центрове, докато Изпълнителната агенция ще отговаря за STEM залите в училищата и за цялостното управление на инвестицията.

❖ Модернизирани на образователна инфраструктура

Изпълнението и отчитането на дейностите по инвестицията се предвижда да бъдат възложени на ИА Програма „Образование“.

❖ Младежки центрове

За изпълнението и отчитането на дейностите по инвестицията се предвижда да отговаря дирекция „Външни европейски програми“ в МОН. Дирекцията изпълнява функциите и на програмен оператор по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП), вкл. по програма "Деца и младежи в риск".

❖ Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез научни изследвания и иновации

Инвестицията ще се изпълнява съвместно между МОН и МИР, като МОН ще отговаря за частта, касаеща изследователските университети (Стълб 2), както и за Стълб 1, Операция 2 (ERA Chairs & Twinning). Изпълнението и отчитането на дейностите по инвестицията се предвижда да бъдат възложени на Фонд „Научни изследвания“ (ФНИ). Фондът е второстепенен разпоредител по бюджета на Министерството на образованието и науката и има за цел да подкрепя финансово проекти и дейности за насърчаване и развитие на научните изследвания.

4.1.2.2. Основни констатации по критерий „Вътрешна среда за контрол“, в т.ч.:

Политики за етика и морал

Както в МОН на централно ниво, така и във второстепенните разпоредители към МОН, включени в СНД са налични утвърдени политики за етика и морал (Кодекс за поведение на служителите в МОН, Етичен кодекс на служителите в ИАПО, Етичен кодекс на ФНИ). Тези документи, съдържащи общоприложимите правни и морални норми на поведение в съответната администрация, вкл. правила относно конфликти на интереси; използване на официална информация и публични ресурси; получаване на подаръци или облаги; лоялност и поверителност и др. са утвърдени по надлежен ред и са задължителни за прилагане от служителите.

Механизми за вътрешен контрол (вкл. спрямо т.нар. „чувствителни длъжности“)

Механизмите за вътрешен контрол, касаещи инвестициите по ПВУ, за които МОН отговаря в качеството си на СНД са в процес на разработване и/или допълване. Към момента на извършване на настоящия анализ има изготвен съвместен доклад (от МОН, в т.ч. ДВЕП, ИАПО и ФНИ) до министъра на образованието и науката с описание на СНД и с предложение за нейното ресурсно обезпечаване. Въз основа на този доклад предстои да бъде издадена заповед на министъра на образованието и науката за възлагане на функции на СНД на съответните звена от структурата на министерството.

Непосредствено след издаване на заповедта на министъра на образованието и науката за сформирване на СНД:

- със заповед на изпълнителния директор на ИАПО ще бъде сформирана работна група в ИАПО за разработване на Наръчник за изпълнение на функции от Изпълнителна агенция „Програма за образование“ по инвестиции „STEM центрове и иновации в образованието“ и „Модернизиране на образователна инфраструктура“ от Националния план за възстановяване и устойчивост;
- ще бъде стартирано разработване на Наръчник за изпълнение на функции от дирекция „Външни европейски програми“ по инвестиция Младежки центрове.
- ще бъдат допълнени съществуващите правила на Фонд „Научни изследвания“, съгласно компетенциите.

В звената, изпълняващи и функции по управление и контрол по оперативните програми или програмите на ЕИП (ИАПО и ДВЕП) такива механизми за вътрешен контрол и към настоящия момент съществуват и функционират. Такива процедури за вътрешен контрол е подходящо да бъдат разработени и по отношение на инвестициите от ПВУ.

Подбор и обучение на персонала

На ниво МОН, както и в ИАПО и ФНИ са въведени процедури за подбор на персонал, управление на промени в персонала, попълване на свободни длъжности.

На ниво МОН със заповеди на министъра са утвърдени Вътрешни правила за развитие на човешките ресурси и Вътрешни правила за организиране и провеждане на обучения и

квалификацията на служителите на Министерството. В допълнение, ДВЕП са изготвили проект на вътрешни правила за подбор на сътрудници по УЕПП, които да подпомагат управлението на помощта от различни европейски програми и източници на финансиране, в т.ч. и от МВУ. Целта на тези вътрешни правила е да се осигури ефективен механизъм за прилагането на единни критерии, обективни изисквания и прозрачни процедури при подбора на „сътрудници по управление на европейски проекти и програми“. Проектът на вътрешни правила за подбор на сътрудници по управление на европейски програми и проекти е предаден на дирекция „Човешки ресурси“ в МОН за съгласуване.

Със Заповед на изпълнителния директор на ИАПО са утвърдени Вътрешни правила при провеждане на конкурси за държавни служители, за подбор при мобилност на държавни служители по чл. 81а от ЗДСл и подбор на служители „сътрудници по управление на европейски програми и проекти“, в които са регламентирани процедурите за подбор на персонал. Функциите, отговорностите и дейностите за развитие на персонала са определени във Вътрешните правила за управление и развитие на човешките ресурси в ИАПО.

В Глава четвърта „Обучения на служители“ на Вътрешните правила за управление и развитие на човешките ресурси в ИАПО са описани дейностите за осигуряване на общо и специализирано обучение на служителите, както и съответните отговорности. Основен инструмент за планирането е Годишният план за задължително и специализирано обучение на служителите в агенцията. За подпомагане на дейността при идентифициране на нуждите от обучение на служителите с оглед ефективното изпълнение на основните функции на агенцията е въведен и Инструмент за анализ на нуждите от обучение на служителите, утвърден със Заповед на Изпълнителния директор.

Във ФНИ съществуват утвърдени правила за работа на конкурсната комисия за назначаване на служители във Фонд „Научни изследвания“, съгласно изискванията на Кодекса на труда, но липсват процедури, които да гарантират, че всеки член на персонала редовно получава обучението, необходимо за неговите или нейните задължения, особено в контекста на задълженията по ПВУ.

В тази връзка и имайки предвид, че в началната фаза на изпълнение на инвестициите ще е необходимо привличането на значителен брой външни експерти - сътрудници по УЕПП, които ще бъдат наети по реда на чл. 11 от ПМС № 157 от 7.7.2022г за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на ПВУ на Република България и на техните основни функции, подходящо би било, специално за целите на управлението и контрола на инвестициите ПВУ, на ниво МОН да се разработи механизъм (инструмент) за идентифициране на нуждите от обучение, приложим и за трите звена в СНД.

Въведени механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция

В звената, изпълняващи и функции по управление и контрол по оперативните програми или програмите на ЕИП (ИАПО и ДВЕП) са въведени механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция. Вътрешните правила и процедури на ИАПО за администриране на нередности, вкл. случаи на съмнения за измами и корупция, тяхната проверка и корективни действия например са разписани в Глава 12 „Нередности“, от Наръчника за управление на ОПНОИР. В главата се описват принципите и процедурите за администриране на нередности от страна на ИАПО, Управляващ орган на ОПНОИР, и контролът на процесите, свързани с тяхната превенция, идентифициране, регистриране, докладване, корективни действия и последващото им проследяване и приключване.

Вътрешните правила и процедури относно идентифициране и избягване на конфликти на интереси са описани в Глава 18 „Конфликт на интереси“ и приложенията към нея от Наръчника за управление на ОПНОИР.

В ДВЕП, в качеството ѝ на Програмен оператор по ФМ на ЕИП, тези въпроси са уредени в Глава 23. Нередности от Системите за управление и контрол на Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“.

Такива процедури за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция липсват във Фонд Научни изследвания.

4.1.2.3. Основни констатации по критерий „Управление на риска“

На ниво МОН, през м. март 2022 г., със Заповед на министъра е утвърдена Актуализирана стратегия за управление на риска, която гарантира, че се провежда подобаваща оценка на риска, когато това е необходимо. Приложение към Актуализираната стратегия за управление на риска е Риск-регистър на Министерството на образованието и науката за 2022 г.

Стратегията за управление на риска в ИАПО, утвърдена със Заповед на изпълнителния директор.

Във Фонд „Научни изследвания“ Стратегия за управление на риска за периода 2022 – 2025 г. е утвърдена от председателя на ФНИ.

Съществуващите вътрешни правила и механизми за управление на риска, в т.ч. и Актуализираната стратегия за управление на риска в МОН не отчитат предстоящите промени в системата за управление и контрол, във връзка с ангажиментите на МОН като СНД по ПВУ и не включват изискване за оценка на риска от измами с цел определянето на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите в рамките на наблюдаваните и подлежащи на изпълнение инвестиции.

4.1.2.4. Основни констатации по критерий „Дейности по управление и контрол“, в т.ч.:

Програмиране

Във функциите и на трите звена от структурата на МОН, изпълняващи ролята на СНД влиза програмирането на съответната инвестиция, вкл. съгласуване на режима на държавни помощи с МФ и обявяване на процедурата за предоставяне на средства от МВУ.

- По отношение на Инвестиция „STEM центрове и иновации в образованието“ (C1.I1):

Към настоящия момент е ангажиран частично 1 служител от дирекция „Програмиране, наблюдение и оценка“ на ИАПО. Основните задължения на служителя са свързани с ОПНОИР 2014-2020 и Програма Образование 2021 -2027. Частична ангажираност в дейността има и директорът на дирекция. Определеният служител притежава квалификация в сферата на социални, стопански и правни науки и опит в програмирането на средства от ЕС в областта на образованието. Служителят, също така, притежава необходимата експертиза в областта на държавните помощи. Според ИАПО, оптималната численост на персонала, необходим за тази дейност съобразно спецификата на инвестицията е: 2 (двама) служители в дирекция „Програмиране, наблюдение и оценка“, като този ресурс е планирано да бъде привлечен посредством наемане на извънщатни/щатни сътрудници на срочни трудови договори.

- По отношение на Инвестиция „Модернизиране на образователна инфраструктура“ (C1.I2):

Към настоящия момент са ангажирани частично 2 служители от дирекция „Програмиране, наблюдение и оценка“. Основните задължения на служителите са свързани с ОПНОИР 2014-2020 и Програма Образование 2021 -2027. Частична ангажираност в дейността има и директорът на дирекция. Определените служители притежават квалификация в сферата на социални, стопански

и правни науки и опит в програмирането на средства от ЕС в областта на образованието. Служителите, също така, притежават необходимата експертиза в областта на държавните помощи. Според ИАПО, оптималната численост на персонала, необходим за тази дейност съобразно спецификата на инвестицията е: 4 служители в дирекция „Програмиране, наблюдение и оценка“, като този ресурс е планирано да бъде привлечен посредством наемане на извънщатни/щатни сътрудници на срочни трудови договори.

- По отношение на Инвестиция „Младежки центрове“ (C1.I4):

Към настоящия момент са ангажирани 2 служители и директорът на дирекцията. Основните задължения на служителите са свързани с Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, финансирана чрез ФМ на ЕИП 2014 – 2021 г. Служителите притежават квалификация в сферата на социални, стопански и правни науки и опит в програмирането, изготвяне на насоки за кандидатстване, оценка и процес на подбор на проекти. Според МОН, оптималната численост на персонала, необходим за тази дейност съобразно спецификата на инвестицията е: 3 (трима) служители, като този ресурс е планирано да бъде привлечен посредством наемане на извънщатни/щатни сътрудници на срочни трудови договори.

- По отношение на Инвестиция „Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез научни изследвания и иновации“ (C2.I1), Стълб 2 (изследователски университети) и Стълб 1, Операция 2 (ERA Chairs & Twinning)“:

Съгласно предоставената от МОН информация, към настоящия момент е ангажиран 1 външен експерт на пълен работен ден. Експертът има 8 години стаж в управление на оперативни програми, вкл. програмиране, подготвяне на пакет документи за кандидатстване, контрол и наблюдение на изпълнението. Според МОН, оптималната численост на персонала, необходим за тази дейност съобразно спецификата на инвестицията е: 2 (двама) експерти, като този ресурс е планирано да бъде привлечен посредством наемане на извънщатни/щатни сътрудници на срочни трудови договори.

Подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори

На национално ниво, общите правила за подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори са регламентирани в ПМС № 114 от 8.06.2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от МВУ, както и в утвърдения от Министерство на финансите СУК. Конкретно по отношение на инвестициите от ПВУ, на настоящия етап в МОН липсват разписани системи/правила/процедури, които да детайлизират тези процеси.

Във функциите и на трите звена от структурата на МОН, изпълняващи ролята на СНД влиза администрирането на процеса за подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване чрез включване на експерти от други дирекции на МОН, външни оценители, помощник-оценители и класиране на проектни предложения и сключването на договори с КП.

- По отношение на Инвестиция „STEM центрове и иновации в образованието“ (C1.I1):

Към настоящия момент не са ангажирани директно служители, тъй като все още изпълнението на инвестициите не е достигнало този етап. На този етап е предвидено 3 (трима) експерти от дирекция „Подбор на проекти и договаряне“ да бъдат частично ангажирани за изпълнението на дейността. Частична ангажираност в дейността има и директорът на дирекция. Квалификацията на определените служители е в областта на хуманитарните, обществени, стопански, правни и техническите науки. Определените служители притежават опит в оценка на проектни предложения и администриране на оценителни сесии.

На етапа на извършване на оценка на постъпилите проектни предложения ще се изисква по-голяма численост на персонала, с цел гарантиране извършването на оценката в оптимален срок. В тази връзка оптималната численост на персонала според ИАПО е 6 (шест) експерти в дирекция „Подбор на проекти и договаряне“. Необходимите допълнителни експерти е планирано да бъдат привлечени посредством наемане на извънщатни/щатни сътрудници на срочни трудови договори.

- По отношение на Инвестиция „Модернизиране на образователна инфраструктура“ (С1.12):

Към настоящия момент не са ангажирани директно служители, тъй като все още изпълнението на инвестициите не е достигнало този етап. На този етап е предвидено 7 (седем) експерти от дирекция „Подбор на проекти и договаряне“ да бъдат частично ангажирани за изпълнението на дейността. Частична ангажираност в дейността има и директорът на дирекция.

На етапа на извършване на оценка на постъпилите проектни предложения ще се изисква по-голяма численост на персонала, с оглед на това да се гарантира извършване на оценката в оптимален срок. В тази връзка оптималната численост на персонала според ИАПО е 12 (дванадесет) експерти в дирекция „Подбор на проекти и договаряне“. Необходимите допълнителни експерти е планирано да бъдат привлечени посредством наемане на извънщатни/щатни сътрудници на срочни трудови договори.

- По отношение на Инвестиция „Младежки центрове“ (С1.14):

Основните дейности по реализация на инвестицията са свързани с изграждане на 10 броя младежки центрове (в областни градове) и изграждане на други 10 бр. по-малки центрове за подкрепа на личностното развитие. Крайните получатели - общини ще бъдат подбирани съгласно разпоредбите в ПМС 114/08.06.2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост.

Към настоящия момент не са ангажирани директно служители, тъй като все още изпълнението на инвестициите не е достигнало този етап. Предвидено е участие на 2 експерти, които да бъдат подпомогнат от 3 сътрудници (външни експерти) за организацията на процеса по подбор. Планира се наемане на външни независими оценители, както и съдействие на други служители от МОН в качеството им на оценители и/или помощник-оценители. Броят на външните експерти е в пряка зависимост от броя на подадените проектни предложения. Частична ангажираност в дейността ще има и директорът на дирекция.

На етапа на извършване на оценка на постъпилите проектни предложения ще се изисква по-голяма численост на персонала, с оглед на това да се гарантира извършване на оценката в оптимален срок. По оценки на МОН, за целите на оценката ще са необходими допълнително 4 експерти, които да обезпечат работата на оценителните комисии, вкл. извършване на проверката на административно съответствие и допустимост, а за целите на техническа и финансова оценка ще са необходими още минимум 6 външни експерти - оценители и 2 помощник-оценители.

- По отношение на Инвестиция „Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез научни изследвания и иновации“ (С2.11), Стълб 2 (изследователски университети) и Стълб 1, Операция 2 (ERA Chairs & Twinning)“:

Крайните получатели - изследователски университети, са определени с Решение на МС. Средствата ще се предоставят чрез директно предоставяне на крайни получатели.

Съгласно предоставената от МОН информация, в процес на ангажиране са 9 административни експерти (по един за всеки университет) и 9 учени (по един за всеки университет). Те ще имат задължения да организират процеса по директно предоставяне на средства, вкл. осигуряване на

панелисти, съобразно научните области на изследователските университети. Определените експерти притежават опит в организирането на конкурси за финансиране на научни проекти.

Контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители

На национално ниво, общите правила за осъществяване на контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители са регламентирани в ПМС № 80 от 9.05.2022 г. за определяне на правилата за възлагане на дейности по инвестиции от крайни получатели на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост, както и в утвърдената от Министерство на финансите СУК. За осъществяването на предварителен контрол на документацията за участие в процедури за избор на изпълнители и на последващ контрол приключили процедури за избор на изпълнител по реда на ЗОП или на ПМС № 80 от 2022 г., като приложение на СУК са разработени и съответните образци на контролни листа.

Във функциите и на трите звена от структурата на МОН, изпълняващи ролята на СНД влиза контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители, в т.ч. осъществяване на предварителен и последващ контрол на обществените поръчки за избор на изпълнители по реда на ЗОП/ПМС от КП.

- По отношение на Инвестиция „СТЕМ центрове и иновации в образованието“ (С1.11) и Инвестиция „Модернизирани образователна инфраструктура“ (С1.12)

Към настоящия момент не са ангажирани директно служители, тъй като все още изпълнението на инвестициите не е достигнало този етап. Предвидено е 2 (двама) експерти от Главна дирекция „Верификация“ да бъдат частично ангажирани за изпълнението на дейността. Основните задължения на служителите са свързани с ОПНОИР 2014-2020 и Програма Образование 2021-2027. Частична ангажираност в дейността има и главният директор, и двамата началници на отдели. Квалификацията на определените служители е в областта на социални, стопански и правни науки. Определените служители притежават опит в осъществяването на последващ контрол на външни възлагания по реда на ЗУСЕСИФ/ЗОП.

Оптималната според ИАПО численост на персонала е 4 (четирима) служители в Главна дирекция „Верификация“, като допълнителните експерти е предвидено да бъдат привлечени посредством наемане на извънщатни/щатни сътрудници на срочни трудови договори.

- По отношение на Инвестиция „Младежки центрове“ (С1.14):

Към настоящия момент не са ангажирани директно служители, тъй като все още изпълнението на инвестициите не е достигнало този етап. Предвидено е 1 (един) експерт да бъде частично ангажиран за изпълнението на дейността. Частична ангажираност в дейността ще има и директорът на дирекцията. Квалификацията на определения служител е в областта на социални, стопански и правни науки. Определеният служител притежава опит в осъществяването на последващ контрол на външни възлагания по реда на ЗОП.

Оптималната според ДВЕП численост на персонала за осъществяване на контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители е 2 (двама) експерти.

- По отношение на Инвестиция „Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез научни изследвания и иновации“, Стълб 2 (изследователски университети) и Стълб 1, Операция 2 (ERA Chairs & Twinning):

Към настоящия момент не са ангажирани директно служители, тъй като все още изпълнението на инвестициите не е достигнало този етап. Предвидено е да бъдат ангажирани 3-ма експерти - юристи на срочни трудови договори.

Администриране на държавната помощ по инвестициите (където е приложимо)

Не е приложимо.

Финансово управление и плащания

Във функциите и на трите звена от структурата на МОН, изпълняващи ролята на СНД влизат дейности по финансово управление и плащания на ниво договор за финансиране с краен получател.

- По отношение на Инвестиция „STEM центрове и иновации в образованието“ (С1.11) и Инвестиция „Модернизирани образователна инфраструктура“ (С1.12)

Към настоящия момент не са ангажирани директно служители, тъй като все още изпълнението на инвестициите не е достигнало този етап. Предвидено е 3 (трима) експерти от отдел „Счетоводство и плащания на оперативната програма“, дирекция „ФПСП“ да бъде частично ангажиран за изпълнението на дейността. Частична ангажираност в дейността ще има и началникът на отдел „Счетоводство и плащания на оперативната програма“ и директора на дирекция. Служителите имат квалификация и опит във финансовото управление и отчитане на средства от ЕС, счетоводство и плащания по ОП. Служителите имат дългогодишен опит в областта на управлението на проекти, финансирани от ЕСИФ.

Оптималната според ИАПО численост на персонала е 4 (четирима) 4 експерти в отдел „Счетоводство и плащания на оперативната програма“, дирекция „ФПСП“.

- По отношение на Инвестиция „Младежки центрове“ (С1.14):

Към настоящия момент не са ангажирани директно служители, тъй като все още изпълнението на инвестициите не е достигнало този етап. При необходимост 1 (един) експерт – счетоводител ще бъде частично ангажиран в изпълнение на дейността. Частична ангажираност в дейността ще имат и 1 (един) експерт финансово управление и директора на дирекция. Служителите имат квалификация и опит във финансовото управление и отчитане на средства от програми с външно финансиране, счетоводство и плащания по програми в САП. Служителите имат дългогодишен опит в областта на управлението на проекти, финансирани от външни източници.

Оптималната според ДВЕП численост на персонала е 2 (двама) експерти – 1 частично ангажиран и 1 изцяло ангажиран с осчетоводяване и плащане.

- По отношение на Инвестиция „Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез научни изследвания и иновации“, Стълб 2 (изследователски университети) и Стълб 1, Операция 2 (ERA Chairs & Twinning)“:

Към настоящия момент не са ангажирани директно служители, тъй като все още изпълнението на инвестициите не е достигнало този етап. Предвидено е на срочни трудови договори да бъдат ангажирани 3 (трима) експерти и 1 (един) финансов контролор.

Събиране, записване, обработване и съхраняване в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите

За целите на събирането, записването, обработването и съхраняването в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите от ПВУ, на национално ниво е предвидено Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС (ИСУН2020) да изпълнява функциите на Информационна система за ПВУ. Съгласно утвърдения СУК за ПВУ, в ИС за ПВУ се записват и съхраняват в компютъризирана форма данните за всяка инвестиция/реформа, необходими за целите на мониторинга, оценката, финансовото управление, проверките и одита по ПВУ, като изключение са счетоводните записвания, които се извършват в SAP система, като между двете системи има изградена връзка.

Предвид факта, че и ИАПО, и ДВЕП имат готовност да обявят първите процедури съответно по Инвестиция „Модернизация на образователна инфраструктура“ и Инвестиция „Младежки центрове“ още през м. юли 2022 г., и двете звена от структурата на СНД в МОН потвърдиха, че имат готовност да използват деловодните си системи за целите на приемане на проектни предложения, в случай че ИСУН не е напълно функционална до стартирането на първите процедури за подбор.

На ниво МОН и в частност отделните звена, включени в СНД обаче липсват подходящи процедури за събиране, записване и съхраняване в компютризирана форма на данни за инвестициите/реформите, особено що се касае до личните данни, посочени в чл. 22, ал. 2, буква „г“, пар. II на Регламент 2021/241.

Осигуряване на одитна следа и система за архивиране

Както в МОН на централно ниво, така и в ИА ПО и ФНИ съществуват правила и процедури за документооборота, администриране и съхранение на документи. В правилата за администриране и съхранение на документите в ИАПО например, детайлно е описана системата за управление на документооборота, която да осигури адекватна одитна следа за цялостната дейност по управлението и изпълнението на ОПНОИР. Документите са класифицирани спрямо цикъла на управление на програмата и функционалната характеристика на дирекциите, а сроковете и отговорните административни звена за предаване на документацията в архив са подробно описани в Глава 17 от Наръчника за управление на ОПНОИР.

МОН, в качеството си на СНД обаче следва да предвиди в контролните си механизми подходящи процедури за осъществяване на контрол върху КП относно задълженията им за съхранение и водене на документация, съгласно чл. 132 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (Финансов регламент).

4.1.2.5. Оценка на натовареността на СНД

Направена е предварителна оценка на натовареността, във връзка със задълженията на МОН и второстепенните разпоредители към МОН като СНД по ПВУ. Въз основа на тази предварителна оценка е изготвен доклад до министъра на образованието и науката с описание на Структурата за наблюдение и докладване и с предложение за нейното ресурсно обезпечаване.

По отношение на съществуващия административен капацитет в Изпълнителна агенция "Програма за образование", за момента има две незаети бройки за сътрудници, за които понастоящем текат конкурси за назначаване. За целите на управление и изпълнение на интервенциите, за които ИАПО ще отговаря, по предварителни оценки на Изпълнителната агенция ще са необходими допълнително 21 (двадесет и един) сътрудника по УЕПП, които да бъдат включени основно в оценителния процес, процесът по сключване на договори и проследяване на изпълнението на сключените договори.

Също така, отчитайки спецификите на двете инвестиции и големия брой проектни предложения, които се очаква да бъдат получени, за целите на оценителния процес ще е необходима и допълнителна експертиза както следва:

- За оценяването на над 2200 проектни предложения по „Инвестиция STEM центрове и иновации в образованието“ ще са необходими над 50 бр. оценители, които биха могли да бъдат осигурени по някой от следните начини:
 - Експерти от дирекции в МОН, които да подпомогнат процеса по оценка;

- Подбор на експерти от Централизиран конкурс за избор на външни оценители за ПВУ
- За оценяването на над 900 проектни предложения по Инвестиция „Модернизирани на образователна инфраструктура“ ще са необходими над 70 бр. оценители и помощник-оценители, които биха могли да бъдат осигурени по някой от следните начини:
 - Експерти от дирекции в МОН, които да подпомогнат процеса по оценка;
 - Включване на оценители и помощник-оценители от други администрации със специфична експертиза – строителни инженери и специалисти по енергийна ефективност (МРРБ, АУЕР);
 - Подбор на експерти от Централизиран конкурс за избор на външни оценители за ПВУ.

В дирекция „Външни европейски проекти“ пък към момента общата щатна численост е 11 щ. бр. в т.ч. и директор на дирекция, от които заети са 10 бр. Предвид утвърдената система за управление и контрол на ПВУ и цялостната очаквана натовареност за управление и изпълнение на Инвестиция „Младежки центрове“, тези щатни бройки ще са крайно недостатъчни. Особено голяма ще е натовареността на счетоводителя (понастоящем 1 бр.) във връзка с финансовата отчетност и осчетоводяванията на разходите по договорите, както и на юриста (също 1 бр.) във връзка с предварителния и последващия контрол на обществени поръчки. По настоящи оценки на дирекцията, ще са необходими още 9 бр. – външни сътрудници – експерти по УЕПП, които да бъдат наети специално за дейностите по инвестицията.

Според МОН и по тази инвестиция ще е необходимо привличането на допълнителен външен ресурс в процеса на оценяване на проектните предложения. Необходимо ще е привличането на експерти в областта на младежките дейности, както и експерти – инженери, които да подпомогнат процеса по оценка на инвестициите в строителни дейности. В допълнение, по време на мониторинга, контрола и отчитането ще е необходимо експерти – инженери да бъдат привлечени на трудови договори и/или като външни консултанти.

Във ФНИ, съществуващият административен капацитет също ще е недостатъчен, отчитайки предстоящата натовареност по инвестицията от ПВУ, като по предварителни оценки ще са необходими 20 допълнителни сътрудника по УЕПП.

4.1.3. Основни идентифицирани пропуски

Към момента на извършване на настоящия анализ вътрешните системи за управление и контрол на МОН като СНД по ПВУ са в процес на разработване и много от идентифицираните пропуски е възможно да бъдат отстранени към датата на издаване на окончателния доклад. Въпреки това, следва да се има предвид следното:

- 1) Към дата 15.07.2022 г. все още липсва формален вътрешен акт (заповед на министъра) за определяне на Структурата за наблюдение и докладване за изпълнение на ПВУ и отговорностите на включените в нея административни звена от системата на МОН. Предварителната органиграма на СНД към МОН предвижда и обособяването на отделно Звено за координация и управление на инвестициите.
- 2) Въпреки че повечето от звената в структурата на СНД са започнали да работят по актуализирането на вътрешните си правила и процедури във връзка със задълженията си по изпълнение на инвестициите от ПВУ, тези вътрешни документи все още не са финализирани и не се очаква да бъдат финализирани преди стартирането на първите процедури. В тази връзка, много от елементите, гарантиращи функционирането на

ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол, в т.ч. механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция, процедури за идентифициране и управление на т.нар. чувствителни длъжности и др. на настоящия етап са неуредени.

- 3) Наблюдава се различен подход при описанието на целите и обхвата на работа, задачите и отговорностите във връзка с инвестициите по ПВУ на различните структури, включени в СНД. При ДВЕП и ФНИ длъжностните характеристики са в процес на допълване (актуализиране) с конкретно разписани функции по отношение на НПВУ на експертите, включени в изпълнение на инвестицията. ДВЕП са изготвили дори проект на длъжностна характеристика на старши сътрудник, който да е специално нает за работа по инвестицията от ПВУ. От друга страна, съществуващите функционални и длъжностни характеристики на служителите на ИАПО не се планира да бъдат изменяни (допълвани) на настоящия етап във връзка с допълнителните функции по ПВУ, а тези допълнителни функции да бъдат възложени на служителите със заповед.
- 4) Съществуващите вътрешни правила и механизми за управление на риска, в т.ч. и Актуализираната стратегия за управление на риска в МОН не отчитат предстоящите промени в системата за управление и контрол, във връзка с ангажиментите на МОН като СНД по ПВУ.
- 5) На настоящия етап липсва единен механизъм за идентифициране на нуждите от обучение, приложим и за трите звена в СНД, чрез който да бъде оценена нуждата от подходящи въвеждащи обучения, особено в началната фаза на изпълнение на инвестициите от ПВУ, когато се очаква да бъдат привлечени и значителен брой външни експерти - сътрудници по управление на европейски програми и проекти, които ще бъдат наети по реда на чл. 12 от ПМС №157 от 7.7.2022г.
- 6) На ниво МОН, както и в отделните звена и второстепенни разпоредители, включени в СНД обаче липсват подходящи процедури за събиране, записване и съхраняване в компютризирана форма на данни за инвестициите/реформите, особено що се касае до личните данни, посочени в чл. 22, ал. 2, буква „г“, пар. II на Регламент 2021/241.

4.1.4. Проектиране на бъдещето

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
1.	Към дата 15.07.2022 г. все още липсва формален вътрешен акт (заповед на министъра) за определяне на Структурата за наблюдение и докладване за изпълнение на ПВУ и отговорностите на включените в нея административни звена от системата на МОН, както и на предвиденото съгласно предварителната органиграма на СНД към МОН Звено за координация и управление на инвестициите.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	Със заповед № РД 09-3724/29.07.2022 г. на министър акад. Николай Денков е определена структура за наблюдение и докладване, отговорна да подпомага министъра на образованието и науката при осъществяването на правомощията му на орган по чл. 3, ал. 1, т. 2 от ПМС 157 от 07.07.2022 г. при изпълнение на реформите и инвестициите по стълб 1 „Иновативна България“ на Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България.	Приемане промените в Устройствения правилник на МОН, по отношение на които към настоящия момент тече процедура по обществено обсъждане и утвърждаване на структурата и функциите на новото структурно звено, което ще изпълнява функции по координиране, мониторинг, оценка, анализи и отчитане на дейностите по ПВУ.
2.	Въпреки че повечето от звената в структурата на СНД са започнали да работят по актуализирането на вътрешните си правила и процедури във връзка със задълженията си по изпълнение на инвестициите от ПВУ, тези вътрешни документи все още не са финализирани и не се очаква да бъдат финализирани преди стартирането на първите процедури. В тази връзка, много от елементите, гарантиращи функционирането на ефективна	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	Към настоящия момент тече процедура по обществено обсъждане за изменение Устройствения правилник на Министерство на образованието и науката, в който е предвидено да се създаде дирекция „Политики за стратегическо развитие“ като координационно звено по Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България.	След промяната на УП на МОН и създаването на координационно звено по ПВУ да бъде извършен анализ на съществуващите вътрешни правила и процедури в трите звена от структурата на МОН, изпълняващи ролята на СНД и на тази база и имайки предвид утвърдените от МФ Системи за управление и контрол на национално ниво да се прецени за всяко от звената: <ul style="list-style-type: none"> • по отношение на кои от елементите, гарантиращи функционирането на

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	и ефикасна система за вътрешен контрол, в т.ч. механизми за справяне с нередности, включително със случаи на измама и корупция, процедури за идентифициране и управление на т.нар. чувствителни длъжности и др. на настоящия етап са неуредени.			<p>ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол е възможно директното приложение на СУК за ПВУ и</p> <ul style="list-style-type: none"> • по отношение на кои от тези елементи е необходимо разработването на нови и/или актуализиране на съществуващите процедури.
3.	<p>Наблюдава се различен подход при описанието на целите и обхвата на работа, задачите и отговорностите във връзка с инвестициите по ПВУ на различните структури, включени в СНД. При ДВЕП и ФНИ длъжностните характеристики са в процес на допълване (актуализиране) с конкретно разписани функции по отношение на НПВУ на експертите, включени в изпълнение на инвестицията. ДВЕП са изготвили дори проект на длъжностна характеристика на старши сътрудник, който да е специално нает за работа по инвестицията от ПВУ. От друга страна, съществуващите функционални и длъжностни характеристики на служителите на ИАПО не се планира да бъдат изменяни (допълвани) на</p>	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	След промяната на УП на МОН ще бъдат актуализирани длъжностите характеристики на служителите, които ще отговарят за изпълнението на ПВУ.	След промяната на УП на МОН и създаването на координационно звено по НПВУ да бъде иницирана среща с ръководството на ИАПО за да се прецени дали е необходимо актуализиране на функционалните характеристики на дирекциите и длъжностните характеристики на служителите в Изпълнителната агенция, с оглед новите функции по ПВУ или тези допълнителни функции могат да бъдат възложени на служителите със заповед на Изпълнителния директор.

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	настоящия етап във връзка с допълнителните функции по ПВУ, а тези допълнителни функции да бъдат възложени на служителите със заповед.			
4.	Съществуващите вътрешни правила и механизми за управление на риска, в т.ч. и Актуализираната стратегия за управление на риска в МОН не отчитат предстоящите промени в системата за управление и контрол, във връзка с ангажиментите на МОН като СНД по ПВУ.	Критерий „Управление на риска“	След промяната на Устройствения правилник на Министерството ще бъдат актуализирани всички документи, свързани пряко с дейностите по изпълнение на ангажиментите по ПВУ.	1) След промяната на УП на МОН да бъдат разписани и утвърдени подходящи правила за управление на риска по отношение на реформите и инвестициите от ПВУ, за които отговаря Министерството. 2) На ниво МОН да бъдат идентифицирани и оценени рисковете, застрашаващи постигането на целите на реформите и инвестициите от ПВУ. В идентифицирането и оценката на рисковете следва да бъдат включени представители както на всички звена от структурата на МОН, отговарящи за отделните реформи и инвестиции, така и на дирекция „Политики за стратегическо развитие“ като координационно звено по ПВУ.
5.	На настоящия етап липсва единен механизъм за идентифициране на нуждите от обучение, приложим и за трите звена в СНД, чрез които да бъде оценена нуждата от подходящи въвеждащи обучения, особено в началната фаза на изпълнение	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Подбор и обучение на персонала	По отношение на чл. 12 от ПМС 157/2022 г. за наемането на лица на трудови договори извън утвърдената численост на персонала на министерството, в МОН все още се обсъжда възможността за назначаване на такива експерти.	1) Да се прецени актуалността на одобрения от Министъра на образованието и науката на 08.07.2022 г. Доклад с описание на Структурата за наблюдение и докладване и с предложение за нейното ресурсно обезпечаване.

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	на инвестициите от ПВУ, когато се очаква да бъдат привлечени и значителен брой външни експерти - сътрудници по управление на европейски програми и проекти, които ще бъдат наети по реда на чл. 11 от проекта на ПМС за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на ПВУ на Република България и на техните основни функции.			<p>2) В случай на необходимост да бъдат извършени нови анализи, включващи, както анализ на работната натовареност в отделните структурни звена, така и анализ на необходимите компетенции, необходими за изпълнение на задълженията им във връзка с програмирането, изпълнението и контрола на инвестициите от ПВУ, за които отговарят.</p> <p>3) В случай на необходимост, организиране на конкурси за наемане на лица на трудови договори извън утвърдената численост на персонала на министерството, в съответствие с чл. 12 от ПМС 157/2022 г.</p> <p>4) Организиране и провеждане на подходящи обучения на новоназначените служители, във връзка с ангажиментите им по ПВУ.</p>
6.	На ниво МОН, както и в отделните звена и второстепенни разпоредители, включени в СНД липсват подходящи процедури за събиране, записване и съхраняване в компютризирана форма на данни за инвестициите/реформите, особено що се касае до личните	Критерий „Дейности по управление и контрол“, Събиране, записване, обработване и съхраняване в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите	Създадено е защитено електронно пространство с ограничени права за достъп, в който ще бъдат събирани и съхранявани данните по отделните инвестиции.	С оглед факта, че създаденото защитено електронно пространство, в което ще бъдат събирани и съхранявани данните по отделните инвестиции ще бъде използвано от три различни звена от структурата на МОН, отговарящи за тези инвестиции, които освен това се помещават физически извън сградата на министерството и

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	данни, посочени в чл. 22, ал. 2, буква „г“ на Регламент 2021/241.			имайки предвид чувствителността на съхраняваната в него информация, следва да се предвидят периодични проверки на сигурността на това електронно пространство. Тези периодични проверки на сигурността е най-подходящо да бъдат извършвани от одитори с подходящи знания и квалификация в областта одита на информационните системи.

4.1.5. План за преход от настоящата към желаната ситуация

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	Приемане промените в Устройствения правилник (УП) на МОН, по отношение на които към настоящия момент тече процедура по обществено обсъждане и утвърждаване на структурата и функциите на новото структурно звено, което ще изпълнява функции по координиране, мониторинг, оценка, анализи и отчитане на дейностите по ПВУ.	Главен секретар на МОН	След приключване на процедурата по обществено обсъждане.	Наличие на неактуален и несъобразен със съществуващата организация на работа на дирекциите от специализираната администрация на МОН Устройствен правилник, що се отнася до управлението на реформите и инвестициите от ПВУ.
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	След промяната на УП на МОН и създаването на координационно звено по ПВУ, което да организира и координира процеса, да бъде извършен анализ на съществуващите вътрешни правила и процедури в трите звена от структурата на МОН, изпълняващи ролята на СНД и на тази	Директор на дирекция „Политики за стратегическо развитие“ в МОН; Директор на дирекция	След промяната на УП на МОН и създаването на координационно звено по ПВУ.	Липсата на актуални процедури или процедури, които не са съобразени с конкретните функции и задължения на отделните структурни звена и второстепенни разпоредители към МОН, във връзка с управлението на инвестициите и реформите от ПВУ, поражда риск от недостатъчно

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	<p>база и имайки предвид утвърдените от МФ Системи за управление и контрол на национално ниво да се прецени за всяко от звената:</p> <ul style="list-style-type: none"> • по отношение на кои от елементите, гарантиращи функционирането на ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол е възможно директното приложение на СУК за ПВУ и • по отношение на кои от тези елементи е необходимо разработването на нови и/или актуализиране на съществуващите процедури. 	<p>„Външни европейски програми“ в МОН;</p> <p>Изпълнителен директор на ИАПО;</p> <p>Управител на Фонд научни изследвания.</p>		<p>разбиране и познаване на тези функции и задължения от страна на служителите. Това е валидно особено много за ФНИ, който за разлика от ИАПО и ДВЕП няма достатъчно опит в управлението на оперативните програми или програмите на ЕИП и особено по отношение на ключови дейности и етапи като: програмиране на инвестицията, оценка на проектни предложения и сключване на договори за финансиране, мониторинг на изпълнението, проверка на финансови и технически отчети, предварителен и последващ контрол на обществени поръчки.</p>
<p>Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол</p>	<p>След промяната на УП на МОН и създаването на координационно звено по НПВУ да бъде инициирана среща с ръководството на ИАПО за да се прецени дали е необходимо актуализиране на функционалните характеристики на дирекциите и длъжностните характеристики на служителите в Изпълнителната агенция, с оглед новите функции по ПВУ или тези допълнителни функции могат да бъдат възложени на служителите със заповед на Изпълнителния директор.</p>	<p>Директор на дирекция „Политики за стратегическо развитие“ в МОН;</p> <p>Изпълнителен директор на ИАПО</p>	<p>След промяната на УП на МОН и създаването на координационно звено по НПВУ</p>	<p>Неясно разпределение на функциите и отговорностите на служителите от ИАПО във връзка с управление на инвестициите, за които Изпълнителната агенция е СНД.</p>
<p>Критерий „Управление на риска“</p>	<p>1) Да бъдат разписани и утвърдени подходящи правила за управление на риска по отношение на реформите и инвестициите от ПВУ, за които отговаря Министерството.</p>	<p>Главен секретар на МОН;</p> <p>Директор на дирекция „Политики за</p>	<p>След промяната на УП на МОН и създаването на координационно звено по НПВУ</p>	<p>Неефективен процес по управление на рисковете, застрашаващи постигането на целите на реформите и инвестициите от ПВУ.</p>

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	<p>2) На ниво МОН да бъдат идентифицирани и оценени рисковете, застрашаващи постигането на целите на реформите и инвестициите от ПВУ. В идентифицирането и оценката на рисковете следва да бъдат включени представители както на всички звена от структурата на МОН, отговарящи за отделните реформи и инвестиции, така и на дирекция „Политики за стратегическо развитие“, като координационно звено по ПВУ.</p>	<p>стратегическо развитие“ в МОН</p>		
<p>Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Подбор и обучение на персонала</p>	<p>1) Да се прецени актуалността на одобрения от Министъра на образованието и науката на 08.07.2022 г. Доклад с описание на Структурата за наблюдение и докладване и с предложение за нейното ресурсно обезпечаване.</p> <p>2) В случай на необходимост да бъдат извършени нови анализи, включващи, както анализ на работната натовареност в отделните структурни звена, така и анализ на необходимите компетенции, необходими за изпълнение на задълженията им във връзка с програмирането, изпълнението и контрола на инвестициите от ПВУ, за които отговарят.</p> <p>3) В случай на необходимост, организиране на конкурси за наемане на лица на трудови договори извън утвърдената численост на персонала</p>	<p>Главен секретар на МОН; Директор на дирекция „Политики за стратегическо развитие“ в МОН</p>	<p>След промяната на УП на МОН и създаването на координационно звено по НПВУ</p>	<p>Неадекватно планиране на човешките ресурси, което с оглед на текущите задачи и ангажменти на структурите, изпълняващи ролята на СНД по ПВУ, би могло да доведе до периоди на значителна натовареност на наличния експертен състав.</p>

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	<p>на министерството, в съответствие с чл. 12 от ПМС 157/2022 г.</p> <p>4) Организиране и провеждане на подходящи обучения на новоназначените служители, във връзка с ангажиментите им по ПВУ.</p>			
<p>Критерий „Дейности по управление и контрол“, Събиране, записване, обработване и съхраняване в компютърен формат на данни и информация относно инвестициите</p>	<p>С оглед факта, че създаденото защитено електронно пространство, в което ще бъдат събирани и съхранявани данните по отделните инвестиции ще бъде използвано от три различни звена от структурата на МОН, отговарящи за тези инвестиции, които освен това се помещават физически извън сградата на министерството и имайки предвид чувствителността на съхраняваната в него информация, следва да се предвидят периодични проверки на сигурността на това електронно пространство. Тези периодични проверки на сигурността е най-подходящо да бъдат извършвани от одитори с подходящи знания и квалификация в областта одита на информационните системи.</p>	<p>Ръководител на Звеното за мрежова и информационна сигурност в МОН</p>	<p>Преди сключването на първите договори за предоставяне на финансиране от МВУ</p>	<p>Липса на достатъчна увереност, че данните за крайните получатели съгласно чл. 22, ал. 2, буква „г“ на Регламент (ЕС) 2021/241, особено що се отнася до личните данни, посочени в пар. III на буква „г“ се събират и съхраняват по подходящ начин.</p>

4.2. Министерство на труда и социалната политика

Министерство на труда и социалната политика (МТСП) е в ролята на структура за наблюдение и докладване (СНД) по инвестициите, както е представено в таблицата по-долу.

Таблица 2. Отговорности на МТСП като СНД по ПВУ

Инвестиция	№	СНД	Компонент	Краен получател	Заделени средства
Предоставяне на обучения за дигитални умения и създаване на платформа за обучение на възрастни	C1.I3	МТСП	1. Образование и умения	регистрирани безработни и заети лица	379.4 млн. лева (322.0 млн. лв. МВУ; 57.4 млн. лв. нац. съфинансиране)
Модернизация на дългосрочната грижа	C11.I1	МТСП	11. Социално приобщаване	общини	753.0 млн. лв. (643.2 млн. лв. МВУ; 109.8 млн. лв. нац. съфинансиране)

4.2.1. Описание на извършената работа

4.2.1.1. Използвани източници на информация

- Устройствен правилник на МТСП
- Описание на действащите функции и процедури, свързани с управляващия орган на оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 г.,
- Годишен контролен доклад ОПРЧР 2014-2020, 2022г
- Годишен контролен доклад ОПРЧР 2014-2020, 2021г
- Годишен контролен доклад ОПРЧР 2014-2020, 2020г
- Заповед на министъра на труда и социалната политика за създаване на Вътрешен координационен съвет за изпълнение на проекти по Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), част от „Следващо поколение ЕС“ (2021-2024 г.) от Плана за възстановяване на Европа
- Политика на етика и за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси

4.2.1.2. Проведени срещи и интервюта

Съгласно приложение 2.

4.2.2. Анализ на настоящата ситуация

4.2.2.1. Обща информация относно ролята на МТСП като СНД за всяка от инвестициите

Настоящият анализ по всяка от инвестициите е изготвен въз основа на предоставената ни от страна на МТСП информация и общоприложими документи и проведени интервюта, както и попълнения въпросник за оценка на административния капацитет за управление на наблюдение на инвестициите, за които МТСП е СНД.

Със заповед на министър на труда и социалната политика е създаден Вътрешен координационен съвет за изпълнение на проекти по Националния план за възстановяване и устойчивост. Определени са членовете на съвета и отговорните служители за всяка инвестиция и реформа, по които отговаря МТСП, разписани са функциите и задачите на съвета, както и срокът на функциониране на съвета – до края на изпълнение на НПВУ.

В МТСП е извършен задълбочен анализ с водеща структура главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти“ за намиране на най-удачния модел на функциониране на СНД, като са проведени серия от консултации с вътрешни и външни за МТСП структури и са отчетени нормативно установените изисквания и правила за изпълнение на ПВУ.

Към настоящия момент за най-удачен вариант е приет модел на СНД като комбинация от формиране на целеви екип от експерти, назначени в различни организационни звена на МТСП и привличане на нови служители на основание чл. 12 от ПМС № 157 от 07.07.2022г.

При така установения модел с водеща дирекция, на база опит и експертиза в управление на програми и проекти съ-финансирани със средства от ЕС, главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти“ е ангажиран екип от ключови експерти, назначени в различните организационни звена (отдел „Програмиране и договаряне“, отдел „Верификация“, отдел „Управление на качеството“, отдел „Оценка, координация и техническа помощ“), които в рамките на своите функционални задължения осъществяват подготвителни дейности по изпълнение на инвестициите, за които МТСП е определено за СНД. Предвижда се обявяване и провеждане на конкурси за привличане на лица извън щатната численост на МТСП на основания чл. 12 от ПМС № 157 от 07.07.2022г.

4.2.2.2. Основни констатации по критерий „Вътрешна среда за контрол“, в т.ч.:

Политики за етика и морал

В МТСП има действащи политики за етика и морал – утвърден Етичен кодекс на служителите в МТСП. В документа се съдържат общоприложимите правни и морални норми на поведение в съответната администрация, които са утвърдени по надлежен ред и са задължителни за прилагане от всички служители. В допълнение, с цел по-детайлно и разширено адресиране на изискванията етични норми и правила главният директор на главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти“ е утвърдил Политика на етика и предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, с което се установяват процедурите и мерките за действие при реален или потенциален конфликт на интереси.

Механизми за вътрешен контрол (вкл. спрямо т.нар. „чувствителни длъжности“)

Механизмите за вътрешен контрол, касаещи инвестициите по ПВУ, за които МТСП отговаря в качеството си на СНД са приложимите за главна дирекция „Европейски

фондове, международни програми и проекти” като управляващ орган на оперативни програми.

Подбор и обучение на персонала

Управлението на човешките ресурси в МТСП и в частност в главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти” е подчинено на приложимите стандарти и добри практики, включващ и изготвянето и изпълнението на годишен план за обучение на служителите на база идентифицирани нужди.

При изготвянето на настоящия анализ не е представен такъв за нуждите от обучение по отношение на изпълнение на инвестициите от ПВУ, по които МТСП е СНД.

Въведени механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция

В главна дирекция Европейски фондове, международни програми и проекти (ЕФМПП) има добре разработени и практически работещи механизми за вътрешен контрол. Процедурите за идентифициране и избягване на конфликти на интереси и процедурите за администриране на нередности, вкл. със случаи на измама и контролът на процесите, свързани с тяхната превенция, идентифициране, регистриране, докладване, корективни действия и последващото им проследяване и приключване/справяне с нередности, са регламентирани и приложими и за изпълнение на инвестициите по ПВУ.

4.2.2.3. Основни констатации по критерий „Управление на риска“

Управлението на риска се осъществява на база подробно разписани правила и процедури, включващи идентифициране и оценяване на всички съществени рискове, включително риск от измами с цел определянето на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите; действия за понижаване на остатъчните рискове, с конкретни срокове за изпълнение на допълнителните действия и служителите, отговорни за тяхното изпълнение.

4.2.2.4. Основни констатации по критерий „Дейности по управление и контрол“, в т.ч.:

Програмиране

- По отношение на инвестиция „Предоставяне на обучения за дигитални умения и създаване на платформа за обучение на възрастни“

В рамките на ГД ЕФМПП дейността се изпълнява от отдел „Програмиране и договаряне“, като съдействие се оказва от дирекция „Политика на пазара на труда и трудова мобилност“. Експертите са с необходимата квалификация и релевантен опит (над 10 год. опит в сходни дейности). Направената оценка за необходимия човешки ресурс е 10 души, като съобразно спецификата на дейностите по инвестицията ще се привличат външни експерти в областта на ИКТ и обучители с над 5 години опит. Ресурсното обезпечение ще е чрез възлагане на външна услуга съгласно приложимото законодателство или в съответствие с механизма по член 12 от ПМС №157 от 07.07.2022г.

- По отношение на инвестиция „Модернизиране на дългосрочната грижа“

В рамките на ГД ЕФМПП дейността се изпълнява от отдел „Програмиране и договаряне“, като съдействие се оказва от дирекция „Социално включване“. Експертите са с необходимата квалификация и релевантен опит (над 10 год. опит в сходни дейности). Направената оценка за необходимия човешки ресурс е 10 души, като съобразно спецификата на дейностите по инвестицията ще се привличат външни експерти инженери. Ресурсното обезпечение ще е чрез възлагане на външна услуга съгласно приложимото законодателство или в съответствие с механизма по член 12 от ПМС №157 от 7.7.2022г.

Подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори

Дейността по администрирането на процеса за подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване на проекти чрез включване на външни оценители, помощник-оценители и класиране на проектни предложения и сключването на договори с КП и за двете инвестиции ще се изпълнява от ГД ЕФМПП. Експертите в дирекцията са с необходимата квалификация и доказан опит (над 10 год. опит в сходни дейности). Направената оценка за необходимия човешки ресурс е 20 души за инвестиция „Предоставяне на обучения за дигитални умения и създаване на платформа за обучение на възрастни“ и 30 души за инвестиция „Модернизиране на дългосрочната грижа“, като съобразно спецификата на дейностите по инвестицията ще се привличат външни експерти с опит в социалните дейности. Ресурсното обезпечение ще е чрез възлагане на външна услуга съгласно приложимото законодателство или в съответствие с механизма по член 12 от ПМС №157 от 07.07.2022г.

Контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители

Контрол върху възлагането от крайните получатели на дейности на външни изпълнители, в т.ч. (а) осъществяване на предварителен контрол на обществените поръчки/избора на изпълнители по реда на ПМС от КП; и (б) осъществяване на 100% последващ контрол ще се осъществява от СНД в МТСП.

Направената оценка за необходимия човешки ресурс е 10 души за инвестиция „Предоставяне на обучения за дигитални умения и създаване на платформа за обучение на възрастни“ и 20 души за инвестиция „Модернизиране на дългосрочната грижа“, като съобразно спецификата на дейностите по инвестицията ще се привличат външни експерти с опит и квалификация в областта на ЗОП/ ПМС за избор на изпълнители. Ресурсното обезпечение ще е чрез възлагане на външна услуга съгласно приложимото законодателство или в съответствие с механизма по член 12 от ПМС №157 от 07.07.2022г.

Администриране на държавната помощ по инвестициите (където е приложимо)

Не е приложимо.

Финансово управление и плащания

Финансовото управление и плащания по инвестициите, за които МТСП е СНД ще се осигурява от ГД ЕФМПП, отдел „Счетоводство и плащания“. За целта ще се прилагат правилата, принципите и процедурите установени и прилагани от дирекцията като управляващ орган по оперативни програми. Експертите в дирекцията и ръководния персонал притежават необходимия опит и доказана експертиза в областта.

Направената оценка за необходимия човешки ресурс е 10 души, като при необходимост ще се привличат външни експерти с опит и квалификация в областта финансовото управление и плащания. Ресурсното обезпечение ще е чрез възлагане на външна услуга съгласно приложимото законодателство или в съответствие с механизма по член 12 от ПМС №157 от 7.7.2022г.

Събиране, записване, обработване и съхраняване в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите

За целите на събирането, записването, обработването и съхраняването в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите от ПВУ, на национално ниво е предвидено Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС (ИСУН2020) да изпълнява функциите на Информационна система за ПВУ. Съгласно утвърдения СУК за ПВУ, в ИС за ПВУ се записват и съхраняват в компютъризирана форма данните за всяка инвестиция/реформа, необходими за целите на мониторинга, оценката, финансовото управление, проверките и одита по ПВУ, като изключение са счетоводните записвания, които се извършват в SAP система, като между двете системи има изградена връзка.

ГД ЕФМПП в МТСП има доказан опит с използване на функционалностите на ИСУН по оперативните програми.

Осигуряване на одитна следа и система за архивиране

В ГД ЕФМПП, в качеството ѝ на УО на оперативни програми съществуват и се прилагат писмени правила и процедура за архивиране и съхранение на документи, която ще се прилага и целите на изпълнение на инвестициите по ПВУ.

Следва да обърне внимание в контролните си механизми да има подходящи процедури за осъществяване на контрол върху КП относно задълженията им за съхранение и водене на документация, съгласно чл. 132 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (Финансов регламент).

4.2.2.5. Оценка на натовареността на СНД

Към момента на изготвяне на настоящия анализ не са представени резултати от извършена оценка на натовареността на персонала на структурата, определена за СНД, както и на ГДЕФМПП като водеща структура.

4.2.3. Основни идентифицирани пропуски

- 1) ГД ЕФМПП като водеща структура в изпълнението на инвестициите, за които МТСП е определено за СНД има разработени вътрешни правила и процедури във връзка със задълженията си. Следва същите формално да се потвърдят, че ще бъдат прилагани и за инвестициите по ПВУ.
- 2) Не е изготвен анализ на нуждите от обучение по отношение на изпълнение на инвестициите от ПВУ, по които МТСП е СНД, което е ключово за осигуряване на правилно и ефективно изпълнение на задълженията по управление на инвестициите по ПВУ.

- 3) Предвид направената оценка, че при нужда ще се наемат външни експерти е необходимо да се подготвят навреме длъжностни характеристики и проведат приложимите процедури за набиране на персонал.
- 4) Липсват подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на МТСП в качеството му на СНД, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост.

4.2.4. Проектиране на бъдещето

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
1.	ГД ЕФМПП като водеща структура в изпълнението на инвестициите, за които МТСП е определено за СНД има разработени вътрешни правила и процедури във връзка със задълженията си. Същите не са формално потвърдени, че ще бъдат прилагани и за инвестициите по ПВУ.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	ГД ЕФМПП потвърждава, че при управлението и изпълнението на средства по Програма „Развитие на човешките ресурси“, както и в случай на необходимост по Плана за възстановяване и устойчивост, ще използва утвърдени вътрешни правила, както следва: Наръчник на Управляващия орган за управление и изпълнение на П РЧР, Системи за управление и контрол. Същите ще бъдат прилагани при неуредени въпроси извън обхвата на СУК на МВУ, утвърдени със Заповед ЗМФ-526/01.07.22 г. на министъра на финансите, както и извън приложното поле на Оперативните споразумения за изпълнение на НПВУ	
2.	Не е изготвен анализ на нуждите от обучение по отношение на изпълнение на инвестициите от ПВУ, по които МТСП е СНД, което е ключово за осигуряване на правилно и ефективно	Подбор и обучение на персонала	ГД ЕФМПП приема препоръката, като потвърждава изразеното становище, че ежегодно се утвърждава План за обучение на служителите от	Да се изготви анализ на нуждите от обучение по отношение на изпълнение на инвестициите от ПВУ, по които МТСП е СНД, които да послужи като основа за включване в годишния план за обучение на теми

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	изпълнение на задълженията по управление на инвестициите по ПВУ		ГД ЕФМПП в резултат от извършен анализ за нуждите от обучения по съответните теми. С оглед стартирането на дейности по изпълнение на НПВУ, в подготовката на следващия анализ, ще бъдат включени релевантни теми в областта.	относими към управлението и изпълнението на инвестициите по ПВУ.
3.	Необходимо е навременно подготвяне на длъжностни характеристики и проведат приложимите процедури за набиране на персонал за наемане на външни експерти за управление и изпълнение на инвестициите по ПВУ	Подбор и обучение на персонала	ГД ЕФМПП приема препоръката, като към настоящия процес е извършен анализ към кои звена е налице необходимост от назначаване на външни експерти. Предприети са действия по изготвяне на длъжностни характеристики, като една от основните предпоставки за стартиране на съответните процедури по набиране на персонал.	Да се изготви график за набиране на външни експерт като се съобразят формалните срокове за провеждане на процедурите.
4.	Липсват подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на МТСП в качеството му на СНД, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за	Критерий „Дейности по управление и контрол“, Подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори	ГД ЕФМПП в качеството си на СНД е предприела необходимите действия по осигуряване спазването на DNSH принципа. Към настоящия момент сме във финален етап по утвърждаване на Условия за кандидатстване по процедура чрез директно	Приема се, че при изпълнението на инвестициите, ГД ЕФМПП ще прилага общите контролните механизми и по отношение на ангажиментите, поети за спазване на DNSH принципа.

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	Механизма за възстановяване и устойчивост.		предоставяне на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост на конкретни крайни получатели за изпълнение на инвестиции. В същите е налице раздел 15, съдържащ детайлни изисквания свързани със спазване на DNSH принципа.	

4.2.5. План за преход от настоящата към желаната ситуация

Критерий	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
Вътрешна среда за контрол Подбор и обучение на персонала	Да се изготви анализ на нуждите от обучение по отношение на изпълнение на инвестициите от НПВУ, по които МТСП е СНД	Главен директор на ГД ЕФМПП	До 3 месеца	Неадекватен план за обучение на персонала, в резултат на което може да има забавяне или неизпълнение на инвестициите по НПВУ поради незнание или недостатъчна подготовка на персонала.
Вътрешна среда за контрол Подбор и обучение на персонала	Да се изготви график за набиране на външни експерти като се съобразят формалните срокове за провеждане на процедурите.	Главен директор на ГД ЕФМПП	При идентифицирана необходимост	Ненавременно назначаване на външни експерти, водещо до забавяне изпълнението на инвестициите по НПВУ.

4.3. Министерство на иновациите и растежа

Министерство на иновациите и растежа (МИР) е в ролята на структура за наблюдение и докладване (СНД) по инвестициите, както е представено в таблицата по-долу.

Таблица 3. Отговорности на МИР като СНД по ПВУ

Инвестиция	№	СНД	Компонент	Краен получател	Заделени средства
Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез научни изследвания и иновации	C2.11	МИР, МОН ГД „Европейски фондове за конкурентоспособност“	2.А.2 Научни изследвания и иновации	Предприятия, висши учебни заведения, научни институти МИР	401 млн. лв. (366.5 млн. лв. МВУ 34.6 млн. лв. нац. Съфинансиране)
Програма за публична подкрепа за развитието на индустриални райони, паркове и подобни територии и за привличане на инвестиции („AttractInvestBG“)	C3.11	МИР ЕИБ ще администрира финансовите инструменти (ФИ)	2.А.3 Интелигентна индустрия	Общини Индустриални зони, паркове, сходни територии и техните оператори Инвеститори и техни кълъстери/обединения	636.5 млн. лв. (216,5 млн. лв. МВУ 420 млн. лв. частно съфинансиране)
Програма за икономическа трансформация	C3.12	МИР ГД „Европейски фондове за конкурентоспособност“ Европейския инвестиционен фонд - за ФИ	2.А.3 Интелигентна индустрия	Предприятия	2 995.4 млн. лв. (1 349.6 млн. лв. МВУ 1 645.8 млн. лв. частни инвестиции)

4.3.1. Описание на извършената работа

4.3.1.1. Използвани източници на информация

- Устройствен правилник на Министерството на иновациите и растежа
- Функционални характеристики на отделите в ГД „Европейски фондове за конкурентоспособност“ (ГД ЕФК)
- Наръчник по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 - 2020
- Анализ на административния капацитет на ГД ЕФК
- Проект на Условия за кандидатстване, Условия за изпълнение и приложенията към тях по процедура „Технологична модернизация“

4.3.1.2. Проведени срещи и интервюта

Съгласно приложение 2.

4.3.2. Анализ на настоящата ситуация

4.3.2.1. Обща информация относно ролята на МИР като СНД за всяка от инвестициите

Съгласно представения от МИР анализ на административния капацитет, Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ отговаря за изпълнението на следните инвестиции от стълб 1 на ПВУ:

❖ Програма за икономическа трансформация

С програмата ще се подпомагат българските малки и средни предприятия и дружества със средна пазарна капитализация чрез финансови инструменти и безвъзмездни средства. Програмата ще се състои от три фонда:

Фонд 1 — Растеж и иновации;

Фонд 2 — Преход към екосъобразност и кръгова икономика;

Фонд 3 — Неутралност по отношение на климата и цифрова трансформация.

❖ Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез научни изследвания и иновации.

Инвестицията ще се изпълнява съвместно между МОН и МИР, като МОН ще отговаря за частта, касаеща изследователските университети (Стълб 2), както и за Стълб 1, Операция 2 (ERA Chairs & Twinning), а МИР за Операция 1 - Подкрепа за иновативни МСП.

Освен функциите на СНД по тези две инвестиции от ПВУ, ГД ЕФК изпълнява функциите на Управляващ орган (УО) на Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 г. (ОПРКБИ), Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 (ОПИК), Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия“ 2014-2020 (ОПИМСП), Програмата за конкурентоспособност и иновации в предприятията 2021-2027 (ПКИП) и Програмата за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация 2021-2027 (ПНИИДИТ), спазвайки принципа на разделяне на отговорностите. Към настоящия момент целият цикъл по управление на процедурите за предоставяне на безвъзмездни средства от планиране, подготовка, оценка, сключване на договори, мониторинг, верификация и плащане, е концентриран в ГД ЕФК.

Изготвеният от ГД ЕФК за целите на управление на инвестициите по ПВУ анализ на административния капацитет показва, че главната дирекция разполага с нужния капацитет, практически опит и умения, за да осъществява качествено, навременно, резултатно ориентирано и съобразно всички нормативни изисквания дейностите, свързани с управление на европейските средства. Държавните служители и сътрудници по УЕПП в дирекцията имат професионален опит средно 8 години в системата на ЕСИФ, като болшинството от тях са с повече от 10-12 години опит като служители в ГД ЕФК като Управляващ орган на три оперативни програми, а останалите - в други управляващи органи. Насочеността и обхватът на подкрепата в изпълнение на инвестициите по ПВУ съвпадат в значителна степен с изпълняваните до момента мерки от страна на ГД ЕФК, което на база натрупаната експертиза и опит е предпоставка за успешното и бързо структуриране и последващо ефективно изпълнение на дейностите както по ПВУ, така и по останалите програми, които главната дирекция управлява и изпълнява. Благодарение на квалификацията, придобития специфичен опит и оперативност, служителите ще успяват ефективно да съвместяват изпълнението на основните си задължения с дейностите по ПВУ, за което спомагат и изградените и утвърдени системи за управление и контрол и процедури.

Наред с посочените по-горе две инвестиции, за които изрично е уточнено, че ГД ЕФК ще изпълнява функциите на СНД, в приложение № 1 към ПМС № 157 от 7.07.2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, и на техните основни функции, Министерството на иновациите и растежа е посочено като СНД и по отношение на Инвестиция „Програма за подкрепа за развитие

на индустриални зони и паркове и подобряване на инфраструктурната им свързаност с цел привличане на инвестиции (AttractInvestBG)“ (С3.11) по Компонент 3 от стълб 1 на ПВУ. Тази инвестиция обаче не е включена в извършения анализ на административния капацитет на ГД ЕФК и липсва каквато и да е информацията относно структурното звено, което ще изпълнява функциите на СНД за нея.

Съгласно Устройствения правилник на Министерството на иновациите и растежа една от вменените функции на ГД „Европейски фондове за конкурентоспособност“ е да „изпълнява инвестициите (програмите) от компетентността на министъра, предвидени в Националния план за възстановяване и устойчивост, като осъществява дейностите и функциите съгласно посоченото в Плана и приложимата европейска и национална нормативна рамка“.

4.3.2.2. Основни констатации по критерий „Вътрешна среда за контрол“, в т.ч.:

Политики за етика и морал

ГД ЕФК в качеството си на УО на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 - 2020 (ОПИК) е разработила политики за етика и морал като част от системата за вътрешен контрол по оперативната програма. Със Заповед на Ръководителя на Управляващия орган е утвърден Наръчник по ОПИК. Глава 2 от Наръчника обхваща системата за вътрешен контрол и управление на риска, като по отношение на контролната среда (единият от елементите на вътрешния контрол) изрично е посочено, че включва и личната почтеност и професионалната етика на ръководителя и служителите на организацията. Тази процедура обаче препраща към Етичния кодекс на служителите в МИ, утвърден със Заповед № РД-16-70/03.02.2015 г. на министъра на икономиката и не е съобразена с настоящата ситуация и включването на ГД ЕФК в състава на специализираната администрация на Министерството на иновациите и растежа.

Механизми за вътрешен контрол (вкл. спрямо т.нар. „чувствителни длъжности“)

Основните механизми за вътрешен контрол във връзка с изпълнение на задълженията на ГД ЕФК по ОПИК са описани в Глава 2 „Система за вътрешен контрол и управление на риска“ от Наръчника по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020. В Глава 16 „Организационно развитие“ пък е разписана Процедура за идентифициране на „чувствителни длъжности“.

Такива процедури за вътрешен контрол е подходящо да бъдат разработени и по отношение на инвестициите от ПВУ.

Подбор и обучение на персонала

Глава 16 „Организационно развитие“ от Наръчника по ОПИК съдържа стратегия за развитие на човешките ресурси в УО, с подробно описание на основните дейности за реализиране на стратегията, в т.ч. планиране на човешкия ресурс; набиране, подбор и назначаване на служителите; заместване; оценяване на изпълнението на служителите, както и анализ на нуждите от обучение.

Като приложение към тази процедура са Вътрешни правила за управление и развитие на човешките ресурси в Министерство на икономиката, утвърдени със Заповед на министъра на икономиката от 2015 г. Липсват предоставени Вътрешни правила за управление и развитие на човешките ресурси в Министерство на иновациите и растежа.

В предоставения анализ на административния капацитет на ГД ЕФК са идентифицирани някои конкретни нужди от обучения на служителите. Напр. за служителите от отдел „Изпълнение на проекти“ е идентифицирана необходимост от преминаване на специализирано обучение, което

да им даде нови знания и умения при въвеждането на нови мерки с цел подобряване и оптимизация на дейностите при прилагане на мониторинг на инвестициите от ПВУ. По отношение на новоназначените служители в отдел „Подбор на проекти и договаряне“ пък е предвиден задължителен първоначален инструктаж и обучение във връзка с осъществяваните от отдела дейности, вътрешните правила, които ги регламентират, както и приложимата нормативна уредба. Като цяло, в изготвения анализ е декларирана готовност ГД ЕФК да предприеме действия за идентифициране на възникнали нужди от общи и специфични обучения и да продължи да обучава своите служители, като изрично е посочено, че за провеждане на общи и специфични обучения на персонала, организиране, провеждане и участие в семинари, конференции, работни срещи, работни групи, заседания, посещения за обмяна на опит, и обучения на бенефициенти са предвидени над 5 млн. лв. от средствата за управление на инвестициите по ПВУ.

Направената оценка на нуждите от обучение за целите на ПВУ обаче е само частична и не обхваща всички дейности и функции, изпълнявани от ГД ЕФК във връзка с управлението и изпълнението на инвестициите, особено в контекста на големия брой нови служители, които се очаква да бъдат назначени на свободните позиции най-вече като сътрудници по управление на европейски програми и проекти.

Въведени механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция

Механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция са разписани от ГД ЕФК в качеството ѝ на УО на ОПИК: Политика за борба с измамите - Приложение 2.14 към Глава 2 „Система за вътрешен контрол и управление на риска“, Глава 10 „Администриране и докладване на нередности“ и Глава 11 „Конфликт на интереси“ от Наръчника по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020.

Отдел „Управление на риска контрол и сигурност“ е съществуващото звено в структура на ГД ЕФК, което отговаря за администрирането на нередности и сигнали за измама.

4.3.2.3. Основни констатации по критерий „Управление на риска“

Процесът по управление на риска в ГД ЕФК в качеството ѝ на УО по ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020 е описан подробно в Раздел 2.4. на Глава 2 „Система за вътрешен контрол и управление на риска“ от Наръчника по ОПИК. В него подробно са описани правилата за организацията и дейността на Работна група за оценка на риска в УО, основните дейности и етапи, свързани с анализа и управлението на рисковете в УО, както и създадената система за идентифициране на рисковите области и избор на подходящи техники за идентифициране и предприемане на контролни действия и механизми за управлението на риска от измами. Съществуващите вътрешни правила и механизми за управление на риска в ГД ЕФК обаче не отчитат предстоящите промени в системата за управление и контрол във връзка с ангажиментите на МИР като СНД по ПВУ.

Отдел „Управление на риска контрол и сигурност“ е звеното, което организира работата по оценка на риска и координира процеса по управление на риска на институционално ниво в ГД ЕФК и отговаря за разработването и прилагането на система за управление на риска, както и за прилагането на съществуващите правила и процедури по управление на риска.

4.3.2.4. Основни констатации по критерий „Дейности по управление и контрол“, в т.ч.:

Програмиране

Дейностите по програмиране на инвестиция С3.12 и операция „Подкрепа за иновативни МСП“ от инвестиция С2.11 ще се изпълняват от отдел „Програмиране“ на ГД ЕФК, където е съсредоточен

основния капацитет по отношение на програмирането и оценката на ОП, както и в подготовката на процедури за предоставяне на средства. Отделът изпълнява и допълнителни функции като подготовката и обявяването на процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП).

Към момента на изготвяне на настоящия анализ (15.07.2020г.) е обявена за обществено обсъждане първата процедура чрез подбор на предложения за изпълнение на инвестиции от крайни получатели по Програмата за икономическа трансформация към Националния план за възстановяване и устойчивост, а именно процедура „Технологична модернизация“. Проектът на пакета с документи (Условия за кандидатстване, Условия за изпълнение и приложенията към тях) по процедурата освен на интернет страницата на ГД ЕФК е публикуван за обществено обсъждане и в Информационната система за Механизма - ИСУН 2020, като за база за изготвянето му са използвани образците на документи, използвани по ОПИК. В Условията за кандидатстване са включени и някои специфични за ПВУ изисквания, като изискването за съответствие с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, в т.ч. и за недопустимост на дейности и разходи, които не са в съответствие с този принцип. В допълнение, изрично е посочено, че за удостоверяване на съответствието на инвестицията с принципа, в края на проекта крайните получатели ще подлежат на контрол, който да удостовери спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост. Липсват обаче подходящи процедури за осъществяване на този контрол от страна на МИР в качеството му на Снд.

Подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори

На национално ниво, общите правила за подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори са регламентирани в ПМС № 114 от 8.06.2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост, както и в утвърдения от Министерство на финансите СУК. Конкретно по отношение на инвестициите от ПВУ, на настоящия етап в МИР и конкретно ГД ЕФК липсват разписани системи/правила/процедури, които да детайлизират тези процеси.

Отдел „Подбор на проекти и договаряне“ е звеното, което ще изпълнява дейностите по подбора на крайни получатели, в т.ч. оценката на ПП, класирането и сключването на договори по процедурите от ПВУ, за които ще отговаря ГД ЕФК.

Контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители

На национално ниво, общите правила за осъществяване на контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители са регламентирани в ПМС № 80 от 9.05.2022 г. за определяне на правилата за възлагане на дейности по инвестиции от крайни получатели на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост, както и в утвърдената от Министерство на финансите СУК. За осъществяването на предварителен контрол на документацията за участие в процедури за избор на изпълнители и на последващ контрол приключили процедури за избор на изпълнител по реда на ЗОП или на ПМС № 80 от 2022 г., като приложение на СУК са разработени и съответните образци на контролни листа.

Съгласно функционалните характеристики на отделите в ГД ЕФК, проверките по предварителен, текущ и последващ контрол за законосъобразност на процедурите за определяне на изпълнители от страна на бенефициенти по програмите, съгласно действащото законодателство се осъществява от отдел „Законосъобразност на процедури и процесуално представителство“.

Администриране на държавната помощ по инвестициите (където е приложимо)

Отдел „Програмиране“ ще бъде звеното в ГД ЕФК, което ще бъде отговорно за съгласуване на документите за съответствие с приложимата нормативната уредба за държавните помощи с дирекция „Държавни помощи и реален сектор“ в Министерството на финансите и изпълнява отговорностите на администратор на държавна помощ.

На етап подбор на крайни получатели и сключване на договори за финансиране с КП, отдел „Подбор на проекти и договаряне“ ще отговаря за прилагане на режимите на държавни помощи съгласно заложеното в условията за кандидатстване и действащото законодателство, ще изготвя информация за предоставените държавни и минимални помощи при сключване на договори за БФП и ще я въвежда в Регистъра за минималните помощи.

На етап изпълнение и отчитане на инвестициите, функции във връзка с администрирането на държавни помощи има и отдел „Финансово управление“, който ще участва в изготвянето на годишния доклад за държавните помощи и ще поддържа отчетна информация в Регистър за минималните помощи.

Финансово управление и плащания

За финансовото управление и счетоводната отчетност на инвестициите от ПВУ ще отговаря отдел „Финансово управление“. Отделът е съставен от два сектора - „Финансово управление и верификация на разходите“ и „Финансово планиране и счетоводна отчетност“. Сектор „Финансово управление и верификация на разходите“ ще извършва дейности по финансова верификация на разходите по инвестициите от ПВУ, изготвяне и проверка на обобщен ФТО. Сектор „Финансово планиране и счетоводна отчетност“ от своя страна ще отговаря за осчетоводяване на договорите за финансиране и плащанията по тях, изготвяне на платежни нареждания, залагане и осчетоводяване на лимити в СЕБРА, изготвяне на месечни и отчети по ЕБК, счетоводно засичане и осчетоводяване на Обобщен финансов и технически отчет и др.

Освен дейностите, свързани с финансовото управление и счетоводната отчетност на инвестициите от ПВУ, двата сектора на отдел „Финансово управление“ имат ангажименти и изпълняват функции и по програмите, по които ГД ЕФК е УО.

Процедурно, към настоящия момент дейностите по финансово управление и счетоводната отчетност, във връзка със задълженията на МИР като СНД по ПВУ са обезпечени единствено от утвърдената от МФ Система за управление и контрол. В МИР и в частност в ГД ЕФК към настоящия момент няма разработени вътрешни правила и процедури, които да детайлизират тези процеси.

Събиране, записване, обработване и съхраняване в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите

За целите на събирането, записването, обработването и съхраняването в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите от ПВУ, на национално ниво е предвидено Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС (ИСУН2020) да изпълнява функциите на Информационна система за ПВУ. Съгласно утвърдения СУК за ПВУ, в ИС за ПВУ се записват и съхраняват в компютризирана форма данните за всяка инвестиция/реформа, необходими за целите на мониторинга, оценката, финансовото управление, проверките и одита по ПВУ, като изключение са счетоводните записвания, които се извършват в SAP система, като между двете системи има изградена връзка.

На ниво МИР, в качеството му на СНД и в частност ГД ЕФК липсват подходящи процедури за събиране, записване и съхраняване в компютризирана форма на данни за инвестициите/реформите, особено що се касае до личните данни, посочени в чл. 22, ал. 2, буква „г“, пар. II на Регламент 2021/241.

Осигуряване на одитна следа и система за архивиране

В ГД ЕФК, в качеството ѝ на УО на ОПИК съществува разписана процедура за архивиране и съхранение на документи – Глава 12 от Наръчника по ОПИК, която би могла да бъде адаптирана и за целите на ПВУ.

ГД ЕФК обаче следва да предвиди в контролните си механизми подходящи процедури за осъществяване на контрол върху КП относно задълженията им за съхранение и водене на документация, съгласно чл. 132 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (Финансов регламент).

4.3.2.5. Оценка на натовареността на Снд

Изготвеният от ГД ЕФК за целите на управление на инвестициите по ПВУ анализ на административния капацитет показва, че към настоящия момент натовареността на служителите във всички структурни звена (отдели и сектори на ГД ЕФК) е висока. Това е породено както от обема на извършваната от тях работа и задължения по програмите, по които ГД ЕФК е УО, който обем несъмнено ще се увеличи при стартиране изпълнението на инвестициите от ПВУ, така и от факта, че към настоящия момент много от щатните бройки в главната дирекция, особено ще се касае до бройките за сътрудници по управление на европейски програми и проекти са вакантни.

- Отдел „Програмиране“

Към настоящия момент, числеността на отдел „Програмиране“ на ГД ЕФК е 25 щ. бр., от които 10 сътрудници по УЕПП, като вакантни са 9 щ. бр. от които 7 сътрудници по УЕПП. Очаква се на незаемите места в кратки срокове да бъдат наети служители и по този начин да е налице пълна щатна заетост в отдела.

Планираните по Програмата за икономическа трансформация (С3.12) мерки за предоставяне на средства чрез подбор са 4, а при изпълнението на инвестициите по операция 1 на Програмата за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации (С2.11) от ПВУ се очаква да бъдат сключени 38 броя договори (1 процедура).

На база научените уроци и натрупания опит при подготовката на процедурите в рамките на програмни периоди 2007-2013 и 2014-2020, изводите от анализа на ГД ЕФК показват, че за ефективното и успешно изпълнение на дейностите по програмирането е необходимо участието на поне двама експерти по администрирането на всяка една от планираните мерки от ПВУ. На база тези оценки и очакванията за осигуряване на пълна щатна заетост в отдела, анализите на ГД ЕФК показват, че наличния капацитет за обявяването на планираните процедури в рамките на инвестициите по ПВУ, за които ГД ЕФК е отговорна, ще бъде достатъчен.

- Отдел „Подбор на проекти и договаряне“

Към настоящия момент, числеността на отдела е 43 щ. бр. от които 13 сътрудници по УЕПП, като вакантни са 10 щ. бр. от които 10 сътрудници по УЕПП. Анализите на ГД ЕФК показват, че натовареността в процеса на оценяване, класиране и сключване на договори по процедурите от ПВУ, за които ГД ЕФК отговаря ще е следната:

- За оценка на 13 000 бр. проекти и съобразно спецификата на процедурата ще са необходими 2020 човеко-часа при включени в процеса 30 експерта.
- За процеса на договаряне с прогнозен брой от 4 100 договора ще са необходими приблизително 546 човеко-часа, отново при включени в договарянето на 30 експерта.

Основното предизвикателство във връзка с успешното и в срок изпълнение на дейностите по оценка и договаряне, изпълнявани от отдела е пряко обвързано с подготовката и обявяването на процедурите за подбор. В този смисъл за да не се допуска прекомерна натовареност ще е необходимо добро планиране на процесите и спазване на предварително зададените графици със срокове.

Данните от анализа показват, че обща численост на отдела ще бъде достатъчна за осъществяване на възложените функции. В тази връзка са предприети действия за поетапно назначаване на служители на свободните щатни бройки.

Допълнително, зависимост от спецификата на съответната процедура и в случай на прекомерна натовареност по отношение извършването на оценката на проектите се предвижда да бъдат привлечени и външни експерти, в съответствие с разпоредбите на приложимото законодателство.

- Отдел „Изпълнение на проекти“

Към настоящия момент, числеността на отдела е 93 щ. бр., от които 29 бр. сътрудници по УЕПП, като вакантни са 7 щ. бр. от които 4 сътрудници по УЕПП.

- Отдел „Финансово управление“

Сектор „Финансово управление и верификация на разходите“

Към настоящия момент, числеността на сектора е 40 щ. бр., от които 17 бр. сътрудници по УЕПП, като вакантни са 12 щ. бр. от които 12 сътрудници по УЕПП.

Сектор „Финансово планиране и счетоводна отчетност“

Към настоящия момент, числеността на сектора е 13 щ. бр., от които 7 бр. сътрудници по УЕПП, като вакантни са 6 щ. бр. от които 6 сътрудници по УЕПП.

Анализът на ГД ЕФК сочи, че в сектор „Финансово планиране и счетоводна отчетност“ експертният капацитет е недостатъчен и има недостиг на човешки ресурс за изпълняване на счетоводни дейности по новите програми.

- Отдел „Управление на риска контрол и сигурност“

Към настоящия момент, числеността на отдела е 24 щ. бр., от които 7 бр. сътрудници по УЕПП, като вакантни са 6 щ. бр. от които 5 сътрудници по УЕПП.

- Отдел "Публичност и техническа помощ"

Към настоящия момент, числеността на отдела е 18 щ. бр., от които 6 бр. сътрудници по УЕПП, като вакантни са 2 щ. бр. от които 2 сътрудници по УЕПП.

Изхождайки от броя на заетите към момента експерти в отдела и отчитайки наличието на 2 свободни позиции, изводите от анализа на ГД ЕФК сочат, че след заемане на свободните позиции, капацитетът на отдела ще бъде достатъчен за изпълнение на предвидените мерки в рамките на инвестициите по ПВУ, за които ГД ЕФК е отговорна.

- Отдел "Законосъобразност на процедури и процесуално представителство"

Към настоящия момент, числеността на отдела е 18 щ. бр., от които 7 бр. сътрудници по УЕПП, като вакантни са 6 щ. бр. от които 5 сътрудници по УЕПП.

Изводите от анализа на ГД ЕФК сочат, че при заемане на свободните щатни бройки, служителите ще успяват да изпълняват всички възложени им дейности в рамките на компетенциите на отдела.

Като цяло, оценката извършена от ГД ЕФК показва, че ГД ЕФК разполага с капацитета и нужните умения, за да може да осигури качествено и ефективно управление на средствата и по линия на приложимите инвестиции по Плана за възстановяване и устойчивост. Въпреки това следва да се отчете факта, че работата, която предстои за ГД ЕФК като Управляващ орган през настоящата 2022г. година и в перспектива, ще се увеличи многократно.

Благодарение на квалификацията, придобития специфичен опит и оперативност, служителите ще успяват ефективно да съвместяват изпълнението на основните си задължения с дейностите по ПВУ, в рамките на установеното работно време, без да пренебрегват поставените срокове и качеството на извършената работа. Дейностите, изпълнявани от служителите на ГД ЕФК за ефективно управление на средствата и по линия на приложимите инвестиции по Плана за възстановяване и устойчивост ще са сходни по своята същност със задълженията им по основно служебно/ трудово правоотношение. Същевременно, изпълнението на тези дейности значително ще увеличи обема на извършваната от тях работа и задължения и води до много по-висока натовареност.

Оценката на натовареността на МИР и в частност ГД ЕФК като СНД, не включва задълженията на МИР като СНД по отношение на Инвестиция „Програма за публична подкрепа за развитието на индустриални райони, паркове и подобни територии и за привличане на инвестиции (AttractInvestBG)“.

4.3.3. Основни идентифицирани пропуски

- Липсва информация и не е ясно кое ще е звеното в структурата на МИР, което ще изпълнява функциите на СНД по Инвестиция „Програма за публична подкрепа за развитието на индустриални райони, паркове и подобни територии и за привличане на инвестиции (AttractInvestBG)“ (С3.11) по Компонент 3 от стълб 1 на ПВУ. Тази инвестиция не е включена в извършения анализ на административния капацитет на ГД ЕФК във връзка със задълженията ѝ като СНД.
- На настоящия етап липсват разписани вътрешни системи за управление и контрол, осигуряващи ясно разпределение на дейностите по ПВУ с тези по оперативните програми и програмите за период 2021-2027 г. и описващи механизмите за вътрешен контрол (вкл. спрямо т.нар. „чувствителни длъжности“), във връзка с изпълнението на инвестициите по ПВУ.
- Не са налични подходящи механизми за управление и развитие на човешките ресурси в Министерство на иновациите и растежа в качеството му на СНД по ПВУ. Направената от ГД ЕФК оценка на нуждите от обучение за целите на ПВУ е само частична и не обхваща всички дейности и функции по всички инвестиции от ПВУ, особено в контекста на големия брой нови служители, които се очаква да бъдат назначени на свободните позиции, най-вече като сътрудници по управление на европейски програми и проекти.
- Съществуващите вътрешни правила за управление на риска в ГД ЕФК не отчитат предстоящите промени в системата за управление и контрол, във връзка с ангажиментите на МИР като СНД по ПВУ.
- На ниво МИР, в качеството му на СНД и в частност ГД ЕФК липсват подходящи процедури за събиране, записване и съхраняване в компютризирана форма на данни за инвестициите/реформите, особено що се касае до личните данни, посочени в чл. 22, ал. 2, буква „г“, пар. II на Регламент 2021/241.
- Липсват подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на МИР в качеството му на СНД, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки

за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост.

- ГД ЕФК разполага с капацитета и е обезпечена с необходимите щатни бройки за качественото и ефективно управление на средствата по линия на приложимите инвестиции (инвестиция С3.12 и операция „Подкрепа за иновативни МСП“ от инвестиция С2.11) от Плана за възстановяване и устойчивост. Голяма част от наличните щатни бройки в дирекцията към настоящия момент обаче са незаети.

4.3.4. Проектиране на бъдещето

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
1.	Липсва информация и не е ясно кое ще е звеното в структурата на МИР, което ще изпълнява функциите на СНД по Инвестиция „Програма за публична подкрепа за развитието на индустриални райони, паркове и подобни територии и за привличане на инвестиции (AttractInvestBG)“ (С3.11) по Компонент 3 от стълб 1 на ПВУ. Тази инвестиция не е включена в извършения анализ на административния капацитет на ГД ЕФК във връзка със задълженията ѝ като СНД.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	Със заповед РД 14-176 / 1.08.2022 като СНД по Инвестиция „Програма за публична подкрепа за развитието на индустриални райони, паркове и подобни територии и за привличане на инвестиции (AttractInvestBG)“ (С3.11) по Компонент 3 от стълб 1 на ПВУ е назначена Дирекция „Инструменти за икономически растеж“.	Въз основа на издадената заповед следва да се предприемат последващи действия за: 1) Актуализиране на устройствения правилник на МИР. Съгласно актуалния към момента УП (чл. 27, ал. 1, т. 7), единствената дирекция, определена да изпълнява инвестициите (програмите) от компетентността на министъра, предвидени в НПВУ е Главна дирекция "Европейски фондове за конкурентоспособност". 2) Извършване на анализ на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти в Дирекция „Инструменти за икономически растеж“ с оглед обезпечаване на всички функции съгласно утвърдените системи за управление и контрол на ПВУ.
2.	Липсва подходяща органиграма, обхващаща всички функции както и разпределянето на функции по трите инвестиции, за които МИР е определено за СНД.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	Органиграма, обхващаща всички инвестиции и реформи и отговорните за тях звена от структурата на МИР е представена на 19.09.2022 г. (Приложение 1).	-

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
3.	На настоящия етап липсват разписани вътрешни системи за управление и контрол, осигуряващи ясно разпределение на дейностите по ПВУ с тези по оперативните програми и програмите за период 2021-2027 г. и описващи механизмите за вътрешен контрол (вкл. спрямо т.нар. „чувствителни длъжности“), във връзка с изпълнението на инвестициите по ПВУ.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	Със заповед РД-14-155/21.07.2022 г. на министъра на иновациите и растежа главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ е определена да изпълнява функциите на структура за наблюдение и докладване по Програма за икономическа трансформация по Компонент 3: Интелигентна индустрия и Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез научни изследвания и иновации (операция 1) по Компонент 2: Научни изследвания и иновации от Плана за възстановяване и устойчивост на България. Във връзка с изпълнението на тези функции със същата заповед министърът на иновациите и растежа е одобрил Вътрешни правила на главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ и приложенията към тях, където ясно са разписани вътрешните системи за управление и контрол, осигуряващи разпределение на дейностите по ПВУ с тези по оперативните програми и програмите за период 2021-2027 г. и описващи механизмите за вътрешен контрол, във връзка с изпълнението на инвестициите по ПВУ.	Да бъде преценена необходимостта от разработване на вътрешни правила и процедури за управление на Инвестиция „Програма за публична подкрепа за развитието на индустриални райони, паркове и подобни територии и за привличане на инвестиции (AttractInvestBG)“, детайлизиращи националните СУК по ПВУ, особено с оглед факта, че Дирекция „Инструменти за икономически растеж“ не разполага с административния капацитет и опита на ГД ЕФК като УО на няколко оперативни програми.
4.	Липсват и актуални политики за етика и морал, които да	Критерий „Вътрешна среда за контрол“,	С ПМС № 57 от 07.04.2020 г. е приет Кодекс за поведение на служителите в	Съществуващите политики за етика и морал в ГД ЕФК са част от

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	обхващат и задълженията на служителите от ГД ЕФК във връзка с управлението и изпълнението на инвестициите от ПВУ.	Политики за етика и морал	държавната администрация. Той определя правилата за етично поведение и е приложим за всички служители в администрацията, независимо от вида правоотношение, вкл. за Сътрудниците по управление европейски проекти и програми. При встъпване в длъжност всички служители в държавната администрация се запознават с разпоредбите на Кодекса и при неспазването им служителите носят дисциплинарна отговорност.	системата за вътрешен контрол и управление на риска (Глава 2 от Наръчника по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020). Тази процедура обаче не е актуална, тъй като препраща към Етичния кодекс на служителите в МИ, утвърден със Заповед № РД-16-70/03.02.2015 г. на министъра на икономиката. В тази връзка, съществуващите политики за етика и морал е препоръчително да бъдат актуализирани, така че да бъдат съобразени с настоящата ситуация и включването на ГД ЕФК в състава на специализираната администрация на МИР.
5.	Не са налични подходящи механизми за управление и развитие на човешките ресурси в Министерство на иновациите и растежа в качеството му на СНД по ПВУ. Направената от ГД ЕФК оценка на нуждите от обучение за целите на ПВУ е само частична и не обхваща всички дейности и функции по всички инвестиции от ПВУ, особено в контекста на големия брой нови служители, които се	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Подбор и обучение на персонала	В утвърдените със Заповед № РД-14-155/21.07.2022 г. на Министъра на иновациите и растежа Вътрешни правила на Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ като Структура за наблюдение и докладване, в т. 1.3.6.2 е разписана Стратегия за развитие на човешките ресурси. Тя включва разработване, реализиране и управление на подходящи политики и процедури, които да осигурят привличане, развитие и задържане на качествени	По подобие на извършения анализ на административния капацитет на ГД ЕФК, във връзка с изпълнение на функциите му по оперативните програми за конкурентоспособност и като СНД по инвестиции „Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации“ и „Програма за икономическа трансформация“, да бъде извършен анализ и на капацитета на Дирекция „Инструменти за

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	очаква да бъдат назначени на свободните позиции, най-вече като сътрудници по управление на европейски програми и проекти.		<p>служители имащи съвременно академично образование, знания, умения и компетентности на и над средното ниво, изпълнение на и над изискванията за длъжността, да гарантира качествен и ефективен подбор, насърчаване, оценка и развитие на служителите, така че СНД да разполага с квалифицирани служители, притежаващи знания, умения и компетенции, необходими за изпълнението и постигането на общите цели на програмата. Политиката и стратегията по развитие на човешките ресурси ще се осъвременява в съответствие с нуждите, произтичащи от годишната оценка на служителите както и съобразно изпълнението на дейностите по управление и контрол напред във времето, свързани с инвестициите по ПВУ.</p> <p>За постигане на целите на стратегията за развитие на човешките ресурси е необходимо да бъдат реализирани дейности по планиране на човешкия ресурс - набиране, подбор и назначаване на служителите; оценяване индивидуалното изпълнение на служителите; анализ на нуждите от обучение и др. Специфичните нужди от обучения за всеки служител се определят на база</p>	<p>икономически растеж“, която ще отговаря за инвестиция „Програма за подкрепа за развитие на индустриални зони и паркове и подобряване на инфраструктурната им свързаност с цел привличане на инвестиции (AttractInvestBG)“.</p> <p>При извършването на анализа на необходимия капацитет на дирекция „Инструменти за икономически растеж“ да се прецени и разпише кои от дейностите ще могат да бъдат изпълнявани изцяло чрез съществуващия ресурс на дирекцията, за кои дейности ще бъде необходимо привличането на допълнителни експерти (и вида на трудовите правоотношения, на които да бъдат наети) и кои дейности ще бъдат възложени частично на външни изпълнители (и каква част от тези дейности).</p>

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
			<p>на годишните индивидуални обучителни планове, като се отчитат проведените през годината обучения и се изготвя индивидуален план за обучение през следващата година в рамките на годишната оценка/атестация от прекия ръководител на изпълнението на служебните задължения, включително степен на постигане на поставените цели и показана професионална компетентност.</p> <p>Предвидените обучения и мерки ще допълнят и надградят резултатите от провежданите общи обучения за служителите с оглед повишаване на техния капацитет за координация и изпълнение на инвестициите от Плана, за които ГД ЕФК отговаря.</p> <p>Годишен план за обучение на служителите в ГД ЕФК се изготвя въз основа на личните планове за обучение на всеки един служител, съгласувани с прекия ръководител. При разработване на плана за обучение се вземат под внимание различните функции, задачи и отговорности на отделните служители в рамките на СНД, индивидуалните оценки и резултатите от изпълнението им.</p> <p>При идентифицирана необходимост ГД ЕФК ще разчита и на подкрепата на</p>	

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
			външни експерти, които да бъдат наемани специално за целите и периода на изпълнение на ПВУ при организирането и провеждането на обучения, семинари и обмяна на опит по теми, отговарящи на реални потребности в зависимост от позицията, която заемат, отговорностите и задачите им, свързани с управлението и контрола за разумното оползотворяване на средствата. Дейностите ще осигурят надграждане и развитие на специфични знания, устойчиви умения, компетенции и нагласи, позволяващи на служителите да изпълняват по-успешно функциите по управление изпълнението на Плана.	
6.	Съществуващите вътрешни правила за управление на риска в ГД ЕФК не отчитат предстоящите промени в системата за управление и контрол, във връзка с ангажиментите на МИР като СНД по ПВУ.	Критерий „Управление на риска“	Съществуващите вътрешни правила регламентират в цялост дейността на СНД и системата за управление и контрол в ГД ЕФК по отношение на ПВУ. В тях са отразени както дейността за управление на риска от измами, така и ползването на системата Арахне, която дава оценка на различни видове рискове на ниво проект. По отношение на управлението на риска съгласно изискванията на закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор следва да се има предвид, че това изискване е	Както става ясно от предоставената от МИР информация, в ГД ЕФК вече има разписани и одобрени със заповед от 21.07.2022 г. на министъра на иновациите и растежа Вътрешни правила на главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“, в които наред с другото е отразена дейността за управление на риска от измами, използването на системата Арахне и др., които вътрешни правила ще бъдат прилагани и по отношение на

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
			<p>отправено към цялостната структура на МИР като първостепенен разпоредител с бюджет. Съгласно приетата стратегия за управление на риска в МИР ГД ЕФК извършва оценка на риска на ниво дирекция, по отношение работата в качеството си на под-звено, структурна единица част от МИР. В тази връзка дейността на ГД ЕФК, в качеството си на СНД е изцяло регламентирана по отношение на управлението на риска, чрез вътрешните правила за СНД и чрез стратегията за управление на риска в МИР. Следва да се има предвид, че освен СНД по ПВУ ГД ЕФК е и УО на няколко оперативни програми и предвид това управлението на риска на ниво дирекция обхваща цялостната дейност на ГД ЕФК, т.е. всички оперативни програми и ПВУ. Предвид изложеното управлението на риска във връзка със изискванията на закона финансовото управление и контрол в публичния сектор в ГД ЕФК обхваща множество дейности и е регламентирано чрез стратегията за управление на риска в МИР. ГД ЕФК изготвя общ риск регистър за дейността си на ниво дирекция, включващ оценката на риска по отношение на целите на ГД ЕФК,</p>	<p>инвестициите от ПВУ, за които ГД ЕФК е СНД. Тези правила обаче не обхващат реформите и инвестицията от ПВУ, за които отговарят други звена от структурата на МИР.</p> <p>Ето защо, за целите на цялостното управление на рисковете по реформите и инвестициите, за които отговаря МИР е препоръчително, на ниво министерство да бъде създаден такъв механизъм за управление на рисковете, застрашаващи постигането на целите на реформите и инвестициите от ПВУ, така че в идентифицирането и оценката на рисковете да бъдат включени представители на всички звена от структурата на министерството, имащи отношение към управлението, изпълнението и контрола на тези реформи и инвестиции.</p>

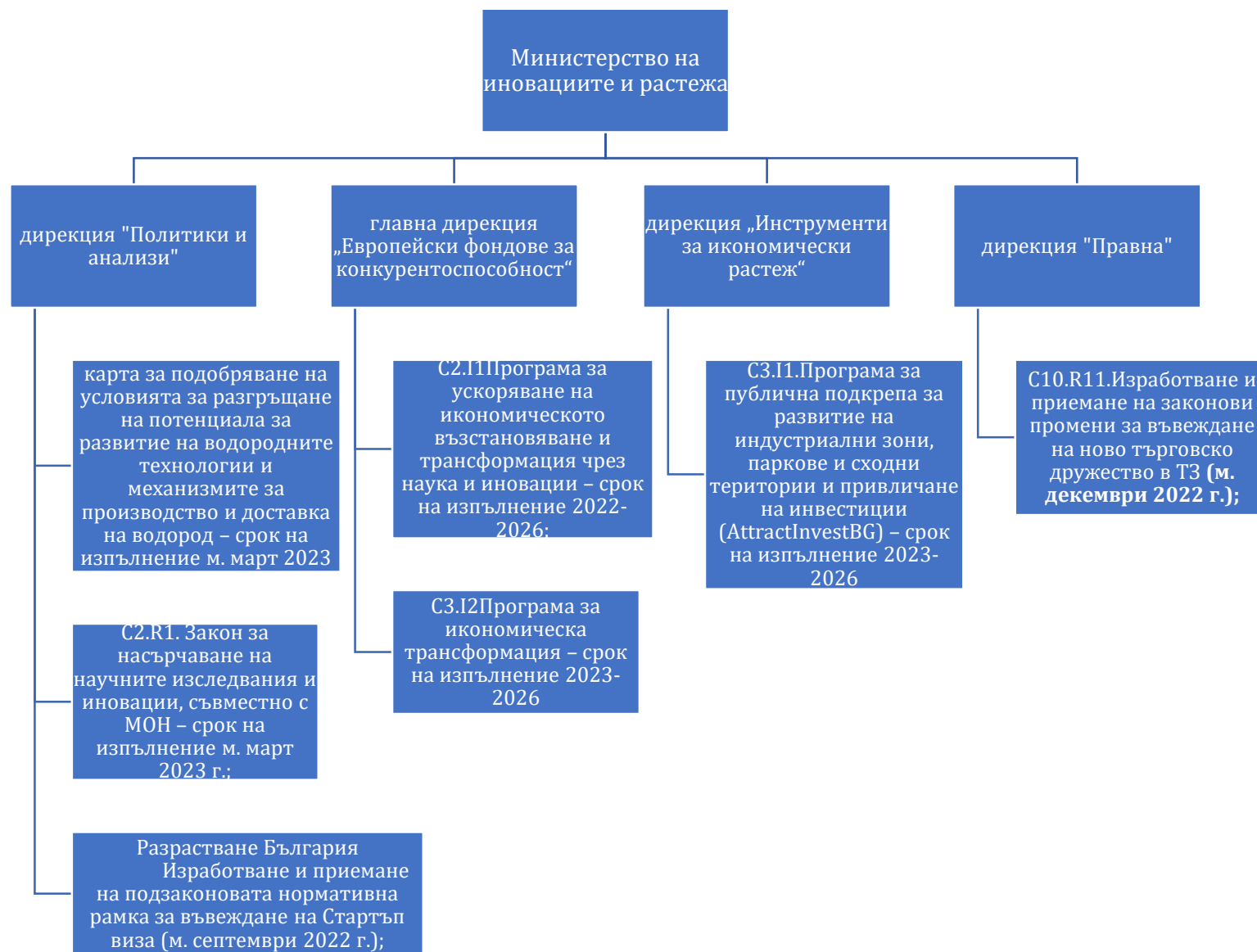
№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
			приложими към всяка една оперативна програма и ПВУ.	
7.	На ниво МИР, в качеството му на СНД и в частност ГД ЕФК липсват подходящи процедури за събиране, записване и съхраняване в компютризирана форма на данни за инвестициите/реформите, особено що се касае до личните данни, посочени в чл. 22, ал. 2, буква „г“ на Регламент 2021/241.	Критерий „Дейности по управление и контрол“, Събиране, записване, обработване и съхраняване в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите	В одобрени със заповед РД-14-155 от 21.07.2022 г. на министъра на иновациите и растежа Вътрешни правила на главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“ в Раздел 11. Архивиране и съхранение на документи е записана процедурата за архивиране и съхранение на документи, като ясно е разписано, че информацията във връзка с всяка инвестиция/реформа, необходима за целите на мониторинга, оценката, финансовото управление, проверките и одита по МВУ се записва и съхранява в компютризирана форма данните в ИС за ПВУ. В тази връзка, цялостната информация по изпълнение и управление в ГД ЕФК като СНД по ПВУ ще се въвежда и ще бъде налична в Информационна система за МВУ. Също така в Раздел 7. Информационни системи е взето под внимание и е разписано задължението и процедурите на СНД за осигуряването на адекватна одитна следа чрез събиране, въвеждане и поддържане в ИС за МВУ на стандартизирани данни за крайните получатели съгласно чл. 22, ал. 2, буква „г“ на Регламент (ЕС) 2021/241.	Аналогични процедури следва да бъдат въведени и по отношение на инвестиция „Програма за подкрепа за развитие на индустриални зони и паркове и подобряване на инфраструктурната им свързаност с цел привличане на инвестиции (AttractInvestBG)“, за чието изпълнение отговаря дирекция „Инструменти за икономически растеж“.

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
8.	Липсват подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на МИР в качеството му на СНД, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол и	<p>На 22.07.2022 г. е обявена първата процедура BG-RRP-3.004 - Технологична модернизация от ПВУ. В Насоките за кандидатстване по процедурата са описани общите принципи, залегнали в общоевропейското законодателство, относно прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. Посочени са дейностите, които няма да се подкрепят по процедурата с цел гарантиране в максимална степен на спазването. В допълнение, изрично е посочено, че за удостоверяване на съответствието на инвестицията с принципа, в края на проекта крайните получатели ще подлежат на контрол, който да удостовери спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост.</p> <p>Контролът от страна на МИР в качеството му на СНД по ПВУ, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ според Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост се осъществява в съответствие с</p>	Въведените от МИР изисквания за съответствие на проектните предложения с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, както и за осъществяване на контрол върху неговото спазване да бъдат залагани в насоките за кандидатстване и по останалите процедури (където е приложимо), за които МИР е СНД.

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
			<p>Вътрешните правила на СНД, съобразно които при разработването на отделните инвестиции се осигурява съответствието им с принципите за „ненанасяне на значителни вреди“ (DNSH). В тази връзка са въведени следните нива на контрол:</p> <ul style="list-style-type: none"> - на етап оценка на предложенията за изпълнение на инвестиции: контролът/проверката се извършва въз основа на критерии за оценка на съответствието на всяка инвестиция с изискванията на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ като част от оценката на допустимостта на предложенията за изпълнение на инвестиции по отделните процедури. - в края на изпълнението на инвестициите: за крайните получатели е въведено изискване да предоставят информация във финалния отчет относно осигуреното съответствие на инвестициите с принципа, като за целите на извършването на контрол за спазване на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ ще бъде осигурена външна експертиза. 	
9.	ГД ЕФК разполага с капацитета и е обезпечена с необходимите	Критерий „Вътрешна среда за контрол“,	Незаетите щатни бройки ще бъдат запълнени поетапно напред във	С оглед обезпечаването на нормалната работа и адекватното

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	щатни бройки за качествено и ефективно управление на средствата по линия на приложимите инвестиции (инвестиция С3.12 и операция „Подкрепа за иновативни МСП“ от инвестиция С2.11) от Плана за възстановяване и устойчивост. Голяма част от наличните щатни бройки в дирекцията към настоящия момент обаче са незаети.	Подбор и обучение на персонала	времето съобразно напредъка по изпълнението на дейностите по управление и контрол на инвестициите по ПВУ и при съобразяване с материално-техническата осигуреност.	изпълнение на функциите и задълженията на служителите на ГД ЕФК както по оперативните програми, така и по ПВУ и избягване на прекалена натовареност и отчитайки плановете за изпълнение на двете инвестиции, за които отговаря Главната дирекция, да бъде разработен план за подбор на човешки ресурси за запълване на незаетите щатни бройки в дирекцията.

Фигура 2: Органиграма на структурите за наблюдение и докладване към МИР

4.3.5. Основни идентифицирани пропуски

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
„Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	Актуализиране на устройствения правилник на МИР и включване в него на задълженията на Дирекция „Инструменти за икономически растеж“ като СНД по Инвестиция „Програма за публична подкрепа за развитието на индустриални райони, паркове и подобни територии и за привличане на инвестиции (AttractInvestBG)“ (С3.11) по Компонент 3 от стълб 1 на ПВУ.	Главен секретар на МИР	Преди публикуване на условията за кандидатстване за финансиране по инвестицията	Неактуален и несъобразен със съществуващата организация на работа на дирекциите от специализираната администрация на МИР Устройствен правилник, що се отнася до управлението на реформите и инвестициите от ПВУ. Съгласно актуалния към момента УП (чл. 27, ал. 1, т. 7), единствената дирекция, определена да изпълнява инвестициите (програмите) от компетентността на министъра, предвидени в НПВУ е Главна дирекция "Европейски фондове за конкурентоспособност", което не съответства на актуалната ситуация. Със заповед РД 14-176 / 1.08.2022 като СНД по Инвестиция „Програма за публична подкрепа за развитието на индустриални райони, паркове и подобни територии и за привличане на инвестиции (AttractInvestBG)“ (С3.11) по Компонент 3 от стълб 1 на ПВУ е назначена Дирекция „Инструменти за икономически растеж“.
„Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	Извършване на анализ на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти в Дирекция „Инструменти за икономически растеж“ с оглед обезпечаване на всички функции	Директор на дирекция „Инструменти за икономически растеж“	Преди публикуване на условията за кандидатстване за финансиране	Невъзможност да се гарантира, че дирекцията разполага с нужния капацитет и практически опит, за да осъществява качествено, навременно, резултатно ориентирано и съобразно приложимите правила и изисквания

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	<p>съгласно утвърдените системи за управление и контрол на ПВУ.</p> <p>При извършването на анализа да се прецени и разпише кои от дейностите ще могат да бъдат изпълнявани изцяло чрез съществуващия ресурс на дирекцията, за кои дейности ще бъде необходимо привличането на допълнителни експерти (и вида на трудовите правоотношения, на които да бъдат наети) и кои дейности ще бъдат възложени частично на външни изпълнители (и каква част от тези дейности).</p>		по инвестицията	дейностите, свързани с управление на инвестицията, за която отговаря.
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	Да бъде преценена необходимостта от разработване на вътрешни правила и процедури за управление на Инвестиция „Програма за публична подкрепа за развитието на индустриални райони, паркове и подобни територии и за привличане на инвестиции (AttractInvestBG)“, детайлизиращи националните СУК по ПВУ.	Директор на дирекция „Инструменти за икономически растеж“	Преди публикуване на условията за кандидатстване за финансиране по инвестицията	Липсата на актуални процедури или процедури, които не са съобразени с конкретните функции и задължения на дирекцията, във връзка с управление на инвестицията от ПВУ, поражда риск от недостатъчно разбиране и познаване на тези функции и задължения от страна на служителите. Това е валидно особено много за ключови дейности и етапи като: програмиране на инвестицията, оценка на проектни предложения и сключване на договори за финансиране, мониторинг на изпълнението, проверка на финансови и технически отчети, предварителен и последващ контрол на обществени поръчки, по отношение на които дирекция „Инструменти за икономически

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
				растеж“ не разполага с административния капацитет и опита на ГД ЕФК като УО на няколко оперативни програми.
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Политики за етика и морал	Съществуващите политики за етика и морал в ГД ЕФК са част от системата за вътрешен контрол и управление на риска (Глава 2 от Наръчника по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 – 2020). Тази процедура обаче не е актуална, тъй като препраща към Етичния кодекс на служителите в МИ, утвърден със Заповед № РД-16-70/03.02.2015 г. на министъра на икономиката. В тази връзка, съществуващите политики за етика и морал е препоръчително да бъдат актуализирани, така че да бъдат съобразени с настоящата ситуация и включването на ГД ЕФК в състава на специализираната администрация на Министерството на иновациите и растежа.	Главен директор на ГД ЕФК	При следващото актуализиране на вътрешните правила и процедури на ГД ЕФК	Наличие на неактуални и несъобразени с настоящата структура на администрацията политики за етика и морал.
Критерий „Управление на риска“	За целите на цялостното управление на рисковете по реформите и инвестициите, за които отговаря МИР е препоръчително, на ниво министерство да бъде създаден такъв механизъм за управление на рисковете, застрашаващи постигането на целите на реформите и инвестициите от ПВУ, така че в идентифицирането и оценката на рисковете да бъдат	Главен секретар на МИР	Преди сключването на първите договори за предоставяне на финансиране от МВУ	Неефективен процес по управление на рисковете, застрашаващи постигането на целите на реформите и инвестициите от ПВУ.

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	включени представители на всички звена от структурата на министерството, имащи отношение към управлението, изпълнението и контрола на тези реформи и инвестиции.			
Критерий „Дейности по управление и контрол“, Събиране, записване, обработване и съхраняване в компютърен формат на данни и информация относно инвестициите	Аналогични на въведените от ГД ЕФК процедури за осигуряването на адекватна одитна следа чрез събиране, въвеждане и поддържане в ИС за МВУ на стандартизирани данни за крайните получатели съгласно чл. 22, ал. 2, буква „г“ на Регламент (ЕС) 2021/241, следва да бъдат разписани и утвърдени и по отношение на инвестиция „Програма за публична подкрепа за развитието на индустриални райони, паркове и подобни територии и за привличане на инвестиции (AttractInvestBG)“, за чието изпълнение отговаря дирекция „Инструменти за икономически растеж“.	Директор на дирекция „Инструменти за икономически растеж“	Преди публикуване на условията за кандидатстване за финансиране по инвестицията	Липса на адекватни механизми, чрез които да се гарантира, че данните за крайните получатели съгласно чл. 22, ал. 2, буква „г“ на Регламент (ЕС) 2021/241, особено що се отнася до личните данни, посочени в пар. III на буква „г“ се събират и съхраняват по подходящ начин.
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол и Критерий „Дейности по управление и контрол“	Въведените от МИР изисквания за съответствие на проектите предложения с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, както и за осъществяване на контрол върху неговото спазване да бъдат залагани в условията за кандидатстване по всички процедури (където е приложимо), за които МИР е СНД.	Главен директор на ГД ЕФК и Директор на дирекция „Инструменти за икономически растеж“	При публикуване за обществено обсъждане на условията за кандидатстване за финансиране по съответната процедура от ПВУ	Липса на навременна информация сред потенциалните кандидати относно условията, на които трябва да отговарят проектите им във връзка с осигуряването на съответствие с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ и за механизмите за контрол от страна на СНД върху спазването на този принцип,

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
контрол“, Програмиране				
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Подбор и обучение на персонала	С оглед обезпечаването на нормалната работа и адекватното изпълнение на функциите и задълженията на служителите на ГД ЕФК както по оперативните програми, така и по ПВУ и избягване на прекалена натовареност и отчитайки плановете за изпълнение на двете инвестиции, за които отговаря Главната дирекция, да бъде разработен план за подбор на човешки ресурси за запълване на незаетите щатни бройки в дирекцията.	Главен директор на ГД ЕФК	Преди сключването на първите договори за предоставяне на финансиране от МВУ	Неадекватно планиране на човешките ресурси, с оглед ангажиментите на ГД ЕФК както по ПВУ, така и по оперативните програми, което би могло да доведе до периоди на значителна натовареност на наличния експертен състав в Главната дирекция.

4.4. Министерство на регионалното развитие и благоустройството

МРРБ е в ролята на СНД по три инвестиции, както е представено в таблицата по-долу.

Таблица 4. Отговорности на МРРБ като СНД по ПВУ

Инвестиция	№	СНД	Компонент	Краен получател	Заделени средства
Подкрепа за обновяване на сградния фонд: Под-мярка 1: Енергийна ефективност в сграден фонд: Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд (9а)	C4.I1	Дирекция „Жилищна политика“ в МРРБ	2.Б.1Нисковъглеродна икономика	Многофамилни жилищни сгради, които са в режим на етажна собственост съгласно ЗУЕС	1 496.4 млн. лв. (1 189.5 млн. лв. МВУ 306,9 млн. лв. нац. съфинансирани (70,6 млн. лв. от сдруженията на собствениците и 236,3 млн. лв. от държавния бюджет))
Подкрепа за обновяване на сградния фонд: Под-мярка 2: - Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на нежилищния сграден фонд (9б)	C4.I1	Главна дирекция "Стратегическо планиране и програми за регионално развитие" в МРРБ	2.Б.1Нисковъглеродна икономика	Общини и компетентен национален орган (областни администрации, министерства), Българска академия на науките, публично-частни партньорства за сгради в сферата на производството, търговията и услугите, юридически лица с нестопанска цел, общински предприятия, търговски дружества и др	Компонент 1: 370,3 млн. лв. Компонент 2: 235,2 млн. лв. Компонент 3: 12,1 млн. лв. средства от МВУ
Екологосъобразна мобилност – пилотна схема за подкрепа на устойчивата градска мобилност	C8.I7	Главна дирекция "Стратегическо планиране и програми за регионално развитие" в МРРБ	2.В.2 Транспортна свързаност	партньорства на градски общини и оператори на обществения транспорт (вкл. междуселищен), действащи на съответната територия.	100 млн. лв. (96,959 млн. лв. МВУ 3,049 млн. лв. нац. бюджет)

4.4.1. Описание на извършената работа

4.4.1.1. Използвани източници на информация

- Описание на системите за управление и контрол на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 – 2020 г., Версия 12, месец април 2022 г.
- Наръчник по Оперативна програма „региони в растеж“ (ОПРР) 2014 – 2020 г.
- Анализ на заетостта и методология за разпределение на възнагражденията на служители в Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“
- Системен одит за увереност относно ефективното функциониране на системите за управление и контрол на Управляващия орган по ОПРР от 2022 г.
- Наръчник за управление и изпълнение на ОПРР 2014-2020

- Етичен кодекс на служителите в МРРБ
- Вътрешни правила за условията и реда за управление на човешките ресурси в Министерството на регионалното развитие и благоустройството
- Вътрешни правила за администриране на нередности в ГД СППРР
- Попълнен въпросник за оценка на административния капацитет за управление на наблюдение на инвестициите, за които МРРБ е СНД

4.4.1.2. Проведени срещи и интервюта

Съгласно приложение 2.

4.4.2. Анализ на настоящата ситуация

4.4.2.1. Обща информация относно ролята на МРРБ като СНД за всяка от инвестициите

Към момента на извършване на анализа (15.07.2022 г.) основните вътрешноведомствени документи, касаещи ролята на МРРБ като СНД все още са в процес на разработване и утвърждаване.

Настоящият анализ по всяка от инвестициите е изготвен въз основа на предоставената ни от страна на МРРБ, в т.ч. дирекция „Жилищна политика“ и Главна дирекция „СППРР“ предварителна информация и общоприложими документи и проведени интервюта, както и попълнения въпросник за оценка на административния капацитет за управление на наблюдение на инвестициите, за които МРРБ е СНД.

СНД е предвидено да включва звена към МРРБ, които и към настоящия момент изпълняват подобни инвестиции, но с друг източник на финансиране. По този начин се осигурява пълноценното използване на наличния административен и експертен капацитет, без да се създават допълнителни административни структури. Звената към МРРБ (дирекция „Жилищна политика“ и ГД СППРР) са част от специализираната администрация на МРРБ и ще бъдат овластени чрез възлагане на задачи и делегиране на функции от министъра на регионалното развитие и благоустройството

- ❖ Инвестиция 1: Подкрепа за обновяване на сградния фонд: Под-мярка 1 : Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд (9а)

Изпълнението и отчитането на дейностите по инвестицията се предвижда да бъдат възложени на съществуващата дирекция в МРРБ „Жилищна политика“. Тази дирекция е основното звено подпомагащо министъра на РРБ при разработването и провеждането на държавната жилищна политика и която координира и осъществява мониторинг и контрол върху изпълняваните програми/проекти за обновяване на жилищния сграден фонд и подобряване на енергийната ефективност в жилищните сгради в Република България, финансирани с национални и/или европейски средства, в т.ч. и по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради. Дирекцията е отговорно звено и за предвидените две реформи, свързани с изпълнението на инвестицията (изменението на ЗУЕС и въвеждане на one-stop shop за мерки за енергийна ефективност).

- ❖ Инвестиция 1: Подкрепа за обновяване на сградния фонд: Под-мярка 2: Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на нежилищния сграден фонд (9б)

Изпълнението и отчитането на дейностите по инвестицията се предвижда да бъдат възложени на ГД „СППРР“ в МРРБ . Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално

развитие“ има опит с изпълнение на 2 Оперативни програми през изминалите програмни периоди 2007-2013 и 2014-2021, както и фонд „Солидарност“, финансови инструменти и други. Не се предвижда създаване на ново организационно звено, което да работи само по ПВУ, а звената в съществуващата структура на главната дирекция ще запазят функциите, които в момента изпълняват по Оперативната програма и ще изпълняват същите по ПВУ.

По отношение на тази инвестиция се предвиждат обявяване на 3 процедури за подбор, както следва: за енергийно обновяване на административна, културна и спортна инфраструктура, за БАН и за производствени и търговски сгради.

- ❖ Инвестиция 7: „Зелена мобилност“ – пилотна схема за подкрепа на устойчивата градска мобилност чрез мерки за развитие на екологични, безопасни, функционални и енергийно ефективни транспортни системи

Изпълнението и отчитането на дейностите по инвестицията също се предвижда да бъдат възложени на ГД „СППРР“ в МРРБ.

По отношение на тази инвестиция се предвижда обявяване на 1 процедура за подбор, по която са общо допустими 40 общини на територията на РБ от бте района за планиране.

4.4.2.2. Основни констатации по критерий „Вътрешна среда за контрол“, в т.ч.:

Политики за етика и морал

В МРРБ са налични утвърдени политики за етика и морал - Етичен кодекс на служителите в МРРБ. В документа се съдържат общоприложимите правни и морални норми на поведение в съответната администрация, които са утвърдени по надлежен ред и са задължителни за прилагане от служителите.

Механизми за вътрешен контрол (вкл. спрямо т.нар. „чувствителни длъжности“)

Механизмите за вътрешен контрол, касаещи инвестициите по ПВУ, за които МРРБ отговаря в качеството си на СНД са в процес на разработване и/или допълване. Към момента на извършване на настоящия анализ предстои да бъде издадена заповед на министъра на РРБ за възлагане на функции на СНД на съответните звена от структурата на министерството. Непосредствено след издаване на заповедта на министъра на РРБ за определяне на дирекциите в МРРБ за СНД ще бъде сформирана работна група за разработване на СУК и Наръчник за изпълнение на функциите на СНД по ПВУ.

В главната дирекция такива механизми за вътрешен контрол и към настоящия момент съществуват и функционират. Процедурите за идентифициране и избягване на конфликти на интереси и процедурите за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама, са регламентирани в указанията за установяване на т. нар. „червените флагове“ към контролните листа за осъществяване на предварителен контрол преди верификация за законосъобразност на проведените обществени поръчки, в раздел 9 от Наръчника за управление и изпълнение на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020, като част от установяването на системи за вътрешен контрол.

В допълнение, процедура за идентифициране и избягване на конфликти на интереси е детайлно описана и в т. 6.3.3.1. „Оценка на проектни предложения при процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ от глава 6 „Процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и договаряне“, както и в т.6А.2 „Разработване и оценка на инвестиционна програма“ от глава 6а „Междинни звена и процедури за подбор по ПО 1 по ОПРР“, а именно УО извършва проверка за конфликт на интереси на членовете на оценителните комисии.

От друга страна, дирекция „Жилищна политика“, която ще отговаря за инвестицията за енергийно обновяване на жилищния сграден фонд няма подобен опит и експертиза по управлението на програмите, финансирани със средства от ЕСИФ. По Националната програма за енергийна ефективност ролята на дирекция „Жилищна политика“ досега е била предимно координираща и методологическа – изготвяне на необходимите методологическите указания, образци и др., които са налични на сайта на МРРБ. В периода 2012-2015 г., дирекцията е била конкретен бенефициент по оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г., схема BG161PO001/1.2-01/2011 „Подкрепа за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради“, която е включвала аналогични дейности, както по инвестиция П9А по НПВУ. При изпълнението на този проект дирекцията е прилагала процедури, разписани по Оперативната програма. В дирекцията липсват разписани правила за вътрешен контрол, особено що се отнася до ключови дейности и етапи като: програмиране на инвестицията, оценка на проектни предложения и сключване на договори за финансиране, мониторинг на изпълнението, проверка на финансови и технически отчети, предварителен и последващ контрол на обществени поръчки. В тази връзка, на ниво МРРБ е подходящо да бъдат разработени единни процедури за вътрешен контрол по отношение на инвестициите от ПВУ, отчитайки техните специфики.

Подбор и обучение на персонала

На ниво МРРБ със заповед на министъра са утвърдени Вътрешни правила за условията и реда за управление на човешките ресурси в МРРБ. Министерството изготвя Годишен план за обучение на служителите на МРРБ, в който се включват и обучения за служителите на ГД „СППРР“ и дирекция „Жилищна политика“.

Отчитайки факта, че в началната фаза на изпълнение на инвестициите ще е необходимо привличането на значителен брой външни експерти - сътрудници по управление на европейски програми и проекти, които ще бъдат наети по реда на чл. 11 от ПМС №157 от 7.7.2022г за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на ПВУ и на техните основни функции, подходящо би било, специално за целите на управлението и контрола на инвестициите ПВУ, на ниво МРРБ да се разработи механизъм (инструмент) за идентифициране на нуждите от обучение, приложим както за ГД СППРР, така и за ДЖП.

Въведени механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция

В ГД „СППРР“, изпълняваща функции по управление и контрол по оперативната програма са въведени механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция. Процедурите и сроковете във връзка с управлението на нередностите по ОПРР 2014-2020 са детайлно описани в Раздел 13 „Нередности“ от НУИОПРР в.12. Всички случаи на нередности се докладват на Дирекция „АФКОС“ в МВР. Управляващият орган организира и докладва съответните случаи на нередности на Службата за борба с измамите (OLAF), съгласно изискванията на чл. 122 (2) от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на ЕП и на Съвета от 17 декември 2013.

В раздела се описват принципите и процедурите за администриране на нередности и контролът на процесите, свързани с тяхната превенция, идентифициране, регистриране, докладване, корективни действия и последващото им проследяване и приключване.

Такива процедури е подходящо да бъдат разписани и по отношение на инвестициите от ПВУ.

4.4.2.3. Основни констатации по критерий „Управление на риска“

В Раздел 20 от Наръчника за ОПРР, в. 12 е регламентирана оценката на риска. Идентифицирани и оценени всички съществени рискове за дейността на организацията като цяло, описани са

предприетите към момента на оценката, описани и оценени са остатъчните рискове, определени са допълнителните действия за понижаване на остатъчните рискове, с конкретни срокове за изпълнение на допълнителните действия и служителите, отговорни за тяхното изпълнение.

Съществуващите вътрешни правила и механизми за управление на риска в ГД СППРР не отчитат предстоящите промени в системата за управление и контрол, във връзка с ангажиментите на МРРБ като СНД по ПВУ и не включват изискване за оценка на риска от измами с цел определянето на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите в рамките на наблюдаваните и подлежащи на изпълнение инвестиции.

4.4.2.4. Основни констатации по критерий „Дейности по управление и контрол“, в т.ч.:

Програмиране

Във функциите на ГД СППРР в структурата на МРРБ, изпълняващи ролята на СНД влиза програмирането на съответната инвестиция, вкл. съгласуване на режима на държавни помощи с МФ и обявяване на процедурата за предоставяне на средства от МВУ.

- По отношение на инвестиция Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на нежилищния сграден фонд

Към настоящия момент са ангажирани частично 4 служители на отдел „Стратегическо планиране и програмиране“. Тяхната функция е фокусирана до момента върху подготовка на инвестицията до одобрението на НПВУ – фиш, обосновка, costing, срещи с ЕК, ЦКЗ и др. Допълнително 3 служители от отдел „Преселекция и договаряне“ са ангажирани с разработване на Насоки за кандидатстване.

Ангажираните служители притежават опит и експертиза в областта на стратегическото планиране на регионалното развитие, програмирането на средства от фондовете на ЕС, държавните помощи, както и в областта на разработване на Насоки за кандидатстване за предоставяне на средства по ОПРР, вкл. критерии за оценка; пакет документи за кандидатстване и определяне на режима на държавни помощи, разглеждане, оценка и класиране на проектните предложения, постъпили по процедурата за предоставяне на БФП, въвеждане информация в информационната система на ПВУ, съобразно дадената процедура по оценка.

- По отношение на инвестиция „Зелена мобилност“ - пилотна схема за подкрепа на устойчивата градска мобилност чрез мерки за развитие на екологични, безопасни, функционални и енергийно ефективни транспортни системи

Към настоящия момент са ангажирани частично 4 служители на отдел „Стратегическо планиране и програмиране“. Тяхната функция е фокусирана до момента върху подготовка на инвестицията до одобрението на НПВУ – фиш, обосновка, costing, срещи с ЕК, ЦКЗ и др. Допълнително 3 служители от отдел „Преселекция и договаряне“ са ангажирани с разработване на Насоки за кандидатстване.

Ангажираните служители притежават опит и експертиза в областта на стратегическото планиране на регионалното развитие, програмирането на средства от фондовете на ЕС, държавните помощи, както и в областта на разработване на Насоки за кандидатстване за предоставяне на средства по ОПРР, вкл. критерии за оценка; пакет документи за кандидатстване и определяне на режима на държавни помощи, разглеждане, оценка и класиране на проектните предложения, постъпили по процедурата за предоставяне на БФП, въвеждане информация в информационната система на ПВУ, съобразно дадената процедура по оценка.

- По отношение на инвестиция „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“

Към настоящия момент се използва наличния кадрови ресурс на дирекция „Жилищна политика“, който обаче е недостатъчен за подготовка на инвестицията. По предварителни оценки на дирекцията, оптималната численост на персонала, необходим за тази дейност, съобразно спецификата на инвестицията е 41 бр., а по Устройствен правилник и щатно разписание, ДЖП разполага с 18 щатни бройки, от които към момента са заети 13.

Предвижда се допълнителния ресурс да бъде осигурен чрез наемането на персонал и възлагане на част от дейностите на външни изпълнители.

Подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори

Във функциите и на двете дирекции от структурата на МРРБ, изпълняващи ролята на СНД влиза администрирането на процеса за подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване на проекти чрез включване на външни оценители, помощник-оценители и класиране на проектни предложения и сключването на договори с КП.

- По отношение на инвестиция „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на нежилищния сграден фонд“

Към настоящия момент не са ангажирани директно служители, тъй като все още изпълнението на инвестициите не е достигнало този етап. До настоящия момент 3 –ма служители на отдел „Преселекция и договаряне“ са ангажирани с подготовка на проект на насоки за кандидатстване и приложими документи и образци; анализ на режим на държавни помощи съгласно спецификата на процедурата; анализ на приложимото законодателство в областта на съответната инвестиция; участие в срещи и др. Ангажираните служители притежават опит и експертиза в областта на разработване на Насоки за кандидатстване за предоставяне на средства по ОПРР, вкл. критерии за оценка; пакет документи за кандидатстване и определяне на режима на държавни помощи, разглеждане, оценка и класиране на проектните предложения, постъпили по процедурата за предоставяне на БФП, въвеждане информация в ИСУН, съобразно дадената процедура по оценка В рамките на отдел „Преселекция и договаряне“ служителите притежават опит и експертиза в областта на договаряне на средства по ОПРР 2007-2013 и ОПРР 2014-2020, вкл. изготвяне на допълнителни споразумения (анекси) към сключени договори.

На етапа на извършване на оценка на постъпилите проектни предложения ще се изисква по-голяма численост на персонала, с оглед на това да се гарантира извършване на оценката в оптимален срок. Според ГД СППРР, оптималната численост на персонала, необходим за тази дейност съобразно спецификата на инвестицията е 12 допълнителни експерта с квалификация в областите „Социални, стопански и правни науки“ или „Технически науки“ и опит в областта на проектирането и строителството, енергийната ефективност, както и най-малко 3 години опит в оценяването на проекти по програми или оферти по процедури за обществени поръчки, познаване на българското и европейското законодателство в областта на МВУ, енергийна ефективност, ВЕИ, достъпна среда, познаване на законодателството в областта на държавните помощи. Възможните варианта на наемане на служители са:

1. служители в държавната администрация, които не заемат длъжност в структурата за наблюдение и докладване;
2. лица, избрани в съответствие със Закона за обществените поръчки;
3. лица, избрани чрез провеждане на централизиран конкурс по чл. 14 от Постановление № 162 на Министерския съвет от 2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014 – 2020 г. (ДВ, бр. 53 от 2016 г.) и/или включени в базите данни от експерти на Европейската комисия.

По отношение на сключването на договори с крайни получатели ще са необходими още допълнителни 8 експерта с квалификация „Социални, стопански и правни науки“ или „Технически науки“, опит в областта на проектирането и строителството, енергийната ефективност, най-малко 3 години опит в договарянето по програми, сключването на договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и техните изменения, познаване на българското и европейското законодателство в областта на МВУ, познаване на законодателството в областта на държавните помощи. Тези експерти могат да бъдат привлечени чрез провеждане на конкурс за набиране на сътрудници по управление на европейски програми и проекти.

- По отношение на Инвестиция „Зелена мобилност“

Към настоящия момент не са ангажирани директно служители, тъй като все още изпълнението на инвестициите не е достигнало този етап. До настоящия момент 3 –ма служители в отдел „Преселекция и договаряне“ са ангажирани с подготовка на проект на насоки за кандидатстване и приложими документи и образци; анализ на режим на държавни помощи съгласно спецификата на процедурата; анализ на приложимото законодателство в областта на съответната инвестиция; участие в срещи и др. Ангажираните служители притежават опит и експертиза в областта на разработване на Насоки за кандидатстване за предоставяне на средства по ОПРР, вкл. критерии за оценка; пакет документи за кандидатстване и определяне на режима на държавни помощи, разглеждане, оценка и класиране на проектните предложения, постъпили по процедурата за предоставяне на БФП, въвеждане информация в ИСУН, съобразно дадената процедура по оценка.

На етапа на извършване на оценка на постъпилите проектни предложения ще се изисква по-голяма численост на персонала, с оглед на това да се гарантира извършване на оценката в оптимален срок. Според ГД СППРР, оптималната численост на персонала, необходим за тази дейност съобразно спецификата на инвестицията е 5 допълнителни експерта с квалификация в „Социални, стопански и правни науки“ или „Технически науки“, опит в областта на проектирането и строителството, транспорта, най-малко 3 години опит в оценяването на проекти по програми или оферти по процедури за обществени поръчки, познаване на българското и европейското законодателство в областта на МВУ, енергийна ефективност, ВЕИ, МСП, познаване на законодателството в областта на държавните помощи. Възможните варианти на наемане на служители са:

1. служители в държавната администрация, които не заемат длъжност в структурата за наблюдение и докладване;
2. лица, избрани в съответствие със Закона за обществените поръчки;
3. лица, избрани чрез провеждане на централизиран конкурс по чл. 14 от Постановление № 162 на Министерския съвет от 2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014 – 2020 г. (ДВ, бр. 53 от 2016 г.) и/или включени в базите данни от експерти на Европейската комисия.

По отношение на сключването на договори с крайни получатели ще са необходими допълнителни 2 експерта с квалификация „Социални, стопански и правни науки“ или „Технически науки“, опит в областта на проектирането и строителството, транспорта, най-малко 3 години опит в договарянето по програми, сключването на договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и техните изменения, познаване на българското и европейското законодателство в областта на МВУ, познаване на законодателството в областта на държавните помощи. Тези експерти могат да бъдат привлечени чрез провеждане на конкурс за набиране на сътрудници по управление на европейски програми и проекти.

- По отношение на инвестиция Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд:

Дирекция „Жилищна политика“ няма опит по дейности, свързани с оценка на проектни предложения, подбор и класиране на участници в процедури за конкурентен подбор. Националната програма за енергийна ефективност се изпълнява по реда на ПМС № 18 от 2 февруари 2015 г. за приемане на Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради, за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмата и за определяне на органите, отговорни за реализацията ѝ и неговите последващи изменения, където схемата за предоставяне на помощта и за контрола на изпълнението е по-различна, отколкото при инвестицията от ПВУ. По Националната програма досега не е имало конкурентен подбор - проектните предложения са били одобрявани по реда - първи по ред, първи по право. В тази връзка необходимостта от прилагане на конкурентен подбор за проектите и липсата на подобен опит и експертиза в дирекцията създават риск за потенциално забавяне в изпълнението на инвестицията по ПВУ.

За управлението на този риск, по предварителни оценки на ДЖП, за ресурсното обезпечаване на дейностите по подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване и класиране на проектни предложения ще са необходими допълнителни 4 щ. бр., а за сключване на договори с КП, избрани чрез подбор – 9 щ. бр. извън щата на дирекцията, които да бъдат подпомагани и от външни изпълнители.

Контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители

Във функциите и на двете дирекции от структурата на МРРБ, изпълняващи ролята на СНД влиза контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители, в т.ч. осъществяване на предварителен и последващ контрол на обществените поръчки за избор на изпълнители по реда на ЗОП/ПМС от КП.

- По отношение на инвестиция „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на нежилищния сграден фонд“

Към настоящия момент не са ангажирани директно служители, тъй като все още изпълнението на инвестициите не е достигнало този етап. Предвижда се възлагане на дейностите за предварителен и последващ контрол на външен изпълнител, след проведена обществена поръчка по реда на ЗОП. Отчетена е необходимост от ангажиране на допълнително 1 щатен служител за изпълнение на дейностите по предварителен контрол и 1 щатен служител за изпълнение на дейностите по последващ контрол, които да притежават квалификация в областта на професионално направление от области на висше образование „Социални, стопански и правни науки“ в направление „Право“ и професионален опит в областта на контрол на програми и проекти, съфинансирани от предприсъединителните и/или Европейските структурни и инвестиционни фондове на ЕС. За изпълнение на дейностите по предварителен и последващ контрол могат да бъдат привлечени експерти чрез провеждане на конкурс за набиране на сътрудници по управление на европейски програми и проекти.

- По отношение на инвестиция „Зелена мобилност“

Към настоящия момент не са ангажирани директно служители, тъй като все още изпълнението на инвестициите не е достигнало този етап. Предвижда се възлагане на дейностите за предварителен и последващ контрол на външен изпълнител, след проведена обществена поръчка по реда на ЗОП. Отчетена е необходимост от ангажиране на допълнително 1 щатен служител за изпълнение на дейностите по предварителен контрол и 1 щатен служител за изпълнение на дейностите по последващ контрол, които да притежават квалификация в областта на професионално направление от области на висше образование „Социални, стопански и правни

науки“ в направление „Право“ и професионален опит в областта на контрол на програми и проекти, съфинансирани от предприєдинителните и/или Европейските структурни и инвестиционни фондове на ЕС. За изпълнение на дейностите по предварителен и последващ контрол могат да бъдат привлечени експерти чрез провеждане на конкурс за набиране на сътрудници по управление на европейски програми и проекти.

- По отношение на инвестиция Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд

Дирекция „Жилищна политика“ няма опит по дейности, свързани с контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители, в т.ч. осъществяване на предварителен и последващ контрол на обществени поръчки/избор на изпълнители по реда на ПМС. По предварителни оценки на ДЖП, за ресурсното обезпечаване на тези дейности, във връзка със задълженията на дирекцията по ПВУ ще са необходими допълнителни 11 щ. бр., извън щата на дирекцията, които да бъдат подпомагани и от външни изпълнители.

Администриране на държавната помощ по инвестициите (където е приложимо)

- По отношение на инвестиция „Екологосъобразна мобилност – пилотна схема за подкрепа на устойчивата градска мобилност“:

Администрирането на приложимите режими на държавна помощ ще се осъществява от СНД в рамките на ГД СППРР. Ангажираните към настоящия момент служители за тази дейност притежават опит и експертиза в областта на държавните помощи по програмен периода 2014-2020. Липсва им предишен опит единствено по отношение на режимите, които се прилагат за МСП (търговски дружества) и предвид спецификите се отчита необходимост от специализирано обучение. При подбора на допълнителни служители за изпълнение на инвестициите по ПВУ ще се изисква познания и опит в областта на държавните помощи.

- По отношение на инвестиция „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“:

Дирекция „Жилищна политика“ няма опит по дейности, свързани с администрирането на режими на държавни помощи. По предварителни оценки на ДЖП, за ресурсното обезпечаване на тези дейности, във връзка със задълженията на дирекцията по ПВУ ще са необходими допълнителни 2 щ. бр., извън щата на дирекцията, които да бъдат подпомагани и от външни изпълнители.

Финансово управление и плащания

Във функциите и на двете дирекции от структурата на МРРБ, изпълняващи ролята на СНД влизат дейности по финансово управление и плащания на ниво договор за финансиране с краен получател.

- По отношение на инвестиция „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на нежилищния сграден фонд“

Към настоящия момент не са сключени договори за БФП и съответно не са ангажирани служители по финансово управление и плащания на договори. За момента са ангажирани частично 2 служители на отдел „Финансово управление и контрол“, които подпомагат изготвянето и участват в съгласуването на общи документи. Ангажираните служители притежават опит и експертиза в областта на финансовото управление и контрол, придобит през програмен период 2007-2013 и 2014-2020. Налице е необходимост от ангажиране на допълнително 7 щатни служители за изпълнение на дейностите по планиране на средствата, обработване на заявленията за изплащане на КП, одобряване на плащанията и тяхното осчетоводяване в счетоводната система на СНД. Квалификация в областта на професионално

направление от области на висше образование „Социални, стопански и правни науки“ в направления икономика, финанси, счетоводство и др. и професионален опит в областта на финансовата отчетност и контрол на програми и проекти, съфинансирани от предприєдинителните и/или Европейските структурни и инвестиционни фондове на ЕС. За изпълнение на дейностите по финансово управление и контрол на инвестицията могат да бъдат привлечени експерти чрез провеждане на конкурс за набиране на сътрудници по управление на европейски програми и проекти.

- По отношение на инвестиция Екологосъобразна мобилност – пилотна схема за подкрепа на устойчивата градска мобилност“

Към настоящия момент не са сключени договори за БФП и съответно не са ангажирани служители по финансово управление и плащания на договори. За момента са ангажирани частично 2 служители на отдел „Финансово управление и контрол“, които подпомагат изготвянето и участват в съгласуването на общи документи. Ангажираните служители притежават опит и експертиза в областта на финансовото управление и контрол придобит през програмен период 2007-2013 и 2014-2020. Налице е необходимост от ангажиране на допълнително 4 щатни служители за изпълнение на дейностите по планиране на средствата, обработване на заявленията за изплащане на КП, одобряване на плащанията и тяхното осчетоводяване в счетоводната система на СНД. Квалификация в областта на професионално направление от области на висше образование „Социални, стопански и правни науки“ в направления икономика, финанси, счетоводство и др. и професионален опит в областта на финансовата отчетност и контрол на програми и проекти, съфинансирани от предприєдинителните и/или Европейските структурни и инвестиционни фондове на ЕС. За изпълнение на дейностите по финансово управление и контрол на инвестицията могат да бъдат привлечени експерти чрез провеждане на конкурс за набиране на сътрудници по управление на европейски програми и проекти.

- По отношение на инвестиция „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“

Дирекция „Жилищна политика“ няма опит по дейности, свързани с финансово управление и плащания по договори за предоставяне на финансиране. По Националната програма за енергийна ефективност, изпълнявана по реда на ПМС № 18 от 2 февруари 2015 г. плащанията са извършвани чрез Българската банка за развитие.

По предварителни оценки на ДЖП, за ресурсното обезпечаване на тези дейности, във връзка със задълженията на дирекцията по ПВУ ще са необходими допълнителни 11 щ. бр., извън щата на дирекцията, които да бъдат подпомагани и от външни изпълнители.

Събиране, записване, обработване и съхраняване в компютърен формат на данни и информация относно инвестициите

За целите на събирането, записването, обработването и съхраняването в компютърен формат на данни и информация относно инвестициите от ПВУ, на национално ниво е предвидено Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС (ИСУН2020) да изпълнява функциите на Информационна система за ПВУ. Съгласно утвърдения СУК за ПВУ, в ИС за ПВУ се записват и съхраняват в компютъризирана форма данните за всяка инвестиция/реформа, необходими за целите на мониторинга, оценката, финансовото управление, проверките и одита по ПВУ, като изключение са счетоводните записвания, които се извършват в SAP система, като между двете системи има изградена връзка.

- ГД СППРР в МРРБ има опит с използване на функционалностите на ИСУН по оперативните програми. Предвид факта, че ГД СППРР планира да обяви първата процедура с по

Инвестиция „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на нежилищния сграден фонд“ от дирекцията потвърди, че имат готовност да използват ИС за ПВУ.

- Предвид спецификата на крайните получатели по инвестиция „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“, която ще се изпълнява от дирекция „Жилищна политика“ в МРРБ представителите на дирекцията изразиха опасения, че при кандидатстването през ИСУН следва да се отчетат и трудностите, които биха имали сдруженията на кооперациите. В тази връзка са обсъждани различни облекчени варианти, като например - проектните предложения да бъдат подавани в МРРБ, откъдето централизирано информацията да се въвежда в ИСУН. Следва да се отчете изискването на т. 9.2. от утвърдените СУК по ПВУ за задължително въвеждане в Информационна система за ПВУ (ИС за ПВУ) данните за всяка инвестиция, необходими за целите на мониторинга, оценката и т.н.

Осигуряване на одитна следа и система за архивиране

Правилата за организиране на документооборота в Министерството на регионалното развитие и благоустройството са регламентирани посредством „Вътрешни правила за обмена на електронни документи и документи на хартиен носител в Министерството на регионалното развитие и благоустройството“ и приложенията към тях, утвърдени със Заповед № РД-02-14-1089/01.11.2018 г. на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Със Заповед № РД-02-14-1296/12.12.2018 г. на министъра на регионалното развитие и благоустройството са изменени правилата частта на Приложение № 5 - „Инструкция за организация и изпълнение на деловодните дейности в МРРБ“. Организирането, съхраняването и използването на документите на хартиен и/или магнитен носител в специализираните архивохранилища на ГД „СППРР“, е регламентирано с „Вътрешни правила за дейността на учрежденския архив и специализираните архивохранилища в МРРБ“, утвърдени със заповед № РД-02-14-168/03.02.2015 г. на главния секретар на МРРБ. Управляващият орган използва Автоматизираната информационна система за управление на документооборота, действаща за МРРБ, наречена АКСТЪР ОФИС. Регистрацията на документите в МРРБ се извършва чрез Автоматизирана информационна система.

МРРБ, в качеството си на СНД обаче следва да предвиди в контролните си механизми подходящи процедури за осъществяване на контрол върху КП относно задълженията им за съхранение и водене на документация, съгласно чл. 132 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (Финансов регламент).

4.4.2.5. Оценка на натовареността на СНД

За подпомагане цялостния процес на координиране на инвестициите и реформите от ПВУ, за които отговаря МРРБ, към настоящия момент е нает на срочен договор един координатор – външен експерт към ресорния заместник министър на РРБ.

- По отношение на инвестиция Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на нежилищния сграден фонд и Инвестиция „Зелена мобилност“ - пилотна схема за подкрепа на устойчивата градска мобилност чрез мерки за развитие на екологични, безопасни, функционални и енергийно ефективни транспортни системи:

ГД СППРР в МРРБ по щатно разписание има 148 бройки, от които 134 са заети. Към 24.06.2022 г. незаети са 14 бр. бройки. За целите на управление и изпълнение на интервенциите, за които ГД СППРР ще отговаря, по техни предварителни оценки ще са необходими допълнително 62 сътрудника по управление на европейски програми и проекти, които да бъдат включени основно в оценителния процес, процесът по сключване на договори и проследяване на изпълнението на сключените договори, финансово управление и плащания.

Също така, отчитайки необходимостта от извършване на предварителен и последващ контрол за законосъобразност на процедури по ЗОП ще е необходима и допълнителна експертиза, която би могла да бъде осигурена чрез възлагане на външен изпълнител чрез процедура по ЗОП.

- По отношение на Инвестиция „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“

По Устройствен правилник и щатно разписание, дирекция „Жилищна политика“ разполага с 18 щатни бройки, от които към момента са заети 13. Имайки предвид спецификите на инвестицията по ПВУ, нейния мащаб, както и липсата на достатъчно опит на дирекцията в изпълнението, наблюдението и контрола на подобни процедури, ще е необходим сериозен допълнителен ресурс за адекватното обезпечаване на всички функции и дейности на дирекцията като СНД и за намаляване риска от потенциално забавяне в изпълнението на дейностите по инвестицията.

Във връзка с управлението и изпълнението на инвестицията и осигуряването на необходимия административен капацитет, се обсъждат два варианта на организация на работата. Единият предвижда инвестицията да се изпълнява централизирано в МРРБ чрез дирекция „Жилищна политика“ в МРРБ, подпомагано от експерти по управление на европейски програми и проекти на срочни трудови договори и възлагане на част от дейностите на външни изпълнители чрез процедури по ЗОП. Другият вариант е инвестицията да се изпълнява децентрализирано, като част от дейностите (напр. мониторинг и контрол на изпълнението) да бъдат поети от общините. За момента, мнението на дирекцията е, че ще бъде предпочетен първия вариант.

В допълнение, с оглед осигуряването на адекватен административен капацитет и избягване на прекомерната натовареност на експертите в дирекцията, е идентифицирана необходимост от трети отдел – финансов, за което ДЖП е изготвила нарочен анализ.

4.4.3. Основни идентифицирани пропуски

Към момента на извършване на настоящия анализ вътрешните системи за управление и контрол на МРРБ като СНД по ПВУ са в процес на разработване на база СУК на ПВУ на Р. България, утвърдена със заповед ЗМФ-526 на 1.07.2022 г от министъра на финансите и вицепремиер по еврофондовете, като много от идентифицираните пропуски е възможно да бъдат отстранени към датата на издаване на окончателния доклад. Въпреки това, следва да се има предвид следното:

- 1) Към момента на извършване на анализа все още липсва формален вътрешен акт (заповед на министъра) за определяне на Структурата за наблюдение и докладване за изпълнение на ПВУ и отговорностите на включените в нея административни звена от системата на МРРБ. Приемането на такъв акт е важно за целите на ясното и конкретно определяне на функциите и задачите на всяко от звената, определени за СНД по отделните инвестиции и които и към настоящия момент изпълняват или са изпълнявали подобни инвестиции, но с друг източник на финансиране.
- 2) ГД „СППРР“ е започнала да работи по актуализирането на вътрешните си правила и процедури във връзка със задълженията си по изпълнение на инвестициите от ПВУ. Тези вътрешни документи все още не са финализирани. В дирекция „Жилищна политика“ пък все още няма решение относно необходимостта от разработване на допълнителни вътрешни правила и процедури, които да се прилагат за управление и контрол на инвестицията от ПВУ, в допълнение към СУК по ПВУ от МФ. В тази връзка, много от елементите, гарантиращи функционирането на ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол, в т.ч. механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция, процедури за идентифициране и управление на т.нар. чувствителни длъжности

- и др. на настоящия етап са неуредени. Необходимо е съществуващите процедури да бъдат актуализирани и по отношение на инвестициите от ПВУ, отчитайки техните специфики.
- 3) В ГД „СППРР“ съществуващите вътрешни правила и механизми за управление на риска, разписани в Наръчника по ОПРР не отчитат изискванията в системата за управление и контрол, във връзка с ангажиментите на МРРБ като СНД по ПВУ. В този смисъл, следва да бъдат разписани процедури и правила за управление на риска по отношение на инвестициите от ПВУ.
 - 4) Липсват утвърдени правила/процедури за наблюдение и отчитане на прилагане на принципа за не причиняване на значителна вреда на ниво МРРБ за инвестициите, за които е СНД.
 - 5) Предвид застъпването във времето за изпълнение на инвестициите с тези по новия програмен период, липсват процедури, с които да се гарантира, че разпределението на персонала на всички нива е подходящо както по отношение на броя, така и на експертния опит, конкретно във връзка с управлението и изпълнението на инвестициите от ПВУ, както и по отношение на съвместяването на функциите по оперативните програми.
 - 6) Към момента Функционалната характеристика на ГД СППРР и дирекция „Жилищна политика“ в МРРБ, както и длъжностните характеристики на служителите не са актуализирани. В процес на обсъждане е възможността да бъдат вменени на служителите допълнителни функции чрез промяна на длъжностните им характеристики. Към настоящия момент няма яснота относно прилагане на единен подход при описанието на целите и обхвата на работа, задачите и отговорностите във връзка с инвестициите по ПВУ на двете дирекции, които ще изпълняват функции на СНД.
 - 7) Отчитайки спецификите на Инвестиция „Енергийна ефективност в сграден фонд: Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“ и нейния мащаб, дирекция „Жилищна политика“ към настоящия момент не разполага с необходимия административен капацитет за нейното управление и изпълнение. Това е валидно особено много за ключови дейности и етапи като: програмиране на инвестицията, оценка на проектни предложения и сключване на договори за финансиране, мониторинг на изпълнението, проверка на финансови и технически отчети, предварителен и последващ контрол на обществени поръчки.
 - 8) Предвидено е част от дейностите, за които дирекция „Жилищна политика“ няма достатъчно административен капацитет да бъдат възложени на външни изпълнители по реда на ЗОП, а за други – да бъдат привлечени на срочни трудови договори експерти по управление на европейски програми и проекти. Все още няма яснота обаче коя дейност по какъв начин ще бъде обезпечена с необходимите ресурси.
 - 9) Отчитайки факта, че в началната фаза на изпълнение на инвестициите ще е необходимо привличането на значителен брой външни експерти - сътрудници по управление на европейски програми и проекти, които ще бъдат наети по реда на чл. 12 от ПМС № 157 от 7.7.2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на ПВУ на Република България и на техните основни функции, подходящо би било, специално за целите на управлението и контрола на инвестициите ПВУ, на ниво МРРБ да се разработи механизъм (инструмент) за идентифициране на нуждите от обучение на служителите.

4.4.4. Проектиране на бъдещето

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
1.	Към 15.07.2022 все още липсва формален вътрешен акт (заповед на министъра) за определяне на Структурата за наблюдение и докладване за изпълнение на ПВУ и отговорностите на включените в нея административни звена от системата на МРРБ.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	По отношение на реформите и инвестициите от компетенциите на ГД СППРР има издадена Заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството (№ РД-02-36-746/23.08.2022 г.) за определяне на СНД и ръководител на СНД.	<p>1) Издадената от министъра на РРБ заповед касае само инвестициите и реформите от компетенциите на ГД СППРР. Аналогична заповед следва да бъде издадена и за инвестициите и реформите, за които отговаря дирекция „Жилищна политика“. Алтернативен подход е, Заповед № РД-02-36-746/23.08.2022 г. да бъде изменена/допълнена, така че да включва ангажиментите и отговорностите и на ДЖП.</p> <p>2) Въз основа на тези вътрешни актове следва да се предприемат последващи действия за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • определяне на експерти с необходимата квалификация и експертиза за изпълнение на функциите на СНД, съгласно изискванията на СУК на ПВУ; • анализ на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти в двете дирекции с оглед обезпечаване на всички функции на СНД;

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
				<ul style="list-style-type: none"> • промяна в Устройствения правилник на МРРБ с оглед включване на новите функции и отговорности на двете дирекции • предприемане на допълнителни мерки за укрепване на административния капацитет на отговорните звена или възлагане на функции на външни изпълнители, избрани по реда на ЗОП.
2.	<p>ГД СППРР е започнала да работи по актуализирането на вътрешните си правила и процедури във връзка със задълженията си по изпълнение на инвестициите от ПВУ. Тези вътрешни документи все още не са финализирани. В дирекция „Жилищна политика“ пък все още няма решение относно необходимостта от разработване на допълнителни вътрешни правила и процедури, които да се прилагат за управление и контрол на инвестицията от ПВУ, в допълнение към СУК по ПВУ от МФ. В тази връзка, много от елементите, гарантиращи функционирането на ефективна</p>	<p>Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол</p>	<p>Дирекция „Жилищна политика“ ще разработи система/наръчник за управление на инвестицията от ПВУ, следващ изискванията на СУК, разработен от ДНФ в МФ.</p>	<p>1) Необходимо е съществуващите процедури на ГД СППРР да бъдат актуализирани, като се отчетат спецификите на инвестициите по ПВУ и най-вече изискванията на утвърдената от МФ Система за управление и контрол на ПВУ. Предвид факта, че Проекти на Условия по процедурите вече са публикувани за обществено обсъждане, то следва актуализирането на СУК да бъде направено преди официалното обявяване на тези процедури.</p> <p>2) С оглед факта, че дирекция „Жилищна политика“ няма достатъчно опит и експертиза по управлението на програмите, финансирани със средства от ЕСИФ е препоръчително планираната система/наръчник за управление на</p>

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	и ефикасна система за вътрешен контрол, в т.ч. механизми за справяне с нередности, включително със случаи на измама и корупция, процедури за идентифициране и управление на т.нар. чувствителни длъжности и др. на настоящия етап са неуредени.			инвестицията от ПВУ, за която тя ще отговаря, да бъде разработена и утвърдена преди стартирането на първите схеми по тази инвестиция. Тази система/наръчник следва да включва като минимум детайлно описание на вътрешните процедури по ключови дейности и етапи като: програмиране на инвестицията, оценка на проектни предложения и сключване на договори за финансиране, мониторинг на изпълнението, проверка на финансови и технически отчети, предварителен и последващ контрол на обществени поръчки.
3.	В ГД „СППРР“ съществуващите вътрешни правила и механизми за управление на риска, разписани в Наръчника по ОПРР не отчитат изискванията в системата за управление и контрол, във връзка с ангажиментите на МРРБ като СНД по ПВУ.	Критерий „Управление на риска“	-	<p>1) На ниво МРРБ да бъдат идентифицирани и оценени рисковете, застрашаващи постигането на целите на реформите и инвестициите от ПВУ, за които отговаря министерството. В процеса по идентифициране и оценка на риска следва да бъдат включени представители на двете дирекции, изпълняващи ролята на СНД.</p> <p>2) Следва да бъдат разписани и утвърдени и подходящи правила за управление на риска по отношение на реформите и инвестициите от ПВУ.</p>

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
4.	Липсват утвърдени правила/процедури за наблюдение и отчитане на прилагане на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ за инвестициите, за които МРРБ е СНД.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол и Критерий „Дейности по управление и контрол“, Програмиране	<p>На 05.08.2022 г. са публикувани проект на Насоки за кандидатстване по процедура BG-RRP-4.020 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно обслужване, култура и спорт“, а на 26.08.2022 г. - проект на Насоки за кандидатстване по процедура BG-RRP-4.021 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на сгради в сферата на производството, търговията и услугите, както и сгради от сектор туризъм“.</p> <p>Коментар от СНД:</p> <p>„Наблюдението и отчитането на прилагането на принципа се осъществява посредством детайлно описаните правила в Насоките за кандидатстване по тези процедури за енергийна ефективност“.</p>	<p>В проектите на Насоки за кандидатстване и по двете процедури са описани общите принципи, залегнали в общоевропейското законодателство, относно прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. На етап кандидатстване е заложено изискване крайните получатели на помощта да извършват самооценка на мерките по отношение на „принципа за ненанасяне на значителни вреди“, като попълват специално разработен образец на Контролен лист за самооценка. Съблюдаването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ е предвидено да се проследява и на етап изпълнение на проектите, като за удостоверяване на съответствието на инвестицията с посочения принцип в края на проекта крайните получатели подлежат на контрол, който да удостовери съответствието на подкрепените дейности с тях.</p> <p>В тази връзка, е препоръчително:</p> <p>1) Аналогични изисквания за спазване на принципа да бъдат залагани в насоките за кандидатстване и по останалите процедури (където е приложимо), за които СНД е МРРБ.</p>

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната Снд/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
				2) Въведените „добри практики“ в проектите на насоки по двете процедури е препоръчително да бъдат допълнително детайлизирани в системите/наръчниците за управление и контрол на инвестициите на двете дирекции, които предстои да бъдат разработени/актуализирани, особено що се отнася до процедурите за осъществяване на контрол върху КП за спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ с оглед прилагането на унифициран подход относно наблюдението и отчитането на този принцип.
5.	Предвид застъпването във времето за изпълнение на инвестициите с тези по новия програмен период, липсват процедури, с които да се гарантира, че разпределението на персонала на всички нива е подходящо както по отношение на броя, така и на експертния опит, конкретно във връзка с управлението и изпълнението на инвестициите от ПВУ, както и по отношение на съвместяването на функциите по оперативните програми.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	„Изпълнението и съвместяването на задачите по ПВУ и по оперативната програма може да се обезпечи на базата на адекватно управление на текущия обем задачи, както и посредством приоритизиране от страна на ръководния екип (директор и началник отдели). Необходим е анализ за преценка на капацитета на екипите в количествен (работна натовареност) и	1) Сформиране на работни групи за извършване на анализ на административния капацитет на двете дирекции, изпълняващи ролята на Снд по отношение на инвестициите от ПВУ. 2) Извършване на подходящи анализи в ГД СППРР и ДЖП, включващи както анализ на работната натовареност в дирекциите, така и анализ на необходимите компетенции, необходими за изпълнение на задълженията им във връзка с програмирането, изпълнението и контрола на инвестициите.

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
			качествен аспект (необходими компетенции)".	
6.	Към момента функционалната характеристика на ГД СППРР и дирекция „Жилищна политика“ в МРРБ, както и длъжностните характеристики на служителите не са актуализирани. В процес на обсъждане е възможността да бъдат вменени на служителите допълнителни функции чрез промяна на длъжностните им характеристики. Към настоящия момент няма яснота относно прилагане на единен подход при описанието на целите и обхвата на работа, задачите и отговорностите във връзка с инвестициите по ПВУ на двете дирекции, които ще изпълняват функции на СНД.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	„Не се приема. Задачите и отговорностите във връзка с инвестициите по ПВУ са сходни по характер с вписаните към момента задачи на оперативно ниво, за изпълнението им се изискват идентични компетенции, умения и организация на работата на екипно ниво, т.е. те са аналогични на вече описаните във Функционалната характеристика“. „Предвид разликата между настоящите отговорности на ДЖП и ГД СППРР и факта, че за ГД СППРР е налице припокриване на настоящи функции в бъдещи такива, изработването на общ подход за двете дирекции е неприложимо.	Имайки предвид, че във функционалните характеристики са разписани конкретните задължения и функции по различните политики и програми, за чието управление, изпълнение и контрол дирекциите отговарят, е подходящо тези функционални характеристики да бъдат допълнени и с конкретните задължения и функции по ПВУ. Още повече, че се предвижда изменение на Устройствения правилник на МРРБ, където новите задължения и функции на двете дирекции във връзка с инвестициите и реформите от ПВУ също трябва да бъдат добавени.
7.	Отчитайки спецификите на Инвестиция „Енергийна ефективност в сграден фонд: Подкрепа за устойчиво	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Подбор и обучение на персонала	„Предвижда се промяна на устройствения правилник на МРРБ с оглед увеличаване на щата на ДЖП. След промяната	В съответствие с констатациите и препоръките по т. 1 и т. 5:

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“ и нейния мащаб, дирекция „Жилищна политика“ към настоящия момент не разполага с необходимия административен капацитет за нейното управление и изпълнение. Това е валидно особено много за ключови дейности и етапи като: програмиране на инвестицията, оценка на проектни предложения и сключване на договори за финансиране, мониторинг на изпълнението, проверка на финансови и технически отчети, предварителен и последващ контрол на обществени поръчки.		на УП и след анализ на нуждите ще се определи и необходимия брой експерти“.	<p>1) Извършване на анализ на капацитета на дирекция „Жилищна политика“, включващ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализ на работната натовареност в дирекцията; • анализ на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти; • анализ на необходимите компетенции, необходими за изпълнение на задълженията по ПВУ. <p>2) Изготвяне на доклад до министъра с обективирано предложение за допълнителни щатни бройки, във връзка с изпълнение на задълженията на ДЖП по ПВУ.</p> <p>3) Одобряване на доклада и новата щатна численост на дирекцията.</p> <p>4) Промяна в Устройствения правилник на МРРБ с оглед новите функции и отговорности и новата щатна численост на дирекцията.</p>
8.	Предвидено е част от дейностите, за които дирекция „Жилищна политика“ няма достатъчно административен капацитет да бъдат възложени	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	„Не се предвижда дадени функции да бъдат възложени изцяло на външни изпълнители. За част от дейностите, като – контрол	При извършването на анализа на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти в дирекция „Жилищна политика“ да се прецени и

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	на външни изпълнители по реда на ЗОП, а за други – да бъдат привлечени на срочни трудови договори експерти по управление на европейски програми и проекти. Все още няма яснота обаче коя дейност по какъв начин ще бъде обезпечена с необходимите ресурси.		на обществени поръчки, извършване проверки на място, оценка на проекти, ще се използват външни изпълнители избрани по реда на ЗОП или друг ред, но ДЖП ще използва и свои служители (независимо от правоотношението), за да се гарантира качеството. Част от дейностите, свързани основно с финансово отчитане и осчетоводяване не се планира да бъдат възлагани на външни изпълнители“.	разпише кои от дейностите ще могат да бъдат изпълнявани изцяло чрез съществуващия ресурс на дирекцията, за кои дейности ще бъде необходимо привличането на допълнителни експерти (и вида на трудовите правоотношения, на които да бъдат наети) и кои дейности ще бъдат възложени частично на външни изпълнители (и каква част от тези дейности).
9.	Отчитайки факта, че в началната фаза на изпълнение на инвестициите ще е необходимо привличането на значителен брой външни експерти - сътрудници по управление на европейски програми и проекти, които ще бъдат наети по реда на чл. 11 от проекта на ПМС за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на ПВУ на Република България и на техните основни функции, подходящо би било, специално	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Подбор и обучение на персонала	Преди предприемане на стъпки за привличане на външни експерти е необходимо изготвянето на анализ на нужните компетенции, както и на установените дефицити – както по отношение на качество (липсващи експерти с желаните компетенции), така и количествено (невъзможност за изпълнение поради голям обем натовареност). Описаният по-горе	В съответствие с констатациите и препоръките по т. 5: 1) Извършване на подходящи анализи в ГД СППРР и ДЖП, включващи както анализ на работната натовареност в дирекциите, така и анализ на необходимите компетенции, необходими за изпълнение на задълженията им във връзка с програмирането, изпълнението и контрола на инвестициите. 2) Разработване на анализ за идентифициране на нуждите от

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	за целите на управлението и контрола на инвестициите ПВУ, на ниво МРРБ да се разработи механизъм (инструмент) за идентифициране на нуждите от обучение на служителите.		Механизъм (инструмент) за идентифициране на нуждите от обучение на служителите би бил логично следствие от този анализ.	обучение на служителите, във връзка със задълженията им по ПВУ.

4.4.5. План за преход от настоящата към желаната ситуация

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	<p>1) Формално регламентиране на ангажиментите и отговорностите на дирекция „Жилищна политика“ във връзка с изпълнението на Инвестиция „Енергийна ефективност в сграден фонд: Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“ (чрез изменение/допълнение на Заповед № РД-02-36-746/23.08.2022 г. на министъра на РРБ или издаване на нова заповед, касаеща конкретно тази инвестиция).</p> <p>2) Предприемане на последващи действия за:</p> <ul style="list-style-type: none"> промяна в Устройствения правилник на МРРБ с оглед включване на новите функции и отговорности на двете дирекции; 	<p>Министър на РРБ</p> <p>Главен секретар на МРРБ;</p>	<p>До 1 месец след подписването на Оперативното споразумение с МФ</p> <p>Преди публикуване на условията за кандидатстване за финансиране по инвестицията</p>	<ul style="list-style-type: none"> Неактуален и несъобразен със съществуващата организация на работа на дирекциите от специализираната администрация на МРРБ

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	<ul style="list-style-type: none"> определяне на експерти с необходимата квалификация и експертиза за изпълнение на функциите на СНД, съгласно изискванията на СУК на ПВУ; анализ на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти в двете дирекции с оглед обезпечаване на всички функции на СНД; предприемане на допълнителни мерки за укрепване на административния капацитет на отговорните звена или възлагане на функции на външни изпълнители, избрани по реда на ЗОП. 	<p>Главен директор на Главна дирекция "Стратегическо планиране и програми за регионално развитие";</p> <p>Директор на дирекция „Жилищна политика“</p>		<p>Устройствен правилник, що се отнася до управлението на реформите и инвестициите от ПВУ.</p> <ul style="list-style-type: none"> Неадекватно и неефективно разпределение на функции и отговорности във връзка с управлението и изпълнението на инвестициите; Периоди на значителна натовареност на наличния експертен състав.
<p>Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол</p>	<p>1) Необходимо е съществуващите процедури на ГД СППРР да бъдат актуализирани, като се отчетат спецификите на инвестициите по ПВУ и най-вече изискванията на утвърдената от МФ Система за управление и контрол на ПВУ.</p> <p>2) С оглед факта, че дирекция „Жилищна политика“ няма достатъчно опит и експертиза по управлението на програмите, финансирани със средства от ЕСИФ е препоръчително планираната система/наръчник за управление на инвестицията от ПВУ, за</p>	<p>1) Главен директор на Главна дирекция "Стратегическо планиране и програми за регионално развитие";</p> <p>2) Директор на дирекция „Жилищна политика“</p>	<p>Преди сключването на първите договори за предоставяне на финансиране от МВУ</p> <p>Преди стартирането на първите схеми по Инвестиция „Енергийна</p>	<p>Липсата на актуални процедури или процедури, които не са съобразени с конкретните функции и задължения във връзка с управлението на инвестициите от ПВУ, поражда риск от недостатъчно разбиране и познаване на тези функции и задължения от страна на служителите. Това е валидно особено много за ДЖП, която за разлика от ГД СППРР няма достатъчно опит в управлението на оперативните програми и особено по отношение на ключови дейности и етапи като: програмиране на инвестицията,</p>

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	която тя ще отговаря, да бъде разработена и утвърдена преди стартирането на първите схеми по тази инвестиция. Тази система/наръчник следва да включва като минимум детайлно описание на вътрешните процедури по ключови дейности и етапи като: програмиране на инвестицията, оценка на проектни предложения и сключване на договори за финансиране, мониторинг на изпълнението, проверка на финансови и технически отчети, предварителен и последващ контрол на обществени поръчки.		ефективност в сграден фонд: Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“	оценка на проектни предложения и сключване на договори за финансиране, мониторинг на изпълнението, проверка на финансови и технически отчети, предварителен и последващ контрол на обществени поръчки.
Критерий на „Управление на риска“	1) На ниво МРРБ да бъдат идентифицирани и оценени рисковете, застрашаващи постигането на целите на реформите и инвестициите от ПВУ, за които отговаря министерството. В процеса по идентифициране и оценка на риска следва да бъдат включени представители на двете дирекции, изпълняващи ролята на СНД. 2) Следва да бъдат разписани и утвърдени и подходящи правила за управление на риска по отношение на реформите и инвестициите от ПВУ.	Главен секретар на МРРБ; Главен директор на Главна дирекция "Стратегическо планиране и програми за регионално развитие"; Директор на дирекция „Жилищна политика“	Преди сключването на първите договори за предоставяне на финансиране от МВУ	Неефективен процес по управление на рисковете, застрашаващи постигането на целите на реформите и инвестициите от ПВУ.
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за	В публикуваните Насоки за кандидатстване по процедури BG-RRP-4.020 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на публичен сграден фонд за административно			

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
<p>вътрешен контрол и Критерий „Дейности по управление и контрол“, Програмиране</p>	<p>обслужване, култура и спорт“ и процедура BG-RRP-4.021 „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на сгради в сферата на производството, търговията и услугите, както и сгради от сектор туризъм“ са описани общите принципи, залегнали в общеевропейското законодателство, относно прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. На етап кандидатстване е заложено изискване крайните получатели на помощта да извършват самооценка на мерките по отношение на „принципа за ненанасяне на значителни вреди“, като попълват специално разработен образец на Контролен лист за самооценка. Съблюдаването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ е предвидено да се проследява и на етап изпълнение на проектите, като за удостоверяване на съответствието на инвестицията с посочения принцип в края на проекта крайните получатели подлежат на контрол, който да удостовери съответствието на подкрепените дейности с тях.</p> <p>В тази връзка, е препоръчително:</p> <p>1) Аналогични изисквания за спазване на принципа да бъдат залагани в насоките за кандидатстване и по останалите процедури (където е приложимо), за които СНД е МРРБ.</p>	<p>Главен директор на Главна дирекция "Стратегическо планиране и</p>	<p>1) При публикуване за обществено обсъждане на условията за кандидатстване</p>	<p>1) Липса на навременна информация сред потенциалните кандидати относно условията, на които трябва да отговарят проектите им във връзка с осигуряването на съответствие с принципа за „ненанасяне на</p>

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	<p>2) Въведените „добри практики“ в проектите на насоки по двете процедури е препоръчително да бъдат допълнително детайлизирани в системите/наръчниците за управление и контрол на инвестициите на двете дирекции, които предстои да бъдат разработени/актуализирани, особено що се отнася до процедурите за осъществяване на контрол върху КП за спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ с оглед прилагането на унифициран подход относно наблюдението и отчитането на този принцип.</p>	<p>програми за регионално развитие"; Директор на дирекция „Жилищна политика“</p>	<p>за финансиране по съответната процедура от ПВУ. 2) Преди сключването на първите договори за предоставяне на финансиране от МВУ.</p>	<p>значителни вреди“ и за механизмите за контрол от страна на СНД върху спазването на този принцип. 2) Непознаване и неразбиране на основните принципи, относно прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ и изискванията за осъществяване на контрол по неговото спазване.</p>
<p>Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Подбор и обучение на персонала</p>	<p>1) Извършване на анализ на капацитета на дирекция „Жилищна политика“, включващ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализ на работната натовареност в дирекцията; • анализ на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти; • анализ на необходимите компетенции, необходими за изпълнение на задълженията по ПВУ. <p>При извършването на анализа на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти в</p>	<p>Директор на дирекция „Жилищна политика“</p>	<p>Преди стартирането на първите схеми по Инвестиция „Енергийна ефективност в сграден фонд: Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд“</p>	<p>Невъзможност да се гарантира, че дирекцията разполага с нужния капацитет и практически опит, за да осъществява качествено, навременно, резултатно ориентирано и съобразно приложимите правила и изисквания дейностите, свързани с управление на инвестицията, за която отговаря.</p>

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	<p>дирекция „Жилищна политика“ да се прецени и разпише кои от дейностите ще могат да бъдат изпълнявани изцяло чрез съществуващия ресурс на дирекцията, за кои дейности ще бъде необходимо привличането на допълнителни експерти (и вида на трудовите правоотношения, на които да бъдат наети) и кои дейности ще бъдат възложени частично на външни изпълнители (и каква част от тези дейности).</p> <p>2) Изготвяне на доклад до министъра с обективизирано предложение за допълнителни щатни бройки, във връзка с изпълнение на задълженията на ДЖП по ПВУ.</p> <p>3) Одобряване на доклада и новата щатна численост на дирекцията.</p> <p>4) Промяна в Устройствения правилник на МРРБ с оглед новите функции и отговорности и новата щатна численост на дирекцията.</p>	<p>Директор на дирекция „Жилищна политика“</p> <p>Министър на РРБ</p> <p>Главен секретар</p>		
<p>Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Подбор и обучение на персонала</p>	<p>1) Извършване на подходящи анализи и в ГД СППРР, включващи както анализ на работната натовареност в дирекциите, така и анализ на необходимите компетенции, необходими за изпълнение на задълженията им</p>	<p>1) Главен директор на Главна дирекция "Стратегическо планиране и програми за</p>	<p>Преди сключването на първите договори за предоставяне на финансиране от МВУ</p>	<p>1) Неадекватно планиране на човешките ресурси, с оглед ангажиментите на ГД СППРР както по ПВУ, така и по оперативните програми, което би могло да доведе до периоди на значителна натовареност на наличния експертен състав в Главната дирекция.</p>

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	<p>във връзка с програмирането, изпълнението и контрола на инвестициите.</p> <p>2) Разработване на анализ за идентифициране на нуждите от обучение на служителите и в двете дирекции, във връзка със задълженията им по ПВУ.</p>	<p>регионално развитие";</p> <p>2) Главен директор на Главна дирекция "Стратегическо планиране и програми за регионално развитие"; Директор на дирекция „Жилищна политика“</p>		<p>2) Неефективни и несъобразени с естеството на функциите по управление и контрол на конкретните инвестиции от ПВУ програми за обучение и развитие</p>

4.5. Министерство на енергетиката

Министерство на енергетиката (МЕ) е определено за СНД по четири инвестиции както е представено в таблицата по-долу.

Таблица 5. Отговорности на МЕ като СНД по ПВУ

Инвестиция	№	СНД	Компонент	Краен получател	Заделени средства
Подкрепа за енергия от възобновяеми източници за домакинствата	C4.I2	МЕ	2.Б.1 Нисковъгле родна икономика	Общини са бенефициент Краен получател са домакинства	240 млн. лв. (140 млн. лв. МВУ 100 млн. лв. нац. и частно съфинансиране)
Подкрепа за енергийно ефективни системи за улично осветление	C4.I3	МЕ	2.Б.1 Нисковъгле родна икономика	Общини	180 млн. лв. (149 млн. лв. МВУ 31 млн. лв. нац. съфинансиране)
Пилотни проекти за производство на зелен водород и биогаз	C4.I5	МЕ	2.Б.1 Нисковъгле родна икономика	Предприятия	136.9 млн. лв. (68.5 млн. лв. МВУ 68.4 млн. лв. частно съфинансиране)
Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия	C4.I8	МЕ	2.Б.1 Нисковъгле родна икономика	МЕ Инвеститори	2 006.7млн. лв. (668.9 млн. лв. МВУ, 1 337.8 млн. лв. частно съфинансиране)

4.5.1. Описание на извършената работа

4.5.1.1. Използвани източници на информация

- Попълнен въпросник за оценка на административния капацитет за управление на наблюдение на инвестициите, за които МЕ е структура за наблюдение и докладване (СНД)
- Окончателен доклад от извършен одит за оценка на съответствието на системите за управление и контрол, установени в МЕ, действащо като Програмен оператор по Програма „Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност“ по ФМ на ЕИП за периода 2014-2020
- Етичен кодекс на служителите в МЕ
- Утвърден Антикорупционен план на МЕ за 2021г
- Стратегия за управление на риска в МЕ
- Вътрешни правила за прилагане на антикорупционни процедури, в т.ч. и за докладване при установяване на информация/данни за допуснати грешки, нередности, измами, злоупотреби и др. в МЕ
- Вътрешни правила за регистриране и работа по сигналите за корупция и/или конфликт на интереси, подадени в МЕ и за защита на лицата, подали такива сигнали
- Вътрешни правила за организация на работата в МЕ по изпълнение на Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси, приета с ПМС № 209/26.09.2018 г.
- Вътрешни правила за управление и развитие на човешките ресурси в МЕ

- Вътрешни правила за управление на цикъла обществени поръчки в МЕ
- Вътрешни правила за оборота на електронни документи и документи на хартиен носител в Министерството на енергетиката

4.5.1.2. Проведени срещи и интервюта

Съгласно приложение 2.

4.5.2. Анализ на настоящата ситуация

4.5.2.1. Обща информация относно ролята на МЕ като СНД за всяка от инвестициите

Към момента на извършване на анализа (15.07.2022 г.) е налице приета национална нормативна рамка (ПМС № 157 от 7 юли 2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, с която са определени органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България и на техните основни функции), като в Приложение 1 към чл. 3, ал. 1, т. МЕ е определено за СНД по 4 инвестиции, попадащи в стълб Зелена България“, компонент 2.Б.1 Ниско-въглеродна икономика на ПВУ, както следва:

- Подкрепа за енергия от възобновяеми източници за домакинствата
- Подкрепа за енергийно ефективни системи за улично осветление
- Пилотни проекти за производство на зелен водород и биогаз
- Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия

Основните вътрешноведомствени документи, касаещи ролята на МЕ като СНД все още не са разработени и утвърдени.

Настоящият анализ по всяка от инвестициите е изготвен въз основа на предоставената ни от страна на МЕ предварителна информация и общоприложими документи и проведени интервюта, както и попълнения въпросник за оценка на административния капацитет за управление и наблюдение на инвестициите, за които МЕ е СНД.

Съгласно визията към момента не се предвижда създаване на ново организационно звено в рамките на МЕ, което да работи само по ПВУ, а за отделните инвестиции и реформи от страна на Министерството на енергетиката ще отговорят отделни екипи, които ще бъдат подпомагани от експерти от другите дирекции от министерството.

Планирана е организация на работата, според която за всяка от инвестициите ще отговарят определените екипи, включващи между 6 и 8 експерти, служители на МЕ, от различни дирекции. За всяка от инвестициите, за които МЕ е СНД, ще има отделно определен екип с конкретен отговорник, като някои служители ще бъдат включени в повече от 1 екип. Визията е определените екипи в заповедта да са постоянни и да отговарят предимно за подготовката/програмирането на насоките, а останалите функции от проектния цикъл (договаряне/мониторинг и т.н.) да се изпълняват чрез ad hoc екипи, които ще включват служители на МЕ или външни.

Предвижда се издаване на заповед за определянето на екипите, които да бъдат овластени чрез възлагане на задачи и делегиране на функции от министъра на енергетиката. Към момента на оценката такава заповед не е подписана.

❖ Подкрепа за енергия от възобновяеми източници за домакинствата

Изпълнението и отчитането на дейностите по инвестицията се предвижда да бъдат възложени чрез заповед на специално определен екип с отговорник председателя на АУЕР и служители на МЕ, които в момента разработват проект на условията за кандидатстване. АУЕР е второстепенен разпоредител към МЕ, чиито основни функции са свързани с мерките за енергийна ефективност и служителите в агенцията имат опит в участие и изпълнение на програми и проекти, финансирани от ЕС. С оглед големия интерес към такава мярка, по тази процедура се очаква да има голям брой подадени проекти, предвижда се оценката на проектите да е максимално опростена и да се финансират проекти на принципа „първи по време“. Служителите на АУЕР и МЕ имат опит с предишна процедура по фонд „Козлодуй“, по която е имало голям брой подадени проекта, но тогава е имало външен консултант, който е извършвал основно функциите по подбора.

❖ Подкрепа за енергийно ефективни системи за улично осветление

За изпълнението и отчитането на дейностите по тази инвестиция също е предвидено да отговоря отделен екип от експерти в рамките на МЕ, който да бъдат подпомагани от експерти от други дирекции от министерството.

Предвижда се в екипа за тази инвестиция да участват предимно експерти от Дирекция ЕПМС в структурата на МЕ, която ще бъде основно ангажирана с координиране и изпълнението на тази инвестиция по ПВУ. Дирекцията изпълнява функциите на Програмен оператор по Програма „Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност“ (програма ВЕЕЕЕС), финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство (ФМ на ЕИП). По този начин за инвестиция „Енергийно ефективни общински системи за външно изкуствено осветление“ ще се осигури пълноценното използване на наличния административен и експертен капацитет с опит в управление на програми и проекти в МЕ, без да се създава допълнителна административна структура.

За изпълнението на инвестицията се предвижда да бъдат обявени общо 2 процедури. Според първоначалната концепция в рамките на първата процедура е планирано да се финансират 82 общини от резервния списък на одобрените проекти по процедурата на ФМ на ЕИП, но в момента се обмисля прилагане на допълнителни критерии за подбор на проектите в резервния списък и извършване на преценка предвид спецификите на проектите по ПВУ. За изпълнението на инвестицията няма да бъдат включени всички служители от дирекция ЕПМС, а само определените със заповедта на министъра на енергетиката. Моделът, по който работят по ФМ на ЕИП, ще бъде запазен, а именно - чрез екипи от служители от различните дирекции в МЕ, които изпълняват функции по ФМ на ЕИП. Предвид факта, че обявяването на процедурите от ПВУ ще съвпадне по време с тези по ФМ на ЕИП е отчетен риск от забавяне.

- Пилотни проекти за производство на зелен водород и биогаз

Изпълнението и отчитането на дейностите по инвестицията се предвижда да бъдат възложени чрез заповед на отделен екип в рамките на МЕ, който ще бъде подпомаган от експерти от други дирекции от министерството. Предвижда се обявяване на 1 процедура за подбор по тази инвестиция, като в момента се проучват и обсъждат спецификите относно условията на процедурата, въпросите за държавните помощи и други неясноти, предвид факта, че това е пилотна процедура и до момента няма опит в изпълнение на подобни такива в страната ни.

❖ Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия

За изпълнението и отчитането на дейностите по тази инвестиция също ще отговоря отделен екип в рамките на МЕ, който ще бъдат подпомаган от експерти от други дирекции от

министерството. За изпълнението на тази инвестиция се предвижда да бъдат обявени общо 5 процедури. В момента се работи по подготовка на проект на условия за кандидатстване и уточняване на спецификите по приложимия режим на държавна помощ.

4.5.2.2. Основни констатации по критерий „Вътрешна среда за контрол“, в т.ч.:

Политики за етика и морал

В МЕ има Етичен кодекс за поведение на служителите в МЕ, в който са утвърдени политики за етика и морал. Документът съдържа общоприложимите правни и морални норми на поведение в съответната администрация, като е утвърден по надлежен ред и е задължителен за прилагане от служителите.

Механизми за вътрешен контрол (вкл. спрямо т.нар. „чувствителни длъжности“)

Механизмите за вътрешен контрол, касаещи инвестициите по ПВУ, за които МЕ отговаря в качеството си на СНД все още не са разработени. Предстои да бъде издадена заповед на министъра на енергетиката за възлагане на функции на СНД на съответните екипи от служители, които ще отговарят за изпълнението на инвестициите в рамките на министерството. Непосредствено след издаване на заповед за определяне на отговорните екипи МЕ ще започне разработване на СУК и правила за изпълнение на функциите на СНД по ПВУ.

В момента на ниво МЕ има разписани вътрешни правила, в които са утвърдени механизми за посочване на „чувствителни длъжности“ и приложимите контроли (Вътрешни правила за прилагане на антикорупционни процедури, в т.ч. и за докладване при установяване на информация/данни за допуснати грешки, нередности, измами, злоупотреби и др. в МЕ, Вътрешни правила за регистриране и работа по сигналите за корупция и/или конфликт на интереси, подадени в МЕ и за защита на лицата, подали такива сигнали, Вътрешни правила за организация на работата в Министерството на енергетиката по изпълнение на Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси, приета с ПМС № 209/26.09.2018 г.).

Имайки предвид, че за изпълнението на отделните инвестиции от ПВУ ще отговарят различни екипи от различни дирекции, а така също в някои случаи и експерти от други структури (АУЕР), с цел гарантиране функционирането на ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол в съответствие с чл. 22, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 година за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост, МЕ следва да предвиди и разработи подходящи механизми за вътрешен контрол, обхващащи всички инвестиции от ПВУ.

Подбор и обучение на персонала

На ниво Министерство на енергетиката са въведени процедури за подбор на персонал, управление на промени в персонала, попълване на свободни длъжности.

Утвърдени са Вътрешни правила за управление и развитие на човешките ресурси в МЕ, като в раздел III. Обучение са разписани дейностите за осигуряване на общо и специализирано обучение на служителите, както и съответните отговорности. Основен инструмент за планирането на обученията е Годишният план обучение на служителите в МЕ.

Повечето от служителите в Министерство на енергетиката, които ще бъдат включени в екипите, които ще изпълняват инвестициите, притежават опит в изпълнение на програми с различен източник на финансиране. Въпреки това, подходящо би било, специално за целите на управлението и контрола на инвестициите ПВУ, на ниво МЕ да се разработи механизъм

(инструмент) за идентифициране на нуждите от обучение, както и планиране на обученията за тези служители по теми, свързани със спецификата на изпълнението на инвестициите по ПВУ.

Въведени механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция

На ниво МЕ са разписани подробни процедури за справяне с нередности, вкл. случаи на съмнения за измами и корупция, тяхната проверка и корективни действия (Вътрешни правила за регистриране и работа по сигналите за корупция и/или конфликт на интереси, подадени в МЕ и за защита на лицата, подали такива сигнали, Вътрешни правила за прилагане на антикорупционни процедури, в т.ч. и за докладване при установяване на информация/данни за допуснати грешки, нередности, измами, злоупотреби и др. в МЕ). В тези правила се съдържат определения за нередност, съмнения за измама и измама и т.н.

Липсват изрично разписани процедури за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама, за инвестициите по ПВУ, които да включват също така разписани механизми за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).

4.5.2.3. Основни констатации по критерий „Управление на риска“

На ниво МЕ има утвърдена Стратегия за управление на риска, която гарантира, че се провежда подобаваща оценка на риска, когато това е необходимо и особено при настъпване на съществени промени в дейностите (в системата за управление и контрол). Процесите за идентифициране на стратегическите и оперативни цели на организацията, създаване на условия за управление на риска и прилагане на единен подход и процедури за управлението му, включващи определяне, оценяване и контролиране на рисковете /потенциални събития или ситуации/, които биха повлияли негативно върху постигане на целите на организацията, са регламентирани в Стратегията за управление на риска в МЕ. По време на проверката е представен и Утвърден Антикорупционен план на МЕ за 2021г, в който са посочени основните рискове, мерки, срокове и отговорни лица.

Съществуващите вътрешни правила и механизми за управление на риска, в т.ч. и Стратегия за управление на риска в МЕ не отчитат предстоящите промени в системата за управление и контрол, във връзка с ангажиментите на МЕ като СНД по ПВУ и не включват изискване за оценка на риска от измами с цел определянето на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите в рамките на наблюдаваните и подлежащи на изпълнение инвестиции.

4.5.2.4. Основни констатации по критерий „Дейности по управление и контрол“, в т.ч.:

Програмиране

Във функциите на МЕ, изпълняващо ролята на СНД влиза програмирането на съответната инвестиция, вкл. съгласуване на режима на държавни помощи с МФ и обявяване на процедурата за предоставяне на средства от МВУ.

Към настоящия момент се предвижда за четирите инвестиции с тези функции да бъдат ангажирани постоянните екипи, които се очаква да бъдат официално определени със заповед на министъра на енергетиката и да отговорят за разработване на Насоки за кандидатстване, вкл. критерии за оценка; пакет документи за кандидатстване и определяне на режима на държавни помощи по отношение на всяка от четирите инвестиции.

Според планираната организация на работа за всяка от инвестициите ще отговорят определени екипи, включващи между 6 и 8 експерти, служители на МЕ с конкретен отговорник. Някои служители ще бъдат включени в повече от 1 екип.

В екипа за инвестицията за финансиране на единични мерки за енергия от възобновяеми източници в еднофамилни сгради и многофамилни сгради е включен като отговорник председателя на АУЕР, като за разработване на процедурата по тази инвестиция ще се разчита на капацитета и предишния опит на служителите от АУЕР.

За инвестиция Енергийно ефективни общински системи за външно изкуствено осветление ще бъдат включени служители от дирекция ЕПМС, която изпълнява функции на ФМ на ЕИП и има опит в разработване на насоки по процедури по тази програма.

По останалите 2 инвестиции (Пилотни проекти за производство на зелен водород и биогаз и Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия) се отчита необходимост от допълнителен капацитет, тъй като това са нови по вид инвестиции, за които няма подобен опит в страната ни. За момента не е избран конкретен модел за ресурсно обезпечаване и не е извършван анализ за оценка на капацитета и оценка на необходимостта от допълнителен ресурс за тази дейност по отношение на инвестициите, за които МЕ е определена за СНД.

Подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори

Във функциите МЕ като СНД по ПВУ влиза администрирането на процеса за подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване на проекти чрез включване на външни оценители, помощник-оценители и класиране на проектни предложения и сключването на договори с КП.

И за четирите инвестиции, по които МЕ ще изпълнява ролята на СНД към настоящия момент не са ангажирани директно служители, тъй като все още изпълнението на инвестициите не е достигнало този етап. На етапа на извършване на оценка на постъпилите проектни предложения ще се изисква по-голяма численост на персонала, с оглед на това да се гарантира извършване на оценката в оптимален срок.

Предвид големия брой проектни предложения, които се очаква да бъдат подадени за инвестициите, за които МЕ е определена за СНД по ПВУ, се отчита необходимост от засилване на капацитета с оглед обезпечаването на тези функции чрез наемане на допълнителен брой служители към МЕ или чрез възлагането им на външен изпълнител, избран чрез процедура по реда на ЗОП. За тази дейност също не е избран конкретен модел за ресурсно обезпечаване и не е извършван анализ за оценка на капацитета и оценка на необходимостта от допълнителен ресурс по отношение на инвестициите, за които МЕ е определена за СНД.

Контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители

Във функциите на МЕ като СНД по ПВУ влиза и контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители, в т.ч. осъществяване на предварителен и последващ контрол на обществените поръчки за избор на изпълнители по реда на ЗОП/ПМС от КП.

До настоящия момент по отношение на ФМ на ЕИП в рамките на МЕ се осъществява само одобрение на графика на обществените поръчки и последващ контрол за законосъобразност на проведените обществените поръчки за избор на изпълнители по реда на ЗОП. Тази функция се изпълнява от дирекция „Правно-нормативна дейност, административно обслужване и човешки ресурси“ в МЕ и външни физически лица, наети на граждански договори.

И за четирите инвестиции, по които МЕ ще изпълнява ролята на СНД към настоящия момент не са сключени договори с крайни получатели и съответно не са ангажирани служители с осъществяване на предварителен и последващ контрол на обществените поръчки за избор на изпълнители по реда на ЗОП/ПМС от КП.

Предвид големия брой процедури, които се очакват при изпълнението на инвестициите по ПВУ в МЕ се отчита необходимост от засилване на капацитета с оглед обезпечаването на тези функции чрез наемане на допълнителен брой служители към МЕ или чрез възлагане на външен изпълнител, избран по реда на ЗОП.

Администриране на държавната помощ по инвестициите (където е приложимо)

Администрирането на държавната помощ за четирите инвестиции ще се осъществява от СНД в рамките на Министерство на енергетиката. Служителите, които ще бъдат ангажирани в екипите за изпълнение на инвестициите по ПВУ притежават известен опит и експертиза в областта на държавните помощи, но предвид спецификите на инвестициите, които ще се изпълняват от МЕ като СНД се отчита недостатъчен капацитет и е подходящо да се обмисли допълнително засилване на капацитета с тази област.

Финансово управление и плащания

Във функциите Министерство на енергетиката като СНД по ПВУ се включват дейности по финансово управление и плащания на ниво договор за финансиране с краен получател.

И за четирите инвестиции, по които МЕ ще изпълнява ролята на СНД към настоящия момент не са сключени договори с крайни получатели и съответно не са ангажирани служители с финансово управление и плащания на договори.

Предвид големия брой операции, които се очакват при изпълнението на инвестициите по ПВУ в министерство на енергетиката се отчита необходимост от засилване на капацитета на отговорните звена в министерството с оглед обезпечаването на тези функции. Не е избран конкретен модел за ресурсно обезпечаване и не е извършван анализ за оценка на капацитета и оценка на необходимостта от допълнителен ресурс за тази дейност по отношение на инвестициите, за които министерството е определено за СНД. Това може да се реализира чрез наемане на допълнителен брой служители в рамките на министерството или чрез възлагане на външен изпълнител, избран по реда на ЗОП за осъществяване на дейностите, свързани с финансово управление и плащания на договори.

Събиране, записване, обработване и съхраняване в компютърен формат на данни и информация относно инвестициите

За целите на събирането, записването, обработването и съхраняването в компютърен формат на данни и информация относно инвестициите от ПВУ, на национално ниво е предвидено Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС (ИСУН2020) да изпълнява функциите на Информационна система за ПВУ. Съгласно утвърдения СУК за ПВУ, в ИС за ПВУ се записват и съхраняват в компютъризирана форма данните за всяка инвестиция/реформа, необходими за целите на мониторинга, оценката, финансовото управление, проверките и одита по ПВУ, като изключение са счетоводните записвания, които се извършват в SAP система, като между двете системи има изградена връзка.

Екипите в Министерство на енергетиката, които ще участват в изпълнението на инвестициите по ПВУ имат известен опит с използване на функционалностите на ИСУН, но е подходящо да се предвидят и обучения за работа с ИС за ПВУ.

Осигуряване на одитна следа и система за архивиране

Правилата за организиране на документооборота в МЕ са регламентирани посредством „Вътрешни правила за оборота на електронни документи и документи на хартиен носител в Министерството на енергетиката“.

МЕ, в качеството си на СНД, обаче следва да предвиди в контролните си механизми подходящи процедури за осъществяване на контрол върху КП относно задълженията им за съхранение и водене на документация, съгласно чл. 132 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (Финансов регламент).

4.5.2.5. Оценка на натовареността на СНД

Съгласно предвижданата организация на работа в МЕ за изпълнение на инвестициите, за които е определено за СНД, за отделните инвестициите и реформи от страна на Министерството на енергетиката ще отговорят отделни, постоянни екипи, конкретно определени за всяка инвестиция и реформа със заповед на министъра на енергетиката, които ще бъдат подпомагани от експерти от различни дирекции от министерството. Конкретните екипи за всяка инвестиция, ще включват между 6 и 8 експерти, служители на МЕ, като техните функции ще са предимно координационни, свързани с организация за изпълнение на инвестициите, в т.ч. подготовката/програмирането на насоките за кандидатстване по процедурите, като останалите функции от проектния цикъл (договаряне/мониторинг и т.н.) се предвижда да се изпълняват чрез ad hoc екипи, които ще включват служители на МЕ или външни експерти. Отчита се необходимост от ангажиране на допълнителен човешки ресурс за изпълнение на всички функции от проектния цикъл, но до момента не е избран модел за ресурсно обезпечаване и не е извършван анализ за оценка на капацитета и оценка на необходимостта от допълнителен ресурс за осъществяване на функциите на СНД от МЕ. Предвид допълнителна натовареност на служителите в МЕ във връзка с реализиране на инвестициите по ПВУ и очакваното припокриване във времето с процедурите, финансирани по ФМ на ЕИП, за някои от дейностите ще се наложи да бъдат привлечени външни експерти извън щата на МЕ и/или външни изпълнители, избрани чрез процедура по реда на ЗОП с оглед на необходимостта от засилване на капацитета. Не са предвидени разходи за възнаграждения за изпълнението на инвестициите по ПВУ, което е предпоставка за идентифициране на риск относно наличния капацитет на служителите в МЕ и възможността за справяне с този голям обем от работа в кратките срокове. Допълнителен фактор е и съвпадането по време на изпълнението на инвестициите от ПВУ с текущите задачи в ресора на МЕ, в изключително тежък период в областта на енергетиката за страните от цяла Европа, както и със задачите по изпълнение на инвестициите по ФМ на ЕИП.

Специфична експертиза се очаква да бъде необходима по отношение най-вече на функциите, свързани с оценка на проекти, мониторинг (проверки на място), финансова верификация, както и за осъществяване на предварителен и последващ контрол за законосъобразност на процедури по ЗОП.

4.5.3. Основни идентифицирани пропуски

Към момента на извършване на настоящия анализ вътрешните системи за управление и контрол на МЕ като СНД по ПВУ не са разработени, но е възможно много от идентифицираните пропуски да бъдат отстранени към датата на издаване на окончателния доклад. Въпреки това, следва да се има предвид следното:

- 1) Към момента на проверката все още липсва формален вътрешен акт (заповед на министъра) за определяне на екипите, които ще изпълняват функциите на Структури за наблюдение и докладване за изпълнение за четирите инвестиции на ПВУ в рамките на МЕ.
- 2) Вътрешните правила и процедури във връзка със задълженията по изпълнение на инвестициите от ПВУ все още не са разработени. В тази връзка, много от елементите, гарантиращи функционирането на ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол, в

т.ч. механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция, процедури за идентифициране и управление на т.нар. чувствителни длъжности и др. на настоящия етап са неуредени.

- 3) Липсват изрично разписани процедури за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама, за инвестициите по ПВУ, които да включват също така разписани механизми за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).
- 4) Съществуващите вътрешни правила и механизми за управление на риска, в т.ч. и Стратегия за управление на риска в МЕ не отчитат предстоящите промени в системата за управление и контрол, във връзка с ангажиментите на МЕ като СНД по ПВУ.
- 5) Липсват подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на МЕ в качеството му на СНД, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост.
- 6) МЕ разполага с капацитета да координира и организира изпълнението на инвестициите, за които е определено за СНД по ПВУ, но не е обезпечено с необходимите щатни бройки. Не са предвидени разходи за възнаграждения за изпълнението на инвестициите по ПВУ, което е предпоставка за идентифициране на сериозен риск относно наличния капацитет на МЕ за изпълнение на инвестициите, за които е определено за СНД. Отчита се необходимост от ангажиране на допълнителен човешки ресурс за изпълнение на всички функции от проектния цикъл, но до момента не е избран модел за ресурсно обезпечаване и не е извършван анализ за оценка на капацитета и оценка на необходимостта от допълнителен ресурс за осъществяване на функциите на СНД от МЕ.
- 7) Налице е необходимост от привличане на външни експерти към МЕ и/или възлагане на определени дейности от проектния цикъл на външни изпълнители, избрани по реда на ЗОП, най-вече по отношение на изпълнение на функциите за оценяване, класиране и сключване на договори с крайни получатели, осъществяване на дейностите по предварителен и последващ контрол на обществените поръчки за избор на изпълнители по реда на ЗОП/ПМС от КП, наблюдение, потвърждаване на напредъка (верифициране, вкл. чрез проверка на място на изпълнението на инвестицията и административна проверка по отношение на всяко заявление за изплащане на средства, подадено от КП, ако е приложимо) и докладване на етапите и целите, финансово управление и плащания на договори.
- 8) На настоящия етап в МЕ липсва механизъм за идентифициране на нуждите от обучение, приложим за служителите, които ще изпълняват функции на СНД в МЕ, чрез който да бъде оценена нуждата от подходящи обучения, особено в началната фаза на изпълнение на инвестициите от ПВУ.

4.5.4. Проектиране на бъдещето

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
1.	Към момента на проверката все още липсва формален вътрешен акт (заповед на министъра) за определяне на екипите, които ще изпълняват функциите на Структури за наблюдение и докладване за изпълнение за четирите инвестиции на ПВУ в рамките на МЕ. Приемането на такъв акт е важно за целите на ясното и конкретно определяне на функциите и задачите на СНД по всяка отделна инвестиция.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	Изпратена е заповед № Е-РД-16-445/29.07.2022 г. на министъра на енергетиката за създаване на работна група с определяне на екипите, които ще отговарят за подготовка и изпълнение на четирите инвестиции по ПВУ, за които МЕ е определена да изпълнява функциите на Структури за наблюдение и докладване	<p>Въз основа на този вътрешен акт следва да се предприемат последващи действия за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализ на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти в МЕ с оглед обезпечаване изпълнението на всички функции на СНД; • промяна в Устройствения правилник на МЕ с оглед включване на новите функции и отговорности на министерството; • предприемане на допълнителни мерки за укрепване на административния капацитет или възлагане на функции на външни изпълнители, избрани по реда на ЗОП.
2.	Вътрешните правила и процедури във връзка със задълженията по изпълнение на инвестициите от ПВУ все още не са разработени. В тази връзка, много от елементите, гарантиращи функционирането на ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол, в т.ч. механизми за справяне с нередности, включително със случаи на измама и корупция,	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	-	Да бъде преценена необходимостта от разработване на детайлни вътрешни правила и процедури за управление инвестициите за които МЕ е определена за СНД по ПВУ, детайлизиращи националните СУК по ПВУ.

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	процедури за идентифициране и управление на т.нар. чувствителни длъжности и др. на настоящия етап са неуредени.			
3.	Липсват изрично разписани процедури за справяне с нередности, включително със случаи на измама, за инвестициите по ПВУ, които да включват също така разписани механизми за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол Критерий „Процедури за въвеждане на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите“	-	Във връзка с изпълнението на инвестициите по ПВУ е подходящо да бъдат разписани и прилагани процедури за справяне с нередности, включително със случаи на измама, за инвестициите по ПВУ, които да включват също така разписани механизми за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).
4.	Съществуващите вътрешни правила и механизми за управление на риска, в т.ч. и Стратегия за управление на риска в МЕ не отчитат предстоящите промени в системата за управление и контрол, във връзка с ангажиментите на МЕ като СНД по ПВУ.	Критерий „Управление на риска“	-	На ниво МЕ да бъдат идентифицирани и оценени рисковете, застрашаващи постигането на целите на реформите и инвестициите от ПВУ, за които отговаря министерството. В идентифицирането и оценката на рисковете, касаещи инвестициите по ПВУ следва да бъдат включени представители на всички екипи от заповедта на министъра.
5.	Липсват подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на МЕ в качеството му на СНД, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол и Критерий „Дейности по управление и контрол“ Критерий Процедури за	-	Да бъдат детайлно разписани подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на МЕ в качеството му на СНД, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост.	наблюдение и докладване		съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост за всички процедури, за които МЕ е СНД.
6.	МЕ разполага с капацитета да координира и организира изпълнението на инвестициите, за които е определено за СНД по ПВУ, но не е обезпечено с необходимите щатни бройки за качествено и ефективно управление на средствата по линия на приложимите инвестиции от Плана за възстановяване и устойчивост. Не са предвидени разходи за възнаграждения за изпълнението на инвестициите по ПВУ, което е предпоставка за идентифициране на сериозен риск относно наличния капацитет на МЕ за изпълнение на инвестициите, за които е определено за СНД. Отчита се необходимост от ангажиране на допълнителен човешки ресурс за изпълнение на всички функции от проектния цикъл, но до момента не е избран модел за ресурсно обезпечаване и не е извършван анализ за оценка на капацитета и оценка на необходимостта от допълнителен ресурс за	Критерий „Вътрешна среда за контрол“	-	<p>1) Сформиране на работни групи за извършване на анализ на административния капацитет на МЕ за изпълнението на функции на СНД по отношение на инвестициите от ПВУ.</p> <p>2) Извършване на подходящи анализи в МЕ включва, както анализ на работната натовареност, така и анализ на необходимите компетенции, необходими за изпълнение на задълженията им във връзка с програмирането, изпълнението и контрола на инвестициите.</p> <p>3) Въвеждане на адекватни процедури, с които да се гарантира, че разпределението на персонала на всички нива е подходящо, както по отношение на броя, така и на експертния опит, конкретно във връзка с управлението и изпълнението на инвестициите от ПВУ, както и съвместяването на текущите функции на експертите и тези по изпълнение на ФМ на ЕИП.</p>

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	осъществяване на функциите на СНД от МЕ.			
7.	Налице е необходимост от привличане на външни експерти към МЕ и/или възлагане на определени дейности от проектния цикъл на външни изпълнители, избрани по реда на ЗОП, най-вече по отношение на изпълнение на функциите за оценяване, класиране и сключване на договори с крайни получатели, осъществяване на дейностите по предварителен и последващ контрол на обществените поръчки за избор на изпълнители по реда на ЗОП/ПМС от КП, наблюдение, потвърждаване на напредъка (верифициране, вкл. чрез проверка на място на изпълнението на инвестицията и административна проверка по отношение на всяко заявление за изплащане на средства, подадено от КП, ако е приложимо) и докладване на етапите и целите, финансово управление и плащания на договори.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	-	При извършването на анализа на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти в МЕ за изпълнение на функции на СНД по ПВУ да се прецени и разпише кои от дейностите ще могат да бъдат изпълнявани изцяло чрез съществуващия човешки ресурс в МЕ, за кои дейности ще бъде необходимо привличането на допълнителни експерти (и вида на трудовите правоотношения, на които да бъдат наети) и кои дейности ще бъдат възложени частично на външни изпълнители (и каква част от тези дейности).
8.	На настоящия етап в МЕ липсва анализ за идентифициране на нуждите от обучение, приложим	Критерий „Вътрешна среда за контрол“,		В съответствие с констатациите и препоръките по т. 6:

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	за служителите, които ще изпълняват функции на СНД в МЕ, чрез който да бъде оценена нуждата от подходящи обучения, особено в началната фаза на изпълнение на инвестициите от ПВУ.	Подбор и обучение на персонала		<p>1) Извършване на подходящи анализи в рамките на МЕ, включващи, както анализ на работната натовареност на служителите, които ще бъдат ангажирани с ПВУ, така и анализ на необходимите компетенции, необходими за изпълнение на задълженията им във връзка с програмирането, изпълнението и контрола на инвестициите.</p> <p>2) Разработване на анализ за идентифициране на нуждите от обучение на служителите, във връзка със задълженията им по ПВУ.</p>

4.5.5. План за преход от настоящата към желаната ситуация

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	<p>Въз основа на издадената заповед № Е-РД-16-445/29.07.2022 г. на министъра на енергетиката за създаване на работна група с определяне на екипите, които ще отговарят за подготовка и изпълнение на четирите инвестиции по ПВУ, за които МЕ е определена да изпълнява функциите на Структури за наблюдение и докладване следва да се предприемат последващи действия за:</p> <ul style="list-style-type: none"> анализ на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти в МЕ с 		Преди стартирането на първите схеми за инвестициите по ПВУ	<ul style="list-style-type: none"> Неадекватно и неефективно разпределение на функции и отговорности във връзка с

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	<p>оглед обезпечаване изпълнението на всички функции на СНД;</p> <ul style="list-style-type: none"> • промяна в Устройствения правилник на МЕ с оглед включване на новите функции и отговорности на министерството; • предприемане на допълнителни мерки за укрепване на административния капацитет или възлагане на функции на външни изпълнители, избрани по реда на ЗОП. 	<p>Министър на енергетиката</p> <p>Главен секретар на МЕ;</p> <p>Директори на дирекциите в МЕ, ангажирани с изпълнение на функции по ПВУ</p>		<p>управлението и изпълнението на инвестициите;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Неактуален и несъобразен със съществуващата организация на работа на дирекциите от специализираната администрация на МЕ Устройствен правилник, що се отнася до управлението на реформите и инвестициите от ПВУ. • Периоди на значителна натовареност на наличния експертен състав.
<p>Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол</p>	<p>Да бъде преценена необходимостта от разработване на детайлни вътрешни правила и процедури за управление инвестициите за които МЕ е определена за СНД по ПВУ, детайлизиращи националните СУК по ПВУ.</p>	<p>Директори на ресорните дирекции в МЕ, ангажирани с изпълнение на функции по ПВУ</p>	<p>Преди стартирането на първите схеми за инвестициите по ПВУ</p>	<p>Липсата на актуални процедури или процедури, които не са съобразени с конкретните функции и задължения във връзка с управлението на инвестициите от ПВУ, поражда риск от недостатъчно разбиране и познаване на тези функции и задължения от страна на служителите. Повечето дирекции в МЕ нямат достатъчно опит в управлението на програми и проекти и особено по отношение на ключови дейности и етапи като: програмиране на инвестицията, оценка на проектни предложения и сключване на договори за финансиране, мониторинг на изпълнението, проверка на финансови и технически отчети, предварителен и последващ контрол на обществени поръчки.</p>

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол Критерий „Процедури за въвеждане на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите“	Във връзка с изпълнението на инвестициите по ПВУ е подходящо да бъдат разписани и прилагани процедури за справяне с нередности, включително със случаи на измама, за инвестициите по ПВУ, които да включват също така разписани механизми за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).	Директори на ресорните дирекции в МЕ, ангажирани с изпълнение на функции по ПВУ	Преди сключването на първите договори за предоставяне на финансиране от МВУ	Неадекватни процедури за справяне с нередности, включително със случаи на измама, за инвестициите по ПВУ.
Критерий „Управление на риска“	На ниво МЕ да бъдат идентифицирани и оценени рисковете, застрашаващи постигането на целите на реформите и инвестициите от ПВУ, за които отговаря министерството. В идентифицирането и оценката на рисковете, касаещи инвестициите по ПВУ следва да бъдат включени представители на всички екипи от заповедта на министъра.	Главен секретар на МЕ; Директори на ресорните дирекции в МЕ, ангажирани с изпълнение на функции по ПВУ	Преди стартирането на първите схеми за инвестициите по ПВУ	Неефективен процес по управление на рисковете, застрашаващи постигането на целите на реформите и инвестициите от ПВУ.
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол и Критерий „Дейности по управление и контрол“ Критерий „Процедури за“	Да бъдат детайлно разписани подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на МЕ в качеството му на СНД, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост за всички процедури, за които МЕ е СНД.	Директори на ресорните дирекции в МЕ, ангажирани с изпълнение на функции по ПВУ	Преди стартирането на първите схеми по Инвестициите	1) Липса на навременна информация сред потенциалните кандидати относно условията, на които трябва да отговарят проектите им във връзка с осигуряването на съответствие с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ и за механизмите за контрол от страна на СНД върху спазването на този принцип. 2) Непознаване и неразбиране на основните принципи, относно прилагането на принципа за

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
наблюдение и докладване				„ненанасяне на значителни вреди“ и изискванията за осъществяване на контрол по неговото спазване.
Критерий „Вътрешна среда за контрол“	<p>1) Сформиране на работни групи за извършване на анализ на административния капацитет на МЕ за изпълнението на функции на СНД по отношение на инвестициите от ПВУ.</p> <p>2) Извършване на подходящи анализи в МЕ включва, както анализ на работната натовареност, така и анализ на необходимите компетенции, необходими за изпълнение на задълженията им във връзка с програмирането, изпълнението и контрола на инвестициите.</p> <p>3) Въвеждане на адекватни процедури, с които да се гарантира, че разпределението на персонала на всички нива е подходящо, както по отношение на броя, така и на експертния опит, конкретно във връзка с управлението и изпълнението на инвестициите от ПВУ, както и съвместяването на текущите функции на експертите и тези по изпълнение на ФМ на ЕИП.</p>	Директори на ресорните дирекции в МЕ, отговорни за изпълнението на инвестициите по ПВУ	Преди сключването на първите договори за предоставяне на финансиране от МВУ	<p>1) Неадекватно планиране на човешките ресурси, с оглед текущите ангажименти на МЕ, което би могло да доведе до периоди на значителна натовареност на наличния експертен състав в двете структури.</p> <p>2) Невъзможност да се гарантира, че дирекцията разполага с нужния капацитет и практически опит, за да осъществява качествено, навременно, резултатно ориентирано и съобразно приложимите правила и изисквания дейностите, свързани с управление на инвестицията, за която отговаря.</p>
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	При извършването на анализа на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти в МЕ за изпълнение на функции на СНД по ПВУ да се прецени и разпише кои от дейностите ще могат да бъдат	Директори на ресорните дирекции в МЕ, отговорни за изпълнението на	Преди стартирането на първите схеми за инвестициите по ПВУ	Невъзможност да се гарантира, че експертите в МЕ разполагат с нужния капацитет и практически опит, за да осъществяват качествено, навременно, резултатно ориентирано и съобразно приложимите правила и изисквания дейностите, свързани с

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	изпълнявани изцяло чрез съществуващия човешки ресурс в МЕ, за кои дейности ще бъде необходимо привличането на допълнителни експерти (и вида на трудовите правоотношения, на които да бъдат наети) и кои дейности ще бъдат възложени частично на външни изпълнители (и каква част от тези дейности).	инвестициите по ПВУ Главен секретар на МЕ Министър на енергетиката		управление на инвестициите, за които отговарят.
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Подбор и обучение на персонала	1) Извършване на подходящи анализи в рамките на МЕ, включващи, както анализ на работната натовареност на служителите, които ще бъдат ангажирани с ПВУ, така и анализ на необходимите компетенции, необходими за изпълнение на задълженията им във връзка с програмирането, изпълнението и контрола на инвестициите. 2) Разработване на анализ за идентифициране на нуждите от обучение на служителите, във връзка със задълженията им по ПВУ.	Директори на ресорните дирекции в МЕ, отговорни за изпълнението на инвестициите по ПВУ	Преди сключването на първите договори за предоставяне на финансиране от МВУ	1) Неадекватно планиране на човешките ресурси, с оглед съвместяване на текущите ангажименти на служителите в МЕ с тези по ПВУ, което би могло да доведе до периоди на значителна натовареност на наличния експертен състав. 2) Неефективни и несъобразени с естеството на функциите по управление и контрол на конкретните инвестиции от ПВУ програми за обучение и развитие

4.6. Министерство на земеделието

В Министерство на земеделието/ Държавен фонд "Земеделие" е СНД по една инвестиция, както е представено в таблицата по-долу.

Таблица 6. Отговорности на МЗ като СНД по ПВУ

Инвестиция	№	СНД	Компонент	Краен получател	Заделени средства
Инвестиция 1: Фонд за насърчаване на технологичния и екологичен преход на селското стопанство	Сб.11	Министерство на земеделието	2.Б.3 Устойчиво селско стопанство	Земеделски стопанства	962.2 млн. лв. (437.4 млн. лв. МВУ 87.4 млн. лв. нац. съфинансиране, 437.4 млн. лв. частно съфинансиране)

4.6.1. Описание на извършената работа

4.6.1.1. Използвани източници на информация

- Попълнен въпросник за оценка на административния капацитет за управление на наблюдение на инвестициите, за които МЗ/ДФЗ е СНД
- Протоколи от проведени срещи с представители на МЗ/ДФЗ
- Устройствен правилник на Държавен фонд „Земеделие“
- Устройствен правилник на Министерство на земеделието
- Вътрешни правила за обмена на документи по електронен път и документи на хартиен носител в Министерството на земеделието, храните и горите
- Вътрешни правила за прилагане на антикорупционни процедури, в това число и за докладване при откриване/установяване и/или наличие на информация за допуснати грешки измами, злоупотреби и др. в ДФ „Земеделие“
- Вътрешни правила за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси в ДФ „Земеделие“
- Методика за оценка на корупционния риск в ДФ „Земеделие“
- Стратегия за управление на риска в ДФЗ
- Етичен кодекс на служителите в ДФЗ
- Политика за борба с измамите на ДФЗ

4.6.1.2. Проведени срещи и интервюта

Съгласно приложение 2.

4.6.2. Анализ на настоящата ситуация

4.6.2.1. Обща информация относно ролята на МЗ като СНД

ПМС № 157 от 7 юли 2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, Приложение 1 към чл. 3, ал. 1, т.2 определя МЗ/ ДФЗ за СНД по 1 инвестиция, попадаща в стълб Зелена България“, компонент

2.Б.3 Устойчиво селско стопанство на ПВУ, както следва: Фонд за насърчаване на технологичния и екологичен преходна селското стопанство.

Основните вътрешноведомствени документи, касаещи ролята на МЗ/ДФЗ като СНД все още не са разработени и утвърдени.

Настоящият анализ е изготвен въз основа на предоставената ни от страна на МЗ, в т.ч. ДФЗ предварителна информация и общоприложими документи и проведени интервюта, както и попълнения въпросник за оценка на административния капацитет за управление на наблюдение на инвестицията, за която МЗ/ДФЗ е СНД.

Съгласно визията към момента, се очаква СНД да бъде структурирана съвместно от МЗ и ДФЗ. Предстои да бъде подписано тристранно споразумение с Министерство на финансите, но такова споразумение още не е обсъждано и представяно за съгласуване.

Към момента са разработени три варианта за състав и структуриране на СНД, които са представени на политическото ръководство на МЗ за обсъждане и взимане на решение. Участието на МЗ и ДФЗ в различните компоненти на проектния цикъл ще зависи от приетия вариант на структуриране на СНД. Съществуват съществени различия и специфики в трите обсъждани варианта по отношение на разпределение функциите между МЗ и ДФЗ, както и по отношение на водещата роля на всяка от двете структури в изпълнението на инвестицията.

При изпълнението на инвестицията ще се разчита предимно на наличния ресурс – от дирекция „Развитие на селските райони“ в МЗ и в ДФЗ, които и към настоящия момент изпълняват подобни инвестиции, но с друг източник на финансиране. В случай, че се избере запазване на модела на работа, който се прилага за ПРСР, ще се осигури пълноценното използване на наличния административен и експертен капацитет, без да се създават допълнителни административни структури за изпълнение на инвестицията по ПВУ. И двете звена имат капацитет и предишен опит в изпълнение и управление още по предприсъединителна програма САПАРД, както и по прилагане на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. и Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г. Предвид факта, че изпълнението на функциите на СНД по ПВУ ще е допълнителен ангажимент към техните текущи функции и ще съвпадне по време с изпълнението на мерките за новия програмен период, се отчита необходимост от наемането на допълнителен брой външни експерти.

Както ДФЗ, така и дирекция „Развитие на селските райони“ в МЗ разполагат с действащи вътрешни правила и процедури, които прилагат по отношение на ПРСР и могат да ги адаптират за целите на инвестицията по ПВУ.

4.6.2.2. Основни констатации по критерий „Вътрешна среда за контрол“, в т.ч.:

Политики за етика и морал

В ДФЗ са налични утвърдени политики за етика и морал (Кодекс за поведение на служителите в ДФЗ). Документът, съдържа общоприложимите правни и морални норми на поведение в съответната администрация, които са утвърдени по надлежен ред и са задължителни за прилагане от служителите. По отношение на МЗ не е представен подобен документ.

Механизми за вътрешен контрол (вкл. спрямо т.нар. „чувствителни длъжности“)

Механизмите за вътрешен контрол, касаещи инвестициите по ПВУ, за които МЗ/ДФЗ ще отговаря в качеството си на СНД все още не са разработени. Към момента на извършване на настоящия анализ предстои да бъде избран вариант на структуриране на СНД.

Непосредствено след избирането на вариант за структуриране на СНД се очаква да бъдат разработени СУК и Наръчник за изпълнение на функциите на СНД по ПВУ.

В ДФЗ такива механизми за вътрешен контрол и към настоящия момент съществуват и функционират, като например: Вътрешни правила за прилагане на антикорупционни процедури, в това число и за докладване при откриване/установяване и/или наличие на информация за допуснати грешки измами, злоупотреби и др. в ДФ „Земеделие“, Вътрешни правила за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси в ДФ „Земеделие“, Методика за оценка на корупционния риск в ДФ „Земеделие“.

Такива процедури за вътрешен контрол е подходящо да бъдат разработени и за СНД по отношение на инвестициите от ПВУ.

Подбор и обучение на персонала

На ниво МЗ/ДФЗ са въведени процедури за подбор на персонал, управление на промени в персонала, попълване на свободни длъжности.

Служителите в МЗ и в ДФЗ, които ще изпълняват инвестицията, за която институциите са определени за СНД, притежават опит в изпълнение на програми с различен източник на финансиране. Въпреки това, подходящо би било, специално за целите на управлението и контрола на инвестицията по ПВУ, на ниво МЗ и ДФЗ да се разработи механизъм (инструмент) за идентифициране на нуждите от обучение, както и планиране на обученията за тези служители по теми, свързани със спецификата на изпълнението на инвестицията по ПВУ.

Въведени механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция

Дирекция „Развитие на селските райони“ в МЗ и ДФЗ в момента изпълняват функции по управление и контрол по оперативната програма и в тази връзка имат въведени механизми за справяне с нередности, вкл. случаи на съмнения за измами и корупция, тяхната проверка и корективни действия (Вътрешни правила за прилагане на антикорупционни процедури, в това число и за докладване при откриване/установяване и/или наличие на информация за допуснати грешки измами, злоупотреби и др. в ДФ „Земеделие“, Вътрешни правила за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси в ДФ „Земеделие“). В тези правила се съдържат определения за нередност, съмнения за измама и измама и т.н.

Липсват изрично разписани процедури за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама, за инвестицията по ПВУ, които да включват също така разписани механизми за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).

4.6.2.3. Основни констатации по критерий „Управление на риска“

На ниво ДФЗ има утвърдена Стратегия за управление на риска, която гарантира, че се провежда подобаваща оценка на риска, когато това е необходимо и особено при настъпване на съществени промени в дейностите (в системата за управление и контрол). Процесите за идентифициране на стратегическите и оперативни цели на организацията, създаване на условия за управление на риска и прилагане на единен подход и процедури за управлението му, включващи определяне, оценяване и контролиране на рисковете /потенциални събития или ситуации/, които биха повлияли негативно върху постигане на целите на организацията, са регламентирани в Стратегията за управление на риска в ДФЗ. В рамките на проверката Стратегията за управление на риска за МЗ не е представена.

Съществуващите вътрешни правила и механизми за управление на риска, в т.ч. и Стратегията за управление на риска в ДФЗ не отчитат предстоящите промени в системата за управление и

контрол, във връзка с ангажиментите на МЗ и ДФЗ като СНД по ПВУ и не включват изискване за оценка на риска от измами с цел определянето на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите в рамките на наблюдаваната и подлежаща на изпълнение инвестиция.

4.6.2.4. Основни констатации по критерий „Дейности по управление и контрол“, в т.ч.:

Програмиране

Във функциите на МЗ/ДФЗ, изпълняващи ролята на СНД (в зависимост от модела, който се очаква да бъде приет за инвестицията), се включва програмирането на инвестицията, вкл. съгласуване на режима на държавни помощи с МФ и обявяване на процедурата за предоставяне на средства от МВУ.

Към настоящия момент няма финално решение кое звено в структурата на МЗ или ДФЗ да изпълнява тези функции. Служителите от Дирекция „Развитие на селските райони“ в МЗ притежават опит и експертиза в разработване на Наредби за съответните мерки, които се обявяват по Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. (вкл. критерии за оценка; пакет документи за кандидатстване и определяне на режима на държавни помощи). Предвид факта, че програмирането на процедурите по инвестицията, за която МЗ/ДФЗ е определена за СНД ще съвпадне по време с текущите дейности по програмиране на мерките по ПРСР се отчита необходимост от допълнителен капацитет. За момента обаче, не е избран конкретен модел за ресурсно обезпечаване и не е извършван анализ за оценка на капацитета и оценка на необходимостта от допълнителен ресурс за тази дейност по отношение на инвестицията, за която МЗ/ДФЗ е определена за СНД.

Подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори

Във функциите на МЗ/ДФЗ, изпълняващи ролята на СНД (в зависимост от модела, който се очаква да бъде приет за инвестицията), влиза администрирането на процеса за подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване на проекти чрез включване на външни оценители, помощник-оценители и класиране на проектни предложения и сключването на договори с КП.

Все още няма финално решение кое звено в структурата на МЗ или ДФЗ да изпълнява тези функции. Към настоящия момент не са ангажирани директно служители, тъй като все още изпълнението на инвестицията не е достигнало този етап. Служителите от ДФЗ притежават опит и експертиза в разглеждане, оценка и класиране на проектни предложения, постъпили по процедурите за предоставяне на БФП, въвеждане на информация в ИСУН, сключване на договори, вкл. изготвяне на допълнителни споразумения (анекси) към сключени договори. На етапа на извършване на оценка на постъпилите проектни предложения ще се изисква по-голяма численост на персонала, с оглед на това да се гарантира извършване на оценката в оптимален срок. Отчита се необходимост от засилване на капацитета с оглед обезпечаването на тези функции чрез наемане на допълнителен брой служители към МЗ/ДФЗ или чрез възлагането им на външен изпълнител, избран чрез процедура по реда на ЗОП. За тази дейност също не е избран конкретен модел за ресурсно обезпечаване и не е извършван анализ за оценка на капацитета и оценка на необходимостта от допълнителен ресурс по отношение на инвестицията, за която МЗ/ДФЗ е определена за СНД.

Контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители

Във функциите на МЗ/ДФЗ, изпълняващо ролята на СНД (в зависимост от модела, който се очаква да бъде приет за инвестицията) влиза контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители, в т.ч. осъществяване на предварителен и последващ контрол на процедури за избор

на изпълнители по реда на ПМС №80 от 9.05.2022 г. за определяне на правилата за възлагане на дейности от крайни получатели от средства от МВУ.

Към настоящия момент за тази дейност не са ангажирани директно служители, тъй като все още изпълнението на инвестицията не е достигнало този етап. До настоящия момент по отношение на ПРСР, последващ контрол за законосъобразност на проведените процедури за избор на изпълнители по реда на ЗОП или ПМС №160 се изпълнява от служители на ДФЗ.

При изпълнението на инвестицията, за която МЗ/ДФЗ са определени за СНД, се отчита необходимост от засилване на капацитета с оглед обезпечаването на тези функции чрез наемане на допълнителен брой служители или чрез възлагане на външен изпълнител, избран по реда на ЗОП.

Администриране на държавната помощ по инвестициите (където е приложимо)

В зависимост от организационния модел, който се очаква да бъде приет за инвестицията, за която МЗ/ДФЗ е определена за СНД, администрирането на държавната помощ ще се извършва от отделно звено в рамките на някоя от двете структури.

Служителите от Дирекция „Развитие на селските райони“ в МЗ притежават опит и експертиза в областта на държавните помощи, но предвид спецификите на инвестицията, както и припокриването във времето с изпълнението на същите функции по ПРСР, се отчита недостатъчен капацитет и е подходящо да се обмисли допълнително засилване на капацитета с тази област.

Финансово управление и плащания

Във функциите МЗ/ДФЗ (според избрания модел) като СНД по ПВУ се включват дейности по финансово управление и плащания на ниво договор за финансиране с краен получател.

Към настоящия момент не са сключени договори с крайни получатели и съответно не са ангажирани служители с финансово управление и плащания на договори. Служителите от ДФЗ притежават опит и експертиза в изпълнение на функции по финансово управление и плащания. Отчетена е необходимост от засилване на капацитета на отговорните звена в МЗ/ДФЗ с оглед обезпечаването на тези функции. Не е избран конкретен модел за ресурсно обезпечаване и не е извършван анализ за оценка на капацитета и оценка на необходимостта от допълнителен ресурс за тази дейност по отношение на инвестициите, за които МЗ/ДФЗ е определена за СНД.

Събиране, записване, обработване и съхраняване в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите

За целите на събирането, записването, обработването и съхраняването в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите от ПВУ, на национално ниво е предвидено Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС (ИСУН2020) да изпълнява функциите на Информационна система за ПВУ. Съгласно утвърдения СУК за ПВУ, в ИС за ПВУ се записват и съхраняват в компютъризирана форма данните за всяка инвестиция/реформа, необходими за целите на мониторинга, оценката, финансовото управление, проверките и одита по ПВУ, като изключение са счетоводните записвания, които се извършват в SAP система, като между двете системи има изградена връзка.

Екипите в МЗ/ДФЗ, които ще участват в изпълнението на инвестицията по ПВУ имат опит с използване на функционалностите на ИСУН, но е подходящо да се предвидят и обучения за работа с ИС за ПВУ.

Осигуряване на одитна следа и система за архивиране

Правилата за организиране на документооборота в МЗ са регламентирани посредством „Вътрешни правила за обмена на документи по електронен път и документи на хартиен носител в Министерството на земеделието, храните и горите“.

МЗ/ДФЗ, в качеството си на СНД, обаче следва да предвиди в контролните си механизми подходящи процедури за осъществяване на контрол върху КП относно задълженията им за съхранение и водене на документация, съгласно чл. 132 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (Финансов регламент).

4.6.2.5. Оценка на натовареността на СНД

Към настоящия момент не е ясен организационния модел за управление на инвестицията, за които МЗ/ДФЗ е определена за СНД. Отчита се необходимост от ангажиране на допълнителен човешки ресурс за изпълнение на всички функции от проектния цикъл, но до момента не е избран модел за ресурсно обезпечаване и не е извършван анализ за оценка на капацитета и оценка на необходимостта от допълнителен ресурс за осъществяване на функциите на СНД от МЗ/ДФЗ. Предвид допълнителна натовареност на служителите в МЗ и ДФЗ във връзка с реализиране на инвестицията по ПВУ и очакваното припокриване във времето с процедурите, финансирани по ПРСР, ще се наложи да бъдат привлечени външни експерти извън щата на МЗ/ДФЗ и/или външни изпълнители, избрани чрез процедура по реда на ЗОП с оглед на необходимостта от засилване на капацитета.

Специфична експертиза се очаква да бъде необходима по отношение най-вече на функциите, свързани с оценка на проекти, мониторинг (проверки на място), финансова верификация, както и за осъществяване на предварителен и последващ контрол за законосъобразност на процедури по ПМС №80.

4.6.3. Основни идентифицирани пропуски

Към момента на извършване на настоящия анализ вътрешните системи за управление и контрол на МЗ/ДФЗ като СНД по ПВУ не са разработени, но е възможно много от идентифицираните пропуски да бъдат отстранени към датата на издаване на окончателния доклад. Въпреки това, следва да се има предвид следното:

- 1) Към момента на проверката все още липсва формален вътрешен акт (заповед на министъра) за определяне на звената, които ще изпълняват функциите на Структури за наблюдение и докладване за изпълнение за инвестицията от ПВУ в рамките на МЗ и ДФЗ. Приемането на такъв акт е важно за целите на ясното и конкретно определяне на функциите и задачите на СНД за инвестицията.
- 2) Вътрешните правила и процедури във връзка със задълженията по изпълнение на инвестицията от ПВУ все още не са разработени. В тази връзка, много от елементите, гарантиращи функционирането на ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол, в т.ч. механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция, процедури за идентифициране и управление на т.нар. чувствителни длъжности и др. на настоящия етап са неуредени.
- 3) Липсват изрично разписани процедури за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама, за инвестицията по ПВУ, които да включват също така разписани механизми за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).

- 4) Съществуващите вътрешни правила и механизми за управление на риска, в т.ч. и Стратегия за управление на риска в ДФЗ не отчитат предстоящите промени в системата за управление и контрол, във връзка с ангажиментите като СНД по ПВУ.
- 5) Липсват подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на МЗ/ДФЗ в качеството му на СНД, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за МВУ.
- 6) И двете структури (МЗ и ДФЗ) разполагат с капацитет да управляват и контролират изпълнението на инвестицията, за която са определени за СНД по ПВУ, но не са обезпечени с необходимите допълнителни щатни бройки за качественото и ефективно управление на средствата по линия на инвестицията от ПВУ. Отчита се необходимост от ангажиране на допълнителен човешки ресурс за изпълнение на всички функции от проектния цикъл, но до момента не е избран модел за ресурсно обезпечаване и не е извършван анализ за оценка на капацитета и оценка на необходимостта от допълнителен ресурс за осъществяване на функциите на СНД от МЗ/ДФЗ.
- 7) Налице е необходимост от привличане на външни експерти към МЗ/ДФЗ (в зависимост от избрания вариант) и/или възлагане на определени дейности от проектния цикъл на външни изпълнители, избрани по реда на ЗОП, най-вече по отношение на изпълнение на функциите за оценяване, класиране и сключване на договори с крайни получатели, осъществяване на дейностите по предварителен и последващ контрол на обществените поръчки за избор на изпълнители по реда на ПМС №80 от КП, наблюдение, потвърждаване на напредъка (верифициране, вкл. чрез проверка на място на изпълнението на инвестицията и административна проверка по отношение на всяко заявление за изплащане на средства, подадено от КП, ако е приложимо) и докладване на етапите и целите, финансово управление и плащания на договори.
- 8) На настоящия етап в МЗ/ДФЗ липсва механизъм за идентифициране на нуждите от обучение, приложим за служителите, които ще изпълняват функции на СНД в МЗ/ДФЗ, чрез който да бъде оценена нуждата от подходящи обучения, особено в началната фаза на изпълнение на инвестициите от ПВУ.

4.6.4. Проектиране на бъдещето

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
1.	Към момента на проверката все още липсва формален вътрешен акт (заповед на министъра) за определяне на звената, които ще изпълняват функциите на Структури за наблюдение и докладване за изпълнение за инвестицията от ПВУ в рамките на МЗ и ДФЗ. Приемането на такъв акт е важно за целите на ясното и конкретно определяне на функциите и задачите на СНД за инвестицията.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	Не са постъпили.	<p>1) Издаване на формален вътрешен акт (заповед на министъра) за определяне на Структурата за наблюдение и докладване за изпълнение на ПВУ и разпределяне на отговорностите между отделните административни звена в рамките на ДФЗ и МЗ.</p> <p>2) Въз основа на този вътрешен акт следва да се предприемат последващи действия за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализ на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти в МЗ и ДФЗ с оглед обезпечаване изпълнението на всички функции на СНД; • промяна в Устройствените правилници на МЗ и ДФЗ с оглед включване на новите функции и отговорности по ПВУ; • предприемане на допълнителни мерки за укрепване на административния капацитет или възлагане на функции на външни изпълнители, избрани по реда на ЗОП.
2.	Вътрешните правила и процедури във връзка със задълженията по изпълнение на	Критерий „Вътрешна среда за контрол“,	-	Във връзка със задължения на МЗ и ДФЗ като СНД по ПВУ следва да се вземе решение относно прилагания

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	инвестицията от ПВУ все още не са разработени. В тази връзка, много от елементите, гарантиращи функционирането на ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол, в т.ч. механизми за справяне с нередности, включително със случаи на измама и корупция, процедури за идентифициране и управление на т.нар. чувствителни длъжности и др. на настоящия етап са неуредени.	Механизми за вътрешен контрол		подход - разработването на детайлни Вътрешни правила и процедури в МЗ и ДФЗ или директно прилагане на утвърдената от МФ Система за управление и контрол на ПВУ. В случай, че се приеме решение за разработване на вътрешни правила/наръчник за управление на инвестициите от ПВУ, то те следва да бъдат разработени и утвърдени преди стартирането на първите схеми по инвестициите, както и бъдат взети предвид разписаните от МФ в СУК на ПВУ процедури.
3.	Липсват изрично разписани процедури за справяне с нередности, включително със случаи на измама, за инвестицията по ПВУ, които да включват също така разписани механизми за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол Критерий „Процедури за въвеждане на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите“	-	Във връзка с изпълнението на инвестициите по ПВУ е подходящо да бъдат разписани и прилагани процедури за справяне с нередности, включително със случаи на измама, за инвестициите по ПВУ, които да включват също така разписани механизми за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).
4.	Съществуващите вътрешни правила и механизми за управление на риска, в т.ч. и Стратегия за управление на риска в ДФЗ не отчитат предстоящите промени в системата за управление и контрол, във връзка с	Критерий „Управление на риска“	-	1) Да бъдат идентифицирани и оценени рисковете, застрашаващи постигането на целите на реформите и инвестициите от ПВУ, за които ще отговарят двете структури. 2) Следва да бъдат разписани и утвърдени и подходящи правила за

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	ангажиментите като СНД по ПВУ.			управление на риска по отношение на реформите и инвестициите от ПВУ.
5.	Липсват подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на МЗ/ДФЗ в качеството му на СНД, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол и Критерий „Дейности по управление и контрол“ Критерий Процедури за наблюдение и докладване	-	Да бъдат детайлно разписани в системите/наръчните за управление и контрол на инвестициите подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на МЗ и ДФЗ в качеството им на СНД по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост.
6.	И двете структури (МЗ и ДФЗ) разполагат с капацитет да управляват и контролират изпълнението на инвестицията, за която са определени за СНД по ПВУ, но не са обезпечени с необходимите допълнителни щатни бройки за качествено и ефективно управление на средствата по линия на инвестицията от Плана за възстановяване и устойчивост. Отчита се необходимост от ангажиране на допълнителен човешки ресурс за изпълнение на всички функции от проектния цикъл, но до момента не е избран модел за ресурсно обезпечаване и не е извършван	Критерий „Вътрешна среда за контрол“	-	В съответствие с констатациите и препоръките по т. 1: 1) Сформиране на работна група за извършване на анализ на административния капацитет на МЗ и ДФЗ за изпълнението на функции на СНД по отношение на инвестициите от ПВУ. 2) Извършване на подходящи анализи в МЗ и ДФЗ включва, както анализ на работната натовареност, така и анализ на необходимите компетенции, необходими за изпълнение на задълженията им във връзка с програмирането, изпълнението и контрола на инвестициите. 3) Въвеждане на адекватни процедури, с които да се гарантира, че

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	анализ за оценка на капацитета и оценка на необходимостта от допълнителен ресурс за осъществяване на функциите на СНД от МЗ/ДФЗ.			разпределението на персонала на всички нива е подходящо, както по отношение на броя, така и на експертния опит, конкретно във връзка с управлението и изпълнението на инвестициите от ПВУ, както и съвместяването на текущите функции на експертите и тези по изпълнение на ПРСР.
7.	Налице е необходимост от привличане на външни експерти към МЗ/ДФЗ (в зависимост от избрания вариант) и/или възлагане на определени дейности от проектния цикъл на външни изпълнители, избрани по реда на ЗОП, най-вече по отношение на изпълнение на функциите за оценяване, класиране и сключване на договори с крайни получатели, осъществяване на дейностите по предварителен и последващ контрол на обществените поръчки за избор на изпълнители по реда на ПМСН№80 от КП, наблюдение, потвърждаване на напредъка (верифициране, вкл. чрез проверка на място на изпълнението на инвестицията и административна проверка по отношение на всяко заявление за изплащане на средства,	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	-	При извършването на анализа на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти в МЗ и ДФЗ за изпълнение на функции на СНД по ПВУ да се прецени и разпише кои от дейностите ще могат да бъдат изпълнявани изцяло чрез съществуващия човешки ресурс в МЗ и ДФЗ, за кои дейности ще бъде необходимо привличането на допълнителни експерти (и вида на трудовите правоотношения, на които да бъдат наети) и кои дейности ще бъдат възложени частично на външни изпълнители (и каква част от тези дейности).

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	подадено от КП, ако е приложимо) и докладване на етапите и целите, финансово управление и плащания на договори.			
8.	На настоящия етап в МЗ/ДФЗ липсва механизъм за идентифициране на нуждите от обучение, приложим за служителите, които ще изпълняват функции на СНД в МЗ/ДФЗ, чрез който да бъде оценена нуждата от подходящи обучения, особено в началната фаза на изпълнение на инвестициите от ПВУ.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Подбор и обучение на персонала		В съответствие с констатациите и препоръките по т. 6: 1) Извършване на подходящи анализи в МЗ и ДФЗ, включващи, както анализ на работната натовареност на служителите, които ще бъдат ангажирани с ПВУ, така и анализ на необходимите компетенции, необходими за изпълнение на задълженията им във връзка с програмирането, изпълнението и контрола на инвестициите. 2) Разработване на анализ за идентифициране на нуждите от обучение на служителите, във връзка със задълженията им по ПВУ.

4.6.5. План за преход от настоящата към желаната ситуация

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	1) Издаване на формален вътрешен акт (заповед на министъра) за определяне на Структурата за наблюдение и докладване за изпълнение на ПВУ и разпределяне на отговорностите	Министър на земеделието	До 1 месец след подписването на Оперативното споразумение с МФ	

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	<p>между отделните административни звена в рамките на ДФЗ и МЗ.</p> <p>2) Въз основа на този вътрешен акт следва да се предприемат последващи действия за:</p> <p>анализ на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти в МЗ и ДФЗ с оглед обезпечаване изпълнението на всички функции на СНД;</p> <p>промяна в Устройствените правилници на МЗ и ДФЗ с оглед включване на новите функции и отговорности по ПВУ;</p> <p>предприемане на допълнителни мерки за укрепване на административния капацитет или възлагане на функции на външни изпълнители, избрани по реда на ЗОП.</p>	<p>Директорите на ресорните дирекции в МЗ и ДФЗ, които ще отговарят за изпълнението на инвестицията по ПВУ</p> <p>Главен секретар на МЗ;</p> <p>Изпълнителен директор на ДФЗ</p> <p>Директорите на ресорните дирекции в МЗ и ДФЗ, които ще отговарят за изпълнението на инвестицията по ПВУ</p>	<p>Преди публикуване на условията за кандидатстване по инвестицията по ПВУ</p>	<p>Неадекватно и неефективно разпределение на функции и отговорности във връзка с управлението и изпълнението на инвестициите;</p> <p>Неактуален и несъобразен със съществуващата организация на работа на дирекциите от специализираната администрация в МЗ и ДФЗ Устройствен правилник, що се отнася до управлението на реформите и инвестициите от ПВУ.</p> <p>Периоди на значителна натовареност на наличния експертен състав и невъзможност за справяне със задачите.</p>

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	Във връзка със задължения на МЗ и ДФЗ като СНД по ПВУ следва да се вземе решение относно прилагания подход - разработването на детайлни Вътрешни правила и процедури в МЗ и ДФЗ или директно прилагане на утвърдената от МФ Система за управление и контрол на ПВУ. В случай, че се приеме решение за разработване на вътрешни правила/наръчник за управление на инвестициите от ПВУ, то те следва да бъдат разработени и утвърдени преди стартирането на първите схеми по инвестициите, както и бъдат взети предвид разписаните от МФ в СУК на ПВУ процедури.	Директорите на ресорните дирекции в МЗ и ДФЗ, които ще отговарят за изпълнението на инвестицията по ПВУ	Преди стартирането на първите схеми по инвестицията, за която МЗ и ДФЗ са СНД	Липсата на актуални процедури или процедури, които не са съобразени с конкретните функции и задължения във връзка с управлението на инвестициите от ПВУ, поражда риск от недостатъчно разбиране и познаване на тези функции и задължения от страна на служителите. Това е валидно и за двете структури (МЗ и ДФЗ), независимо, че имат предишен опит в управлението на ПРСР, особено по отношение на ключови дейности и етапи като: програмиране на инвестицията, оценка на проектни предложения и сключване на договори за финансиране, мониторинг на изпълнението, проверка на финансови и технически отчети, предварителен и последващ контрол на обществени поръчки.
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол Критерий „Процедури за въвеждане на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите“	Във връзка с изпълнението на инвестициите по ПВУ е подходящо да бъдат разписани и прилагани процедури за справяне с нередности, включително със случаи на измама, за инвестициите по ПВУ, които да включват също така разписани механизми за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).	Директорите на ресорните дирекции в МЗ и ДФЗ, които ще отговарят за изпълнението на инвестицията по ПВУ	Преди стартирането на първите схеми по инвестицията, за която МЗ и ДФЗ са СНД	Неадекватни процедури за справяне с нередности, включително със случаи на измама, за инвестициите по ПВУ.

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
Критерий „Управление на риска“	<p>1) Да бъдат идентифицирани и оценени рисковете, застрашаващи постигането на целите на реформите и инвестициите от ПВУ, за които ще отговарят двете структури.</p> <p>2) Следва да бъдат разписани и утвърдени и подходящи правила за управление на риска по отношение на реформите и инвестициите от ПВУ.</p>	<p>Главен секретар на МЗ;</p> <p>Директорите на ресорните дирекции в МЗ и ДФЗ, които ще отговарят за изпълнението на инвестицията по ПВУ</p>	<p>Преди сключването на първите договори за предоставяне на финансиране от МВУ</p>	<p>Неефективен процес по управление на рисковете, застрашаващи постигането на целите на реформите и инвестициите от ПВУ.</p>
<p>Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол и</p> <p>Критерий „Дейности по управление и контрол“</p> <p>Критерий Процедури за наблюдение и докладване</p>	<p>Да бъдат детайлно разписани в системите/наръчните за управление и контрол на инвестициите подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на МЗ и ДФЗ в качеството им на СНД по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост.</p>	<p>Директорите на ресорните дирекции в МЗ и ДФЗ, които ще отговарят за изпълнението на инвестицията по ПВУ</p>	<p>1) При публикуване за обществено обсъждане на условията за кандидатстване за финансиране по съответната процедура от ПВУ.</p> <p>2) Преди сключването на първите договори за предоставяне на финансиране от МВУ.</p>	<p>1) Липса на навременна информация сред потенциалните кандидати относно условията, на които трябва да отговарят проектите им във връзка с осигуряването на съответствие с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ и за механизмите за контрол от страна на СНД върху спазването на този принцип.</p> <p>2) Непознаване и неразбиране на основните принципи, относно прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ и изискванията за осъществяване на контрол по неговото спазване.</p>
Критерий „Вътрешна среда за контрол“	<p>В съответствие с констатациите и препоръките по т. 1:</p>	<p>Директори на ресорните дирекции в МЗ и</p>	<p>Преди сключването на първите</p>	<p>1) Неадекватно планиране на човешките ресурси, с оглед ангажиментите на ДФЗ и МЗ, както по</p>

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	<p>1) Сформиране на работна група за извършване на анализ на административния капацитет на МЗ иДФЗ за изпълнението на функции на СНД по отношение на инвестициите от ПВУ.</p> <p>2) Извършване на подходящи анализи в МЗ иДФЗ включва, както анализ на работната натовареност, така и анализ на необходимите компетенции, необходими за изпълнение на задълженията им във връзка с програмирането, изпълнението и контрола на инвестициите.</p> <p>3) Въвеждане на адекватни процедури, с които да се гарантира, че разпределението на персонала на всички нива е подходящо, както по отношение на броя, така и на експертния опит, конкретно във връзка с управлението и изпълнението на инвестициите от ПВУ, както и съвместяването на текущите функции на експертите и тези по изпълнение на ПРСР.</p>	ДФЗ, отговорни за изпълнението на инвестициите по ПВУ	договори за предоставяне на финансиране от МВУ	<p>ПВУ, така и по оперативните програми, което би могло да доведе до периоди на значителна натовареност на наличния експертен състав в двете структури.</p> <p>2) Неефективни и несъобразени с естеството на функциите по управление и контрол на конкретните инвестиции от ПВУ програми за обучение и развитие</p>
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	При извършването на анализа на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти в МЗ иДФЗ за изпълнение на функции на СНД по ПВУ да се прецени и разпише кои от дейностите ще могат да бъдат изпълнявани изцяло чрез	Директори на ресорните дирекции в МЗ иДФЗ, отговорни за изпълнението на	Преди стартирането на първите схеми	Невъзможност да се гарантира, че МЗ иДФЗ разполагат с нужния капацитет и практически опит, за да осъществяват качествено, навременно, резултатно ориентирано и съобразно приложимите правила и изисквания

Елемент	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	съществуващия човешки ресурс в МЗ и ДФЗ, за кои дейности ще бъде необходимо привличането на допълнителни експерти (и вида на трудовите правоотношения, на които да бъдат наети) и кои дейности ще бъдат възложени частично на външни изпълнители (и каква част от тези дейности).	инвестициите по ПВУ Министър на земеделието Изпълнителен директор на ДФЗ		дейностите, свързани с управление на инвестицията, за която отговаря.
Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Подбор и обучение на персонала	В съответствие с констатациите и препоръките по т. 6: 1) Извършване на подходящи анализи в МЗ и ДФЗ, включващи, както анализ на работната натовареност на служителите, които ще бъдат ангажирани с ПВУ, така и анализ на необходимите компетенции, необходими за изпълнение на задълженията им във връзка с програмирането, изпълнението и контрола на инвестициите. 2) Разработване на анализ за идентифициране на нуждите от обучение на служителите, във връзка със задълженията им по ПВУ.	Директори на ресорните дирекции в МЗ и ДФЗ, отговорни за изпълнението на инвестициите по ПВУ	Преди сключването на първите договори за предоставяне на финансиране от МВУ	1) Неадекватно планиране на човешките ресурси, с оглед ангажиментите на МЗ и ДФЗ, както по ПВУ, така и по оперативните програми, което би могло да доведе до периоди на значителна натовареност на наличния експертен състав в двете структури. 2) Неефективни и несъобразени с естеството на функциите по управление и контрол на конкретните инвестиции от ПВУ програми за обучение и развитие

4.7. Министерство на транспорта и съобщенията

Министерство на транспорта и съобщенията (МТС) е в ролята на СНД по една инвестиция, както е представено в таблицата по-долу.

Таблица 7. Отговорности на МТС като СНД по ПВУ

Инвестиция	№	СНД	Компонент	Краен получател	Заделени средства
Бордово оборудване за Европейската система за управление на влаковете	С8.11	МТС	8. Устойчив транспорт	ЖП Превозвачи, лицензирани да извършват дейност по цялата железопътна мрежа на Р. България	126 млн. лв. (63 млн. лв. МВУ 63 млн. лв. съфинансиране)

4.7.1. Описание на извършената работа

4.7.1.1. Използвани източници на информация

- Заповед на министъра на транспорта и съобщенията за създаване на постоянно действащо оперативно звено за управление, координация и изпълнение на дейностите по НПВУ към МТС
- Попълнен въпросник за оценка на административния капацитет за управление на наблюдение на инвестициите, за които МТС е структура за наблюдение и докладване (СНД)
- Правила за дейността и организацията на управлението на човешките ресурси в министерството
- Вътрешни правила за управление на цикъла обществени поръчки в МТС
- Етичен кодекс на служителите в МТС
- Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол по целесъобразност и двоен подпис
- Вътрешни правила и организация на административното обслужване в министерството
- Вътрешни правила за прилагане на ЗПКОНПИ и НОРИПДУКИ – Инспекторат
- Вътрешни правила за прилагане на ЗПКОНПИ и проверка на декларациите за установяване на конфликт на интереси

4.7.1.2. Проведени срещи и интервюта

Съгласно приложение 2.

4.7.2. Анализ на настоящата ситуация

4.7.2.1. Обща информация относно ролята на МТС като СНД за всяка от инвестициите

ПМС № 157 от 7 юли 2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, Приложение 1 към чл. 3, ал. 1 определя МТС за СНД по една инвестиция, попадаща компонент 2.Б.1 Ниско-въглеродна икономика на ПВУ, както следва: Внедряване на европейската система за управление на влаковете (ERTMS) на бордово оборудване на магистрални нулевоемисионни електрически локомотиви и нулевоемисионни електрически мотрисни влакове, които оперират по конвенционалната жп мрежа на Р. България.

Настоящият анализ е изготвен въз основа на предоставената ни от страна на МТС информация и общоприложими документи и проведени интервюта, както и попълнен въпросник за оценка на административния капацитет за управление на наблюдение на инвестицията, за която МТС е СНД.

Със заповед на министъра на транспорта и съобщенията е създадено постоянно действащо оперативно звено за управление, координация и изпълнение на дейностите по НПВУ към МТС. Определени са ръководителите и членовете на звеното, разписани са функциите и задачите на звеното, както и срокът на функциониране на звеното – до реализация на НПВУ и приключване на дейностите по него.

В оперативното звено участват специалисти с различни направления - от дирекция „Правна“ са включени 4-ма души със специализация в ресор „Транспорт“ и „Съобщения“. Включването на директорите на дирекции и съответните ръководители на отдели към дирекцията е с цел навременно вземане на управленски решения и оперативно възлагане на задачи на служители в рамките на ръководените структури. Чрез членовете на постоянно действащо оперативно звено за управление, координация и изпълнение на дейностите по НПВУ към МТС е осигурено обезпечаване на всички компоненти и елементи на системите за управление и контрол, както и на дейностите свързани с изпълнение и координация, наблюдение и докладване по инвестицията, за която МТС е СНД.

Водеща структура, на база опит и експертиза в управление на програми и проекти съфинансирани със средства от ЕС, е дирекция „Координация на проекти и програми“ (КПП), която има най-много представители в звеното – директора на дирекцията, началник отдел „Изпълнение и координация“, началник отдел „Контрол по обществените поръчки“, началник отдел „Управление на риска, превенция и администриране на нередности“ и главен експерт от отдел „Програмиране“.

4.7.2.2. Основни констатации по критерий „Вътрешна среда за контрол“, в т.ч.:

Политики за етика и морал

В МТС има Етичен кодекс за поведение на служителите, който съдържа общоприложимите правни и морални норми на поведение в администрация, като е утвърден по надлежен ред и е задължителен за прилагане от служителите в министерството. Принципите на етично поведение в работата на дирекция КПП са и неразделна част от процедурния наръчник на дирекцията в качеството ѝ на управляващ орган по оперативни програми, съфинансирани със средства от ЕС.

Механизми за вътрешен контрол (вкл. спрямо т.нар. „чувствителни длъжности“)

Механизмите за вътрешен контрол, касаещи инвестицията по ПВУ, за която МТС отговаря в качеството си на СНД, са приложимите за дирекция КПП като управляващ орган на оперативни програми. На този етап не се предвижда разработване на специални за ПВУ механизми за вътрешен контрол извън действащите такива, но в случай на необходимост от адаптиране и формално разписване то ще бъде надлежно направено.

Предоставените одитни доклади дават основание да се счита, че в МТС, и в частност КПП, са установени правила и процедури, които гарантират функционирането на ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол в съответствие с чл. 22, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 година за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост.

Подбор и обучение на персонала

На ниво МТС са въведени процедури за подбор на персонал, управление на промени в персонала, попълване на свободни длъжности.

Утвърдени са Вътрешни правила за управление и развитие на човешките ресурси в МТС, както и дейностите за осигуряване на общо и специализирано обучение на служителите, както и съответните отговорности.

Служителите в постоянно действащото оперативно звено притежават опит в изпълнение на програми с различен източник на финансиране. Въпреки това, подходящо би било, специално за целите на управлението и контрола на инвестицията по ПВУ, да се установят нуждите от обучение, както и планиране на обученията за тези служители по теми, свързани със спецификата на изпълнението на инвестициите по ПВУ.

Въведени механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция

Налице е добре установена система на ниво министерство за идентифициране и избягване на конфликт на интереси и случаи на измама и корупция. В този механизъм са включени действия от страна на инспектората на МТС.

В дирекция КПП има добре разработени и практически работещи механизми за вътрешен контрол. Процедурите за идентифициране и избягване на конфликти на интереси и процедурите за администриране на нередности, вкл. със случаи на измама и контролът на процесите, свързани с тяхната превенция, идентифициране, регистриране, докладване, корективни действия и последващото им проследяване и приключване/справяне с нередности, са регламентирани и приложими и за изпълнение на инвестициите по ПВУ.

Приложимите правила и процедури на КПП за изпълнение и координация, както и плащане и отчетност също са относими към идентифициране на конфликт на интереси и на случаи на измама и корупция.

4.7.2.3. Основни констатации по критерий „Управление на риска“

Управлението на риска се осъществява на база подробно разписани правила и процедури, приложима за дирекция КПП, включващи идентифициране и оценяване на всички съществени рискове, включително риск от измами с цел определянето на ефективни и пропорционални мерки за борба с измамите; действия за понижаване на остатъчните рискове, с конкретни срокове за изпълнение на допълнителните действия и служителите,

отговорни за тяхното изпълнение. Съществуващите вътрешни правила и механизми за управление на риска не отчитат ангажиментите на МТС като СНД по ПВУ.

4.7.2.4. Основни констатации по критерий „Дейности по управление и контрол“, в т.ч.:

Програмиране

Във функциите на МТС, изпълняващо ролята на СНД влиза програмирането на съответната инвестиция, вкл. съгласуване на режима на държавни помощи с МФ и обявяване на процедурата за предоставяне на средства от МВУ.

За целите на програмиране анализът на административния капацитет показва нуждата от 3 експерти – двама от звеното и един външен експерт. Експертите са с необходимата квалификация и релевантен опит (над 10 год. опит в сходни дейности). В случай на необходимост ще се привличат външни експерти инженери в областта на транспорта, които ще извършват конкретна задача на граждански договор.

Подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори

Дейността по администрирането на процеса за подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване на проекти чрез включване на външни оценители, помощник-оценители и класиране на проектни предложения и сключването на договори ще се изпълнява от 5 експерта - четирима от звеното и един външен експерт. В случай на необходимост ще се привличат външни експерти инженери в областта на транспорта, които ще извършват конкретна задача на граждански договор.

Контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители

Не е приложимо

Администриране на държавната помощ по инвестициите (където е приложимо)

Администрирането на държавната помощ за инвестицията ще се осъществява от служители на дирекция КПП, притежаващи необходимия опит и квалификация. Предвид спецификите на инвестицията, е оценена нуждата от 3 до 5 експерта, а при необходимост и привличане на външни експерти юристи, които ще извършват конкретна задача на граждански договор.

Финансово управление и плащания

Финансовото управление и плащания по инвестициите, за които МТС е СНД ще се осигурява от дирекция „Финанси“ и дирекция КПП през служителите, част от оперативното звено. За целта ще се прилагат правилата, принципите и процедурите установени и прилагани от дирекция КПП като управляващ орган по оперативни програми. Експертите в дирекцията и ръководният персонал притежават необходимия опит и доказана експертиза в областта.

Направената оценка за необходимия човешки ресурс е 3 до 5 експерти във финансовата област.

Събиране, записване, обработване и съхраняване в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите

За целите на събирането, записването, обработването и съхраняването в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите от ПВУ, на национално ниво е предвидено Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС (ИСУН2020) да изпълнява функциите на Информационна система за ПВУ. Съгласно утвърдения СУК за ПВУ, в ИС за ПВУ се записват и съхраняват в компютъризирана форма данните за всяка инвестиция/реформа, необходими за целите на мониторинга, оценката, финансовото управление, проверките и одита по ПВУ, като изключение са счетоводните записвания, които се извършват в SAP система, като между двете системи има изградена връзка.

Приема се, че експертите в МТС, които ще участват в изпълнението на инвестицията по ПВУ имат опит с използване на функционалностите на ИСУН, но е подходящо да се предвидят и обученията за работа с ИС за ПВУ.

Осигуряване на одитна следа и система за архивиране

Правилата за организация на административното обслужване в МТС и приложимите в дирекция КПП вътрешни правила за архивиране и съхранение на документи ще се прилагат и целите на изпълнение на инвестициите по ПВУ.

4.7.2.5. Оценка на натовареността на СНД

Към момента на изготвяне на анализа не са представени резултати от извършена оценка на натовареността на членовете на постоянното действащо оперативно звено за управление, координация и изпълнение на дейностите по НПВУ към МТС, изпълняващо функцията на СНД, както и на дирекция КПП като водеща структура.

4.7.3. Основни идентифицирани пропуски

- 1) Съществуващите вътрешни правила и механизми за управление на риска не отчитат ангажиментите на МТС като СНД по ПВУ.
- 2) Липсват подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на МТС в качеството му на СНД, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост.
- 3) На настоящия етап в МТС липсва механизъм за идентифициране на нуждите от обучение, приложим за служителите, които ще изпълняват функции на СНД в МТС, чрез който да бъде оценена нуждата от подходящи обучения, особено в началната фаза на изпълнение на инвестициите от ПВУ.
- 4) Не е ясно ресурсното обезпечаване на външни експерти, които ще се наемат за конкретни задачи на граждански договор.

4.7.4. Проектиране на бъдещето

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
1.	Съществуващите вътрешни правила и механизми за управление на риска не отчитат ангажиментите на МТС като СНД по ПВУ.	Критерий „Управление на риска“	Не са постъпили.	Да се прегледат вътрешните правила за управление на риска и при необходимост да се доразработят за целите на ангажиментите на МТС като СНД по ПВУ. Да се извърши оценка на риска на управление на инвестициите от МТС като СНД.
2.	Липсват подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на МТС в качеството му на СНД, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за МВУ	Критерий „Дейности по управление и контрол“, Подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори		При изготвянето на детайлни изисквания свързани със спазване на DNSH принципа при кандидатстване същите да се съобразят с Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за МВУ. Да се разпишат механизмите за осъществяване на контрол от страна на МТС в качеството му на СНД, по отношение спазването на тези изисквания.
3.	Липсва механизъм за идентифициране на нуждите от обучение, приложим за служителите, които ще изпълняват функции на СНД в МТС, чрез който да бъде оценена нуждата от подходящи обучения, особено в началната	Подбор и обучение на персонала		Да се изготви анализ на нуждите от обучение по отношение на изпълнение на инвестициите от ПВУ, по които МТС е СНД, който да послужи като основа за включване в годишния план за обучение на теми относими към управлението и изпълнението на инвестицията по ПВУ, за които МТС е СНД.

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	фаза на изпълнение на инвестициите от ПВУ			
4.	Не е ясно ресурсното обезпечаване на външни експерти, които ще се наемат за конкретни задачи на граждански договор	Подбор и обучение на персонала		Да се изготви график за набиране на външни експерт като се съобразят формалните срокове за провеждане на процедурите и да се регламентира източника на финансиране, вкл. предвиждането му в проекто-бюджета на министерството.

4.7.5. План за преход от настоящата към желаната ситуация

Критерий	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
Управление на риска	Да се прегледат вътрешните правила за управление на риска и при необходимост да се доразработят за целите на ангажиментите на МТС като СНД по ПВУ. Да се извърши оценка на риска на управление на инвестициите от МТС като СНД.	Ръководителя на постоянното действащо звено за управление, координация и изпълнение на дейностите на НПВУ към МТС	До 1 месец след подписването на Оперативното споразумение с МФ	Забава и ненавременно изпълнение на отговорностите на СНД поради липса или неадекватна оценка на риска на управление на инвестициите от МТС като СНД.
Дейности по управление и контрол	При изготвянето на детайлни изисквания свързани със спазване на DNSH принципа при кандидатстване същите да се съобразят с Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за МВУ. Да се разпишат механизмите за осъществяване на контрол от страна	Членове на постоянното действащо звено за управление, координация и изпълнение на дейностите на НПВУ към МТС, отговорни за	Без забава До 1 месец след изготвяне на	Неизпълнение на инвестицията в съответствие с принципите на управление на МВУ, в частност спазване на DNSH принципа.

Критерий	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	на МТС в качеството му на СНД, по отношение спазването на тези изискванията.	програмиране и изпълнение	детайлни изисквания свързани със спазване на DNSH принципа	
Вътрешна среда за контрол Подбор и обучение на персонала	Да се изготви анализ на нуждите от обучение по отношение на изпълнение на инвестициите от ПВУ, по които МТС е СНД, които да послужи като основа за включване в годишния план за обучение на теми относими към управлението и изпълнението на инвестицията по ПВУ, за които МТС е СНД.	Ръководителя на постоянното действащо звено за управление, координация и изпълнение на дейностите на НПВУ към МТС	До 3 месеца	Неадекватен план за обучение на персонала, в резултат на което може да има забавяне или неизпълнение на инвестициите по НПВУ поради незнание или недостатъчна подготовка на персонала.
Вътрешна среда за контрол Подбор и обучение на персонала	Да се изготви график за набиране на външни експерт като се съобразят формалните срокове и за провеждане на процедурите и да се регламентира източника на финансиране, вкл. предвиждането му в проекто-бюджета на министерството.	Ръководителя на постоянното действащо звено за управление, координация и изпълнение на дейностите на НПВУ към МТС	До 3 месеца	Ненавременно назначаване на външни експерти и липса или недостатъчно финансиране за назначаване на външни експерти, водещи до забавяне изпълнението на инвестициите по НПВУ.

4.8. Министерство на здравеопазването

Министерство на здравеопазването е в ролята на СНД по една инвестиция, както е представено в таблицата по-долу.

Таблица 8. Отговорности на Министерство на здравеопазването като СНД по ПВУ

Инвестиция	№	СНД	Компонент	Краен получател	Заделени средства
Развитие на амбулаторните грижи	С12.17	Министерство на здравеопазването	2.Г.3 Здравеопазване	общини	84.1 млн. лв. (70.1 млн. лв. МВУ 14 млн. лв. нац. съфинансиране)

4.8.1. Описание на извършената работа

4.8.1.1. Използвани източници на информация

- Попълнен въпросник за оценка на административния капацитет за управление на наблюдение на инвестицията, за която Министерство на здравеопазването е СНД
- Протоколи от проведени срещи с представители на Министерство на здравеопазването
- Устройствен правилник на Министерство на здравеопазването
- Етичен кодекс на служителите в Министерство на здравеопазването
- Методика за оценка на корупционния риск на Министерство на здравеопазването
- Вътрешни правила за защита на лицата, подали сигнали за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси в Министерство на здравеопазването
- Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки в Министерство на здравеопазването

4.8.1.2. Проведени срещи и интервюта

Съгласно приложение 2.

4.8.2. Анализ на настоящата ситуация

4.8.2.1. Обща информация относно ролята на Министерство на здравеопазването като СНД

ПМС № 157 от 7 юли 2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, Приложение 1 към чл. 3, ал. 1, т.2 определя Министерство на здравеопазването за СНД по инвестиция в компонент 2.Г.3 Здравеопазване на ПВУ, както следва: Развитие на извънболничната помощ.

Към момента на изготвяне на анализа не са разработени и утвърдени вътрешноведомствени документи, касаещи ролята на министерството като СНД.

Настоящият анализ е изготвен въз основа на предоставената ни от страна на МЗдр предварителна информация, общоприложими документи, както и попълнения въпросник за оценка на административния капацитет за управление на наблюдение на инвестицията, за която министерството е СНД.

Съгласно визията към момента, се очаква СНД да бъде структурирана като ново организационно звено – нов отдел в дирекция „Международни проекти и програми“, в който да се назначат служители (извънщатно, на трудови договори). Организационният модел за изпълнение ще бъде определен след подписване на оперативното споразумение по тази инвестиция между Министерство на здравеопазването и Министерство на финансите.

В началния етап от изпълнение на инвестицията на ръководството на министерството е предложено да се приложи „смесен“ подход на управление, а именно: да се използва експертният потенциал на дирекция „Международни проекти и програми“, като при необходимост, за определени дейности, да се използва и експертния потенциал на служители от други дирекции в Министерство на здравеопазването, (като се създават работни групи със заповеди на министъра на здравеопазването, с конкретни задачи), както и външни експерти.

При изпълнението на инвестицията ще се разчита предимно на наличния ресурс – от дирекция „Международни проекти и програми“ в министерството, които и към настоящия момент изпълняват сходни инвестиции, но с друг източник на финансиране, в последващ етап допълнен с допълнителен щатен персонал.

4.8.2.2. Основни констатации по критерий „Вътрешна среда за контрол“, в т.ч.:

Политики за етика и морал

В Министерство на здравеопазването са налични утвърдени политики за етика и морал (Етичен кодекс на служителите в Министерство на здравеопазването). Документът, съдържа общоприложимите правни и морални норми на поведение, които са утвърдени по надлежен ред и са задължителни за прилагане от всички служителите.

Механизми за вътрешен контрол (вкл. спрямо т.нар. „чувствителни длъжности“)

Механизмите за вътрешен контрол, касаещи инвестицията по ПВУ, за която Министерство на здравеопазването ще отговаря в качеството на СНД, са в процес на разработване, които ще бъдат финализирани и утвърдени след подписване на оперативното споразумение с МФ.

Подбор и обучение на персонала

Подборът на персонал и управлението на персонала в Министерство на здравеопазването се извършва по вътрешни за министерството правила, но те не са представени за запознаване

Служителите в дирекция „Международни проекти и програми“, която е водеща в изпълнението на инвестицията, за която Министерство на здравеопазването е определено за СНД, притежават опит в изпълнение на програми с различен източник на финансиране. За целите на управлението и контрола на инвестицията по ПВУ, е

препоръчително да се идентифицират нуждите от обучение, и да се планират обучения по теми, свързани със спецификата на изпълнението на инвестицията по ПВУ.

Въведени механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция

В Министерство на здравеопазването е създадена необходимата организация за подаване на сигнали за извършени нарушения. Утвърдени са и вътрешни правила за защита на лицата, подали сигнали за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси. Тези правила не съдържат определения за нередност, съмнения за измама и измама, конфликт на интереси и др.

Липсват изрично разписани процедури за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама, за инвестицията по ПВУ, които да включват също така разписани механизми за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).

4.8.2.3. Основни констатации по критерий „Управление на риска“

Министерство на здравеопазването не предоставя информация за управление на риск на ниво министерство, а на ниво СНД за инвестицията по ПВУ управлението и оценката на риска ще бъдат включени в специализирана система за управление и контрол по НПВУ, която предстои да бъде разработена.

Липсват вътрешни правила и механизми за управление на риска в Министерство на здравеопазването като СНД по ПВУ.

4.8.2.4. Основни констатации по критерий „Дейности по управление и контрол“, в т.ч.:

Програмиране

Във функциите на Министерство на здравеопазването, изпълняващо ролята на СНД се включва програмирането на инвестицията и обявяване на процедурата за изпълнение на дейностите по инвестицията МВУ.

За целите на програмирането към момента работят трима служители на дирекция „Международни проекти и програми“ при оптимална численост от пет служители.

Подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори

Във функциите на Министерство на здравеопазването като СНД влиза администрирането на процеса за подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване на проекти чрез включване на външни оценители, помощник-оценители и класиране на проектни предложения и сключването на договори с КП.

Макар министерството да счита, че са далеч от етапа на извършване на оценка на постъпилите проектни предложения, оценката им показва нужда от 5 до 8 служители, като част от новосъздадено звено за целите на управление на ПВУ инвестицията

Контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители

Във функциите на Министерство на здравеопазването като СНД влиза контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители, в т.ч. осъществяване на

предварителен и последващ контрол на процедури за избор на изпълнители по реда на ПМС №80 от 09.05.2022 г. за определяне на правилата за възлагане на дейности от крайни получатели от средства от МВУ.

Министерство на здравеопазването предвижда за целта да бъдат ангажирани трима държавни служители, експерти в министерството, като в следствие ще бъдат ангажирани още 3, когато бъде създадено новото звено, което ще е СНД по ПВУ.

Финансово управление и плащания

На този етап Министерство на здравеопазването няма установена система за финансово управление на целите на СНД по ПВУ.

Към настоящия момент не са ангажирани служители с финансово управление и плащания на договори, но планират да ангажират двама служители в министерството, а след създаване на новото звено – СНД, още двама.

Събиране, записване, обработване и съхраняване в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите

За целите на събирането, записването, обработването и съхраняването в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите от ПВУ, на национално ниво е предвидено Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС (ИСУН2020) да изпълнява функциите на Информационна система за ПВУ. Съгласно утвърдения СУК за ПВУ, в ИС за ПВУ се записват и съхраняват в компютъризирана форма данните за всяка инвестиция/реформа, необходими за целите на мониторинга, оценката, финансовото управление, проверките и одита по ПВУ, като изключение са счетоводните записвания, които се извършват в SAP система, като между двете системи има изградена връзка.

Няма данни доколко ангажираните на настоящия момент служители имат познания в използване на функционалностите на ИСУН, както и на САП.

Осигуряване на одитна следа и система за архивиране

Министерство на здравеопазването има утвърдени вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки, които регламентират системите за архивиране и осигуряване на одитна следа.

4.8.2.5. Оценка на натовареността на СНД

Към настоящия момент не е ясен организационния модел за управление на инвестицията, за които Министерство на здравеопазването е определена за СНД. Отчита се необходимост от ангажиране на допълнителен човешки ресурс за изпълнение на всички функции от проектния цикъл, като ресурсното обезпечаване ще е в рамките на министерството и наемане със средства от бюджета на инвестицията в частта „Екип за управление“, заложи в бюджета на инвестицията. Не е извършван формален анализ за оценка на капацитета и оценка на необходимостта от допълнителен ресурс за осъществяване на функциите на СНД от министерството.

4.8.3. Основни идентифицирани пропуски

- 1) Към момента липсва формален вътрешен акт (заповед на министъра) за определяне на звеното, което ще изпълнява функциите на Структура за наблюдение и докладване за изпълнение за инвестицията от ПВУ в рамките на Министерство на здравеопазването.
- 2) Вътрешните правила и процедури във връзка със задълженията по изпълнение на инвестицията от ПВУ са в процес на разработване и се очаква същите да бъдат финализирани и утвърдени след подписване на оперативното споразумение по тази инвестиция между Министерство на здравеопазването и Министерство на финансите. В тази връзка, не са ясно установени много от елементите, гарантиращи функционирането на ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол, в т.ч. механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция,.
- 3) Липсват изрично разписани процедури за администриране на нередности, вкл. случаи на измама, за инвестицията по ПВУ, които да включват също така разписани механизми за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).
- 4) Липсват вътрешни правила и механизми за управление на риска в Министерство на здравеопазването като СНД по ПВУ.
- 5) Липсват подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на Министерство на здравеопазването по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за МВУ.
- 6) В Министерство на здравеопазването се предвижда ново организационно звено – нов отдел в дирекция „Международни проекти и програми“, в който да се назначат служители (извънщатно, на трудови договори), съгласно възможностите, регламентирани с ПМС № 157 от 07.07.2022г. Не е извършван формален анализ за оценка на капацитета и оценка на необходимостта от допълнителен ресурс за осъществяване на функциите на СНД от Министерство на здравеопазването.
- 7) На настоящия етап в Министерство на здравеопазването липсва механизъм за идентифициране на нуждите от обучение, приложим за служителите, които ще изпълняват функции на СНД в министерството.

4.8.4. Проектиране на бъдещето

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
1.	Липсва формален вътрешен акт (заповед на министъра) за определяне на звеното, което ще изпълнява функциите на Структура за наблюдение и докладване за изпълнение за инвестицията от ПВУ в рамките на Министерство на здравеопазването.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	Не са постъпили.	<p>1) Министърът на здравеопазването следва да издаде заповед, с която да се определи звеното, което ще изпълнява функциите на СНД и ключови компетенции.</p> <p>2) Въз основа на този вътрешен акт следва да се предприемат последващи действия за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • определяне на експерти с необходимата квалификация и експертиза за изпълнение на функциите на СНД, съгласно изискванията на СУК на ПВУ; • анализ на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти с оглед обезпечаване на всички функции на СНД; • промяна в Устройствения правилник на Министерство на здравеопазването с оглед включване на новите функции и отговорности по НПВУ
2.	Не са ясно установени много от елементите, гарантиращи функционирането на ефективна и ефикасна система за вътрешен контрол, в т.ч. механизми за	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол		Предвид включването на външни експерти в изпълнението на инвестицията и решението на министерството да разработят вътрешни правила (въпреки че такива формално не се изискват) е

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция			<p>препоръчително тези правила за управление на инвестицията от ПВУ, за която Министерство на здравеопазването е СНД, да бъде разработена и утвърдена преди стартирането на изпълнението на инвестицията.</p> <p>Вътрешните правила следва да включват детайлно описание на вътрешните процедури по ключови дейности и етапи като: програмиране на инвестицията, оценка на проектни предложения и сключване на договори за финансиране, мониторинг на изпълнението, проверка на финансови и технически отчети, предварителен и последващ контрол на обществени поръчки, идентифициране и избягване на конфликти на интереси и процедурите за администриране на нередности, вкл. със случаи на измама и контролът на процесите, свързани с тяхната превенция, идентифициране, регистриране, докладване, корективни действия и последващото им проследяване и приключване / справяне с нередности.</p>
3.	Липсват изрично разписани процедури за администриране на нередности, вкл. случаи на измама, за инвестицията по ПВУ, които да включват също така разписани механизми за	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за справяне с нередности		Да се изготвят писмени процедури за докладване на нередности, съобразени с приложимата нормативна база. Тези писмени процедури може да са самостоятелни

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).			или като част от общите вътрешни правила.
4.	Липсват вътрешни правила и механизми за управление на риска в Министерство на здравеопазването като СНД по ПВУ.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за справяне с нередности		Заявено е, че управлението на риска на ниво СНД за инвестицията по ПВУ ще бъде включено в специализирана система за управление и контрол по НПВУ, която ще бъде разработена. Препоръчва се да се изготви формална оценка на риска и набележат мерки за неговото управление преди стартиране на изпълнението на инвестицията.
5.	Липсват подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на Министерство на здравеопазването в качеството му на СНД, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост.	Критерий „Дейности по управление и контрол“, Подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори		При изготвянето на детайлни изисквания свързани със спазване на DNSH принципа при кандидатстване същите да се съобразят с Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за МВУ. Да се разпишат механизмите за осъществяване на контрол от страна на Министерство на здравеопазването в качеството му на СНД, по отношение спазването на тези изисквания.
6.	В Министерство на здравеопазването се предвижда ново организационно звено – нов отдел в дирекция „Международни проекти и програми“, в който да се	Подбор и обучение на персонала		Да се изготви оценка на капацитета на дирекция „Международни проекти и програми“ включващ: <ul style="list-style-type: none"> • анализ на работната натовареност в дирекцията;

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	<p>назначат служители (извънщатно, на трудови договори), съгласно възможностите, регламентирани с ПМС № 157 от 7.7.2022г.</p> <p>Не е извършван формален анализ за оценка на капацитета и оценка на необходимостта от допълнителен ресурс за осъществяване на функциите на СНД от Министерство на здравеопазването.</p>			<ul style="list-style-type: none"> • анализ на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти; • анализ на компетенциите, необходими за изпълнение на задълженията по ПВУ.
7.	<p>Липсва механизъм за идентифициране на нуждите от обучение, приложим за служителите, които ще изпълняват функции на СНД в министерството</p>	Подбор и обучение на персонала		<p>Да се изготви анализ на нуждите от обучение по отношение на изпълнение на инвестицията от ПВУ, за която Министерство на здравеопазването е СНД, който да послужи като основа за включване в годишния план за обучение на теми относими към управлението и изпълнението на инвестицията по ПВУ, за които министерството е СНД.</p>

4.8.5. План за преход от настоящата към желаната ситуация

Критерий	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
Вътрешна среда за контрол	Министърът на здравеопазването да издаде заповед, с която да се определи звеното, което ще	Министъра на здравеопазването	До 1 месец след подписването на Оперативното споразумение с МФ	Забава в изпълнението на ангажиментите поети с подписването на оперативното споразумение с МФ

Критерий	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
Механизми за вътрешен контрол	изпълнява функциите на СНД и неговите ключови компетенции. Въз основа на този вътрешен акт да се изготви изменение на Устройствения правилник на МЗдр с оглед включване на новите функции и отговорности по НПВУ			
Вътрешна среда за контрол Механизми за вътрешен контрол	Да се изготвят вътрешни правила за изпълнение на отговорностите като СНД за инвестицията по ПВУ	Директор на Дирекция „Международни проекти и програми“	До 3 месеца	Забава в управлението и изпълнението на инвестицията поради нерегламентиране на ключови елементи на вътрешната среда за контрол
Вътрешна среда за контрол Механизми за вътрешен контрол	Да се изготвят писмени процедури за докладване на нередности, съобразени с приложимата нормативна база.	Директор на Дирекция „Международни проекти и програми“	До 3 месеца	Блокиране изпълнението на инвестицията поради последващо установяване на нередност от контролни органи и закъснели корективни действия
Дейности по управление и контрол	При изготвянето на детайлни изисквания свързани със спазване на DNSH принципа при кандидатстване същите да се съобразят с Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за МВУ. Да се разпишат механизмите за осъществяване на контрол от страна на Министерство на здравеопазването в качеството му на	Служители на Дирекция „Международни проекти и програми“, отговорни за програмиране и изпълнение	Без забава До 1 месец след изготвяне на детайлни изисквания	Неизпълнение на инвестицията в съответствие с принципите на управление на МВУ, в частност спазване на DNSH принципа.

Критерий	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	СНД, по отношение спазването на тези изискванията.		свързани със спазване на DNSH принципа	
Вътрешна среда за контрол Подбор и обучение на персонала	<p>Да се изготви оценка на капацитета на дирекция „Международни проекти и програми“ включващ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализ на работната натовареност в дирекцията; • анализ на необходимия капацитет и необходимостта от привличане на допълнителни експерти; • анализ на необходимите компетенции, необходими за изпълнение на задълженията по ПВУ. 	Директор на Дирекция „Международни проекти и програми“	До 3 месеца	Забава и ненавременно изпълнение на отговорностите на СНД поради липса или недостатъчен капацитет и компетенции
Вътрешна среда за контрол Подбор и обучение на персонала	Да се изготви анализ на нуждите от обучение по отношение на изпълнение на инвестицията от ПВУ, за която Министерство на здравеопазването е СНД, който да послужи като основа за включване в годишния план за обучение на теми относими към управлението и изпълнението на инвестицията по ПВУ, за които министерството е СНД	Директор на Дирекция „Международни проекти и програми“	До 3 месеца	Неадекватен план за обучение на персонала, в резултат на което може да има забавяне или неизпълнение на инвестициите по НПВУ поради незнание или недостатъчна подготовка на персонала.

4.9. Национален фонд „Култура“

Национален фонд „Култура“ (НФК) като второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на културата е СНД по една инвестиция от ПВУ, както е представено в таблицата по-долу.

Таблица 9. Отговорности на НФК като СНД по ПВУ

Инвестиция	№	СНД	Компонент	Краен получател	Заделени средства
Развитие на културния и творческия сектор	C11.116	Национален фонд „Култура“	2.Г.2 Социално включване	общини	96.8 млн. лв. (79.7 млн. лв. МВУ 17.1 млн. лв. частно съфинансиране)

4.9.1. Описание на извършената работа

4.9.1.1. Използвани източници на информация

- Попълнен въпросник от Министерство на културата за оценка на административния капацитет за управление на наблюдение на инвестицията
- Протоколи от проведени срещи с представители на МК и НФК
- Устройствен правилник на МК и Правила за организацията на работата на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ и устройството и дейността на НФК
- Правила за организация на работата на Национален фонд „Култура“ по обявяване на конкурси за предоставяне на средствата от фонда, провеждането им, сключване на договори за финансово подпомагане на проекти в областта на културата и тяхното отчитане
- Условия за ползване на електронната система на НФК
- Етичен кодекс на служителите в МК
- Стратегия за управление на риска в МК 2020-2022
- Вътрешни правила за постъпване, регистриране, проверка, препращане и архивиране на сигнали за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси в МК с оглед на защита на лицата, подали сигнали за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси в Министерство на културата

4.9.1.2. Проведени срещи и интервюта

Съгласно приложение 2.

4.9.2. Анализ на настоящата ситуация

4.9.2.1. Обща информация относно ролята на НФК като СНД

ПМС № 157 от 7 юли 2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България,

Приложение 1 към чл. 3, ал. 1, т.2 определя НФК за СНД по 1 инвестиция в компонент 2.Г.2 Социално включване на ПВУ, както следва: Развитие на културните и творчески сектори.

Към момента на изготвяне на анализа не са разработени и утвърдени вътрешноведомствени документи, касаещи ролята на НФК като СНД.

Настоящият анализ е изготвен въз основа на предоставената ни от страна на МК и НФК общоприложими документи, както и попълнения въпросник за оценка на административния капацитет за управление на наблюдение на инвестицията, за която НФК е СНД.

Предвижда се СНД да се състои от екип, който ще бъде сформиран специално за управление на инвестицията, от външни за НФК експерти. Екипът ще се състои от общо 10 експерта, включително ръководител и ще бъде на подчинение на Изпълнителния директор на НФК.

4.9.2.2. Основни констатации по критерий „Вътрешна среда за контрол“, в т.ч.:

Политики за етика и морал

В Министерство на културата са налични утвърдени политики за етика и морал (Етичен кодекс на служителите в МК), задължителни за прилагане от всички служителите. Правилата за организацията на работата на Управителния съвет на Национален фонд „Култура" и устройството и дейността на НФК обхващат и правни и морални норми за поведение на служителите на НФК.

Механизми за вътрешен контрол (вкл. спрямо т.нар. „чувствителни длъжности“)

Има установени механизми за вътрешен контрол в НФК, които са приложими и за инвестицията по ПВУ, но е препоръчително предвид спецификата и изпълнението чрез външен екип да се разработят и утвърдят детайлни такива.

Подбор и обучение на персонала

За изпълнението на инвестицията, за която НФК е определено за СНД ще се ангажира екип от външни експерти включващ ръководител на пряко подчинение на изпълнителния директор на НФК и експерти грантови схеми, технически експерти, финансисти и юрист. Допълнително ще бъдат наети експерти за мониторинг и финансисти.

Външните експерти няма да бъдат обучавани за изграждане на капацитет, но ще се ползват от указанията, насоките и обучителни материали изготвени за управление на инвестициите по ПВУ.

Въведени механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция

В Министерство на културата има утвърдени правила и механизми за регистриране и проверка на сигнали за корупция, корупционни прояви и/или конфликт на интереси. Правилата за организацията на работата на Управителния съвет на Национален фонд „Култура" и устройството и дейността на НФК регулират правилата за предотвратяване конфликт на интереси, но не са налице процедури за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама, за инвестицията по ПВУ, които да включват също така разписани

механизми за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).

4.9.2.3. Основни констатации по критерий „Управление на риска“

Управлението на риска на ниво СНД за инвестицията по ПВУ се предвижда да се извършва от екипа от външни експерти. Към момента не са представени работни документи, които да показват изискванията на НФК като СНД за управлението и оценката на риска.

4.9.2.4. Основни констатации по критерий „Дейности по управление и контрол“, в т.ч.:

Програмиране

Във функциите на НФК, изпълняващо ролята на СНД се включва програмирането на инвестицията и обявяване на процедурата за изпълнение на дейностите по инвестицията.

Тази дейност ще се извършва от външни експерти в съответствие с дейностите описани в проекта, като разхода за целта е заложен в проекта.

Подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори

Във функциите на НФК като СНД влиза администрирането на процеса за подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване на проекти и класиране на проектни предложения и сключването на договори с КП, чието ресурсно обезпечено е предвидено в проекта.

Контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители

НФК предвижда за целта да бъдат ангажирани 22 експерта мониторинг и 11 експерта финансисти, в рамките на бюджета, заложен за целта в проекта.

Финансово управление и плащания

Финансовото управление и плащанията на ниво СНД за инвестицията по ПВУ се предвижда да се извършва от екипа от външни експерти. Към момента не са представени работни документи, които да показват изискванията на НФК като СНД за финансовото управление и плащания, които трябва да спазват външните експерти.

Събиране, записване, обработване и съхраняване в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите

Съгласно утвърдения СУК за ПВУ, в ИС за ПВУ се записват и съхраняват в компютъризирана форма данните за всяка инвестиция/реформа, необходими за целите на мониторинга, оценката, финансовото управление, проверките и одита по ПВУ, като изключение са счетоводните записвания, които се извършват в SAP система, като между двете системи има изградена връзка.

НФК има собствена електронната система за кандидатстване, наблюдение и отчитане на проекти, финансиране от НФК. За ползването ѝ и управлението на данните и информацията има издадени правила „Условия за ползване на електронната система на НФК“.

На този етап не може да се оцени дали експертите, които ще бъдат ангажирани ще имат познания в използване на функционалностите на ИСУН, както и на САП.

Осигуряване на одитна следа и система за архивиране

Правилата за организацията на работата на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ и устройството и дейността на НФК дават обща рамка на системата за архивиране и осигуряване на одитна следа. Предвид спецификата на инвестицията от ПВУ и нейното изпълнение чрез външни експерт и външна ИТ система се препоръчва НФК да има утвърдени вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки, които регламентират системите за архивиране и осигуряване на одитна следа.

4.9.2.5. Оценка на натовареността на СНД

Оценката за натовареността на служителите в СНД е направена на етап подготовка на проекта за инвестиция, в резултат на което са разписани конкретни дейности по управление и заложен ресурс за бюджетно обезпечение.

4.9.3. Основни идентифицирани пропуски

- 1) Не е налице формален акт на изпълнителния директор на НФК за определяне на звеното, което ще изпълнява функциите на Структура за наблюдение и докладване за изпълнение за инвестицията от ПВУ.
- 2) Липсват вътрешни правила и процедури във връзка със задълженията по изпълнение на инвестицията от ПВУ. Не са разработени функционални и длъжностни характеристики и не са наети експерти за предвидените дейности
- 3) Липсват изрично разписани процедури за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама, за инвестицията по ПВУ, които да включват също така разписани механизми за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).
- 4) Не са утвърдени вътрешни правила и механизми за управление на риска в НФК като СНД по ПВУ.
- 5) Липсват подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на НФК по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за МВУ.

4.9.4. Проектиране на бъдещето

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
1.	Не е налице формален акт на изпълнителния директор на НФК за определяне на звеното, което ще изпълнява функциите на Структура за наблюдение и докладване за изпълнение за инвестицията от ПВУ	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	Не са постъпили.	Директорът на НФК следва да издаде заповед, с която да се определи звеното, което ще изпълнява функциите на СНД и ключови компетенции.
2.	Не са разработени функционални и длъжностни характеристики. Не са наети експерти за предвидените дейности, които НФК ще изпълнява като СНД по инвестицията по НПВУ	Подбор и обучение на персонала		<p>Като се вземат предвид отговорностите на СНД съгласно СУК за НПВУ и задълженията на звеното съгласно (проект) оперативното споразумение:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да се разработят функционална характеристика на звеното, което ще е СНД • На база на функционалната характеристика и вътрешните правила да се изготвят длъжностни характеристики на експертите в звеното. • Да се направи анализ на капацитета, необходим за изпълнение на задълженията по ПВУ и необходимата квалификация и експертиза за допълнителните експерти, които ще се наемат. <p>Да се изготви график за набиране на външни експерт като се съобразят</p>

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
				<p>формалните срокове за провеждане на процедурите.</p> <p>Да се проведат процедурите за набиране на необходимите експерти.</p>
3.	<p>Липсват вътрешни правила и процедури за СНД на инвестицията от ПВУ, вкл.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • управление на риска в НФК като СНД по ПВУ. • справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и механизми за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС). 	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол		<p>Да се изготвят вътрешни правила, които да включват процедури по ключови дейности и етапи като: програмиране на инвестицията, оценка на проектни предложения и сключване на договори за финансиране, мониторинг на изпълнението, проверка на финансови и технически отчети, предварителен и последващ контрол на обществени поръчки; управление на риска идентифициране и избягване на конфликти на интереси и процедурите за администриране на нередности, вкл. със случаи на измама и контролът на процесите, свързани с тяхната превенция, идентифициране, регистриране, докладване, корективни действия и последващото им проследяване и приключване справяне с нередности.</p>
4.	<p>Липсват подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на НФК в качеството му на СНД, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни</p>	Критерий „Дейности по управление и контрол“, Подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори		<p>При изготвянето на детайлни изисквания свързани със спазване на DNSH принципа при кандидатстване същите да се съобразят с Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за МВУ.</p>

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
	вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост.			Да се разпишат механизмите за осъществяване на контрол от страна на НФК в качеството му на СНД, по отношение спазването на тези изисквания.

4.9.5. План за преход от настоящата към желаната ситуация

Критерий	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
Вътрешна среда за контрол Механизми за вътрешен контрол	Директорът на НФК следва да издаде заповед, с която да се определи звеното, което ще изпълнява функциите на СНД и ключови компетенции.	Директор на НФК	До 1 месец след подписването на Оперативното споразумение с МФ	Забава в изпълнението на ангажиментите поети с подписването на оперативното споразумение с МФ
Вътрешна среда за контрол Подбор и обучение на персонала	<ul style="list-style-type: none"> Да се разработят функционална характеристика на звеното, което ще е СНД На база на функционалната характеристика и вътрешните правила да се изготвят длъжностни характеристики на експертите в звеното. Да се направи анализ на капацитета, необходим за изпълнение на задълженията по ПВУ и необходимата квалификация и експертиза за допълнителните експерти, които ще се наемат. 	Служители на НФК	До 1 месец след подписването на Оперативното споразумение с МФ	Забава в изпълнението на ангажиментите поети с подписването на оперативното споразумение с МФ

Критерий	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
	<ul style="list-style-type: none"> Да се изготви график за набиране на външни експерт като се съобразят формалните срокове за провеждане на процедурите. 			
Вътрешна среда за контрол Подбор и обучение на персонала	<ul style="list-style-type: none"> Да се проведат процедурите за набиране на необходимите експерти и да се назначи персонал 	Директор на НФК	До 2 месеца след подписването на Оперативното споразумение с МФ	Забава и ненавременно изпълнение на отговорностите на СНД поради липса или недостатъчен капацитет и компетенции
Вътрешна среда за контрол Механизми за вътрешен контрол	Да се изготвят вътрешни правила за изпълнение на отговорностите като СНД за инвестицията по ПВУ	Служители на НФК	До 3 месеца	Забава в управлението и изпълнението на инвестицията поради нерегламентиране на ключови елементи на вътрешната среда за контрол
Дейности по управление и контрол	<p>При изготвянето на детайлни изисквания свързани със спазване на DNSH принципа при кандидатстване същите да се съобразят с Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за МВУ.</p> <p>Да се разпишат механизмите за осъществяване на контрол от страна на НФК в качеството му на СНД, по отношение спазването на тези изискванията.</p>	Служители на НФК	<p>Без забава</p> <p>До 1 месец след изготвяне на детайлни изисквания свързани със спазване на DNSH принципа</p>	Неизпълнение на инвестицията в съответствие с принципите на управление на МВУ, в частност спазване на DNSH принципа.

4.10. Българска академия на науките

БАН е структура за наблюдение и докладване (СНД) по една инвестиция, както е представено в таблицата по-долу.

Таблица 10. Отговорности на БАН като СНД по ПВУ

Инвестиция	№	СНД	Компонент	Краен получател	Заделени средства
Повишаване на иновационния капацитет на Българската академия на науките	C2.I2	БАН	2.A.2 Научни изследвания и иновации	БАН и институти на БАН	52.4 млн. лв. (46.7 млн. лв. МВУ 5.7 млн. лв. нац. съфинансиране)

4.10.1. Описание на извършената работа

4.10.1.1. Използвани източници на информация

- Правилник за организацията и дейността на БАН Администрация в БАН
- Стратегия за управление на риска в БАН 2021-2023
- Вътрешни правила за осъществяване на предварителен контрол в БАН Администрация
- Етичен кодекс на служителите в БАН
- Правила за подбор, обучение и назначаване на служители в БАН
- Доклад относно определяне на Структура за наблюдение и докладване във връзка с изпълнението на проекта на БАН по НПВУ
- Длъжностни характеристики на експертите в звеното изпълняващо функциите на СНД

4.10.1.2. Проведени срещи и интервюта

Съгласно приложение 2.

4.10.2. Анализ на настоящата ситуация

4.10.2.1. Обща информация относно ролята на БАН като СНД за всяка от инвестициите

С доклад относно определяне на Структура за наблюдение и докладване във връзка с изпълнението на проекта на БАН по ПВУ е предложен организационния модел на СНД да е от целеви екип от експерти, формиран от служители в различни отдели на БАН-Администрация и допълнително назначени за изпълнението на проекта външни експерти.

Към 30.06.2022г. са предприети за прилагане на организационния модел като са определени служителите от Ръководството на БАН и отделите на БАН-Администрация за управление на проекта – членове на целевия екип за наблюдение, докладване и

изпълнение на проекта и са подготвени за публикуване на обяви за наемане на външни експерти за попълване на екипа на СНД за проекта.

4.10.2.2. Основни констатации по критерий „Вътрешна среда за контрол“, в т.ч.:

Политики за етика и морал

В БАН има утвърден Етичен кодекс на служителите на БАН, приложим и за екипа формиращ СНД.

Механизми за вътрешен контрол (вкл. спрямо т.нар. „чувствителни длъжности“)

Основните механизми за вътрешен контрол във връзка с изпълнение на задълженията на БАН като СНД са разписани в Правилата за изграждане на системата за финансово управление и контрол в БАН Администрация, Правилата за управление на цикъла за обществените поръчки в БАН Администрация и Вътрешните правила за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност в БАН Администрация. Същите са приложими за изпълнение на инвестицията по ПВУ.

Подбор и обучение на персонала

Подборът на персонал и управлението на персонала в БАН се извършва по утвърдени Правила за подбор, обучение и назначаване на служители в БАН. При подбор на персонала се съблюдава и План за насърчаване на равенството между жените и мъжете в Българската академия на науките.

За целите на управлението и контрола на инвестицията по ПВУ и функциите на СНД, е препоръчително да се идентифицират нуждите от обучение, и да се планират обучения по теми, свързани със спецификата на изпълнението на инвестицията по ПВУ.

Въведени механизми за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама и корупция

При извършване на оценката не са представени процедури за справяне с нередности, вкл. със случаи на измама, за инвестицията по ПВУ. Липсва и механизъм за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).

4.10.2.3. Основни констатации по критерий „Управление на риска“

Процесът по управление на риска в БАН се осъществява в съответствие със Стратегията за управление на риска в БАН 2021-2023. Утвърдените правила и процедури, регламентиращи дейността на БАН, в т.ч. и управление на риска, не се предвижда да бъдат допълвани за целите на ПВУ.

4.10.2.4. Основни констатации по критерий „Дейности по управление и контрол“, в т.ч.:

Програмиране

Не е приложимо.

Подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори

Крайните получатели по инвестицията са звена на БАН, които ще бъдат координатори (водеща организация) на класираните и финансирани проектни предложения. За подбора на крайни получатели се предвижда разработването на насоки за кандидатстване, образци на проектните предложения, карти на оценка, договори за изпълнение на избраните проекти, декларации и други относими образци на документи. В БАН има натрупан опит от Фонд «Научни изследвания», и Оперативна програма «Иновации и конкурентоспособност», вкл. като рецензенти или членове на комисии. Конкурсните процедури ще бъдат прозрачни, а проектните предложения оценявани от независими рецензенти. Критериите за подбор ще гарантират, че подкрепените проекти отговарят на Техническите насоки „Не причинявайте значителна вреда“ (2021/C58/01) чрез използването на списък за изключване и изискването за съответствие със съответното националното и на ЕС законодателство в областта на околната среда. Важна роля при подготовката на документите по конкурсните процедури и провеждане на самите процедури, класиране на проектните предложения и приемане на отчетите по тях, ще имат Научно-иновационните съвети, чиито членове са експерти в определените тематични области.

При разработването на насоките и пакета документи, както и при провеждане на процедурите по оценяване и класиране на проектни предложения ще се следват правилата залегнали в Постановление № 114 от 8.06.2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от МВУ.

Контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители

Инвестицията, по която БАН е структура за наблюдение и докладване, предвижда крайни получатели да са 19 научно-изследователски звена (юридически лица) на БАН, Единният център за иновации и БАН-Администрация, която е едновременно КП и СНД. Всички тези звена са възложители по смисъла на ЗОП, възлагат изпълнението на доставки и услуги чрез обществени поръчки по ЗОП. Крайните получатели имат разработени и приети Правила за управление на цикъла на обществените поръчки.

Но КП са ограничени за възлагането на обществените поръчки. Организирането и възлагането на обществените поръчки ще се осъществява основно от БАН Администрация. При обявяване на обществени поръчки с възложител КП ще бъде осъществяван както предварителен контрол, така и последващ контрол на обществените поръчки свързани с изпълнение на инвестицията.

Администриране на държавната помощ по инвестициите (където е приложимо)

На етап подбор на крайни получатели СНД ще отговаря за прилагане на режимите на държавни помощи съгласно заложеното в условията за кандидатстване и действащото законодателство, ще изготвя информация за предоставените държавни и минимални помощи при сключване на договори за БФП и ще я въвежда в Регистъра за минимални и държавни помощи.

Финансирането по проекта ще се извърши при спазване на условията на Раздел 2.1. от Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации (2014/C 198/01) (Рамката), при спазване на допустимия праг, отпускан всяка година за съпътстващи икономически дейности, т.е. не се предвижда да надвишава 20 % от съответния общ годишен капацитет на научната организация (НО), а икономическите дейности ще

потребяват точно същите ресурси (като материали, оборудване, труд и постоянен капитал) като неикономическите дейности на НО.

За ресурсното обезпечаване на администрирането на държавната помощ по инвестицията се предвижда назначаване на външен експерт с юридическо образование и опит при прилагане на Рамката за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации (2014/С 198/01).

Финансово управление и плащания

Правилата за изграждане на система за финансово управление и контрол в БАН Администрация и утвърдената Счетоводната политика на БАН определят рамката, в която се извършва финансовото управление и плащанията по инвестицията, за която БАН е СНД.

Финансовото управление на плащанията ще се извършва от групата по счетоводство и мониторинг, част от Екипа за наблюдение, докладване и изпълнение на проекта.

Заявленията за изплащане на КП ще се извършват от главния счетоводител на БАН (член на Екипа за наблюдение, докладване и изпълнение на проекта) и от експерт по мониторинг и контрол и експерт финанси и счетоводство, съобразно правилата от СУК и договорите с КП /когато е приложимо/.

Анализът на нуждите от административен капацитет за финансово управление и контрол показва необходимост от 5 експерта, като към момента е осигурен един експерт от БАН с необходимата квалификация и опит в бюджетното финансиране и счетоводство. Подборът на експерт с необходимата квалификация ще се основава на разписаните длъжностни характеристики, вкл. изисквания за позицията.

Вътрешните правила за работа на СНД, които в момента са в процес на разработване, ще включат и по-детайлно описани дейностите по финансово управление и счетоводна отчетност.

Събиране, записване, обработване и съхраняване в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите

За целите на събирането, записването, обработването и съхраняването в компютърен формат на данни и информацията относно инвестициите от ПВУ, на национално ниво е предвидено Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС (ИСУН2020) да изпълнява функциите на Информационна система за ПВУ. Съгласно утвърдения СУК за ПВУ, в ИС за ПВУ се записват и съхраняват в компютъризирана форма данните за всяка инвестиция/реформа, необходими за целите на мониторинга, оценката, финансовото управление, проверките и одита по ПВУ, като изключение са счетоводните записвания, които се извършват в SAP система, като между двете системи има изградена връзка.

Осигуряване на одитна следа и система за архивиране

Осигуряване на одитна следа и система за архивиране ще се осъществява в съответствие с Правила за изграждане на системата за финансово управление и контрол в БАН Администрация. Вътрешните правила за работа на СНД, които в момента са в процес на разработване ще включат и дейностите по осигуряване на одитна следа в съответствие със спецификата на инвестицията.

4.10.2.5. Оценка на натовареността на СНД

Още на етап подготовка на проект за ПВУ е направена оценка за натовареността на служителите на БАН, които със своята квалификация и опитност ще участват в изпълнението на инвестицията.

Предвидено е и наемане на външни експерти с компетентности в различни области.

4.10.3. Основни идентифицирани пропуски

- 1) Липсва формален акт на ръководителя на БАН за структурата, която ще изпълнява функциите на СНД. Не са наети външни експерти за попълване на екипа на СНД в БАН.
- 2) На настоящия етап липсват разписани вътрешни системи за управление и контрол, осигуряващи ясно разпределение на дейностите по ПВУ и описващи механизмите за вътрешен контрол във връзка с изпълнението на инвестициите по ПВУ.
- 3) Липсват правила за предотвратяване на измами и конфликт на интереси, и механизъм за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС) при установяване на такива.
- 4) Липсват подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на БАН в качеството му на СНД, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост.

4.10.4. Проектиране на бъдещето

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
1.	Липсва формален акт на ръководителя на БАН за структурата, която ще изпълнява функциите на СНД.	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол	Не са постъпили.	Ръководителят на БАН следва да издаде заповед, с която да се определи звеното и модела на СНД и ключови компетенции.
2.	Не са наети външни експерти за попълване на екипа на СНД в БАН.	Подбор и обучение на персонала		На база на проведени конкурсни процедури да се наемат външни експерти в съответствие с идентифицираните нужди, квалификация и експертиза.
3.	Липсват разписани вътрешни системи за управление и контрол, осигуряващи ясно разпределение на дейностите по ПВУ и описващи механизмите за вътрешен контрол във връзка с изпълнението на инвестициите по ПВУ, вкл. идентифициране и докладване на нередности, вкл. със случаи на измама и механизми за осигуряване на координацията с националната координационна служба за борба с измамите (АФКОС).	Критерий „Вътрешна среда за контрол“, Механизми за вътрешен контрол		Въпреки че няма формално изискване, но е установена нуждата от такива и при установяване на настоящата ситуация е декларирано, че са в процес на изготвяне се препоръчва да се изготвят вътрешни правила, които да включват процедури по ключови дейности и етапи като: програмиране на инвестицията, оценка на проектни предложения и сключване на договори за финансиране, мониторинг на изпълнението, проверка на финансови и технически отчети, предварителен и последващ контрол на обществени поръчки; управление на риска идентифициране и избягване на конфликти на интереси и процедури за администриране на нередности, вкл. случаи на измама.

№ по ред	Установен пропуск към 15.07.2022 г.	Област на предизвикателство (критерий за оценка)	Коментари на отговорната СНД/ ситуация към 31.08.2022 г.	Препоръчителни бъдещи действия
4.	Липсват подходящи процедури за осъществяване на контрол от страна на БАН в качеството му на СНД, по отношение спазването на изискванията на Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за Механизма за възстановяване и устойчивост.	Критерий „Дейности по управление и контрол“, Подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване, класиране и сключване на договори		При изготвянето на детайлни изисквания свързани със спазване на DNSH принципа при кандидатстване същите да се съобразят с Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за МВУ. Да се разпишат механизмите за осъществяване на контрол от страна на БАН в качеството му на СНД, по отношение спазването на тези изисквания.

4.10.5. План за преход от настоящата към желаната ситуация

Критерий	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
Вътрешна среда за контрол Механизми за вътрешен контрол	Ръководителят на БАН следва да издаде заповед, с която да се определи звеното и модела на СНД и ключови компетенции.	Ръководител на БАН	До 1 месец след подписването на Оперативното споразумение с МФ	Забава в изпълнението на ангажиментите поети с подписването на оперативното споразумение с МФ
Вътрешна среда за контрол Подбор и обучение на персонала	На база на проведени конкурсни процедури да се наемат външни експерти в съответствие с идентифицираните нужди, квалификация и експертиза.	Ръководител на СНД	До 2 месеца след подписването на Оперативното споразумение с МФ	Забава и ненавременно изпълнение на отговорностите на СНД поради липса или недостатъчен капацитет и компетенции

Критерий	Препоръчителни действия	Отговорен	Срок	Риск при неизпълнение
Вътрешна среда за контрол Механизми за вътрешен контрол	Да се изготвят вътрешни правила за изпълнение на отговорностите като СНД за инвестицията по ПВУ	Служители на СНД	До 3 месеца	Забава в управлението и изпълнението на инвестицията поради нерегламентиране на ключови елементи на вътрешната среда за контрол
Дейности по управление и контрол	При изготвянето на детайлни изисквания свързани със спазване на DNSH принципа при кандидатстване същите да се съобразят с Техническите насоки за прилагането на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ съгласно Регламента за МВУ. Да се разпишат механизмите за осъществяване на контрол от страна на БАН в качеството му на СНД, по отношение спазването на тези изискванията.	Служители на СНД	Без забава До 1 месец след изготвяне на детайлни изисквания свързани със спазване на DNSH принципа	Неизпълнение на инвестицията в съответствие с принципите на управление на МВУ, в частност спазване на DNSH принципа.

Приложения

Приложение 1. Използвани документи и информация

Нормативна база на ниво ЕС

- Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012;
- Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския Парламент и на Съвета от 16 декември 2020 година относно общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза;
- Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета;
- Регламент (Евратом, ЕО) № 2988/95 на Съвета относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности;
- Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности;
- Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура;
- Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики;
- Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088;
- Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 година за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост;
- Делегиран регламент (ЕС) 2021/2106 на Комисията от 28 септември 2021 година за допълване на Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост чрез определяне на общите показатели и подробните елементи на набора от показатели за възстановяване и устойчивост;
- Делегиран регламент (ЕС) 2021/2105 на Комисията от 28 септември 2021 година за допълване на Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост чрез определяне на методика за отчитане на социалните разходи;
- Решение за изпълнение на Съвета съгласно чл. 20 от Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета за одобряване на оценката на Плана за възстановяване и устойчивост на България;

- Работен документ на службите на ЕК „Анализ на ПВУ на България“, придружаващ предложението за Решение за изпълнение на Съвета за одобряване на оценката на Плана за възстановяване и устойчивост на България;
- Споразумение за предоставяне на безвъзмездна финансова подкрепа/заем между ЕК и Република България, в което се посочват оперативните договорености съгласно чл. 20, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/241 и техническите характеристики за изпълнение на плана – мерките и графика за мониторинг и изпълнение, съответните показатели, свързани с изпълнението на предвидените ключови етапи и цели, редът и условията за предоставяне на достъп на службите на ЕК до основните данни и други

Нормативна база на национално ниво:

- ЗАКОН за финансовото управление и контрол в публичния сектор;
- Закон за държавната финансова инспекция и Правилник за прилагане на Закона за държавната финансова инспекция;
- Закон за държавните помощи;
- Закон за мерките срещу изпирането на пари;
- Закон за обществените поръчки и Правилник за прилагане на Закона за обществените поръчки;
- Закон за публичните финанси;
- Закон за счетоводството;
- ПМС № 57 от 2.04.2020 г. за приемане на Кодекс за поведение на служителите в държавната администрация
- РМС № 833 от 12.11. 2020 г. за приемане на Национална стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз, за периода 2021-2027 година;
- РМС № 241 от 19.03.2021 г. за приемане на План за действие за 2021 г. за изпълнение на Националната стратегия за превенция и борба с нередностите и измамите, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз, за периода 2021-2027 г.;
- РМС № 568 от 02.08.2021 г. за организацията и координацията на участието на Република България в Механизма за възстановяване и устойчивост на Европейския съюз;
- РМС № 203 от 07.04.2022 г. за одобряване на актуализиран Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България, очертаващ помощта от Механизма за възстановяване и устойчивост на Европейския съюз;
- ПМС № 80 от 9.05.2022 г. за определяне на правилата за възлагане на дейности по инвестиции от крайни получатели на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост
- ПМС № 114 от 8.06.2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост
- ПМС № 157 от 7.07.2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България и на техните основни функции
- ЗМФ № 526 от 01.07.2022 г. за одобряване на Система за управление и контрол на Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ) на национално равнище, вкл. по отношение на

мерките за превенция, установяване и коригиране на случаи на конфликт на интереси, корупция, измама и двойно финансиране и възстановяване на неправомерно получени средства от крайните получатели.

Документи на ниво ресорно ведомство

- Оперативно споразумение между Министерството на финансите и ресорното ведомство за изпълнение на одобрените инвестиции от Механизма за възстановяване и устойчивост;
- Устройство правилник на ресорното ведомство;
- Вътрешно-ведомствен акт (заповед), определящ структурното звено или екип, отговорен за осъществяването на функциите на СНД;
- Функционални характеристики на дирекциите/отделите, имащи отношение към изпълнението на инвестиции/реформи по ПВУ;
- Должностни характеристики на служители, имащи задължения във връзка с изпълнението на инвестиции/реформи по ПВУ;
- Система за финансово управление и контрол на ресорното ведомство;
- Описание на системите за управление и контрол на инвестиции/реформи по ПВУ за конкретното ведомство;
- Вътрешни правила за изпълнение на инвестиции/реформи по НПВУ;
- Документация – вътрешни правила, документи и записи, прилагани в работата с информационната система;
- Документи, свързани с управление на човешките ресурси – справки за проведени обучения, планове за обучения на персонала, анализ на заетостта на структурата, отразяващ нововъзникналите задължения във връзка с ПВУ, резултати от извършена самооценка на административния капацитет във връзка с изпълнението на ПВУ;
- Документи, свързани с извършена оценка на риска в ресорното ведомство и/или на дирекциите/отделите, имащи отношение към изпълнението на инвестиции/реформи по ПВУ за текущата година (процедура и последна проведена оценка на риска);
- Одитни доклади (при наличие на такива) – системни одити по ключовите изисквания за ЕСИФ за програмен период 2014-2020 г., одитни доклади на Сметна палата, ЕК, Европейска сметна палата, свързани с усвояването на средства от ЕС, одитни доклади, свързани с изпълнението на финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм.

Приложение 2. Проведени срещи

N	Институция	Дата на срещата
1	Дирекция „Национален фонд“, Министерство на финансите	01.06.2022 г.; 28.06.2022 г.
2	Централно координационно звено, Администрация на Министерския съвет	01.06.2022 г.
3	Агенция по вписванията	20.07.2022 г.; 25.07.2022 г.
4	БАН	27.05.2022 г.; 29.06.2022 г.
5	ИАПО	28.06.2022 г.
6	Министерство на културата; НФК	03.05.2022 г.
7	Министерство на енергетиката	28.04.2022 г.; 21.07.2022 г.
8	Министерство на иновациите и растежа	29.04.2022 г.
9	Министерство на здравеопазването	29.04.2022 г.
10	Министерство на земеделието	04.05.2022 г.; 26.07.2022 г.
11	Министерство на електронното управление	29.04.2022 г.
12	Министерство на образоването и науката	20.04.2022 г.; 29.04.2022г.; 20.06.2022 г.
13	Министерство на образованието и науката, дирекция "Външни европейски програми"	28.06.2022 г.
14	Министерство на регионалното развитие и благоустройството	4.05.2022 г.
15	Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Дирекция „Жилищна политика“	14.07.2022 г.
16	Министерство на транспорта и съобщенията	14.07.2022 г.

Приложение 3. Въпросник за събиране на информация

Въпросник за XXXXXXXXXX		
относно административния капацитет за СНД по ПВУ		
<i>(Моля попълнете следващата таблица и приложете съответните документи/доказателства, където е приложимо. Когато даден въпрос не е приложим за съответната инвестиция, отбележете „неприложимо“)</i>		
Въпрос	Инвестиция	Заглавие на инвестицията
1. Статут на XXXX като СНД по инвестицията		
1.1. Ролята на XXXX като СНД за съответната инвестиция регламентирана ли е в административен или вътрешно-ведомствен акт? <i>(моля, посочете, и приложете)</i>		
2. Административен капацитет – организация и структури за изпълнение на инвестицията		
2.1. Какъв ще бъде организационният модел за изпълнение, наблюдение и/или докладване на инвестицията от страна на XXXX като СНД: (i) чрез съществуващо или новосъздадено организационно звено (в структурата на XXXX или извън нея), или (ii) чрез целеви екип от експерти, формиран от служители в различни организационни звена и/или външни експерти, без да се създава формално организационно звено, или (iii) чрез аутсорсване (възлагане на/консултиране от външен консултант), или (iv) [друго:...] <i>(моля, опишете)</i>		
2.2. Предприети ли са необходимите действия за прилагане на организационния модел (съгласно въпрос 2.1) и структуриране на определеното организационно звено/ определяне на целеви екип от експерти и/или аутсорсване на всички или част от дейностите? <i>(в случай, че отговорът е „да“, моля приложете документ/ референция (заповед, вътр. правила, други), с които е определена ролята на XXXX и екипа от експерти, във връзка с изпълнението на инвестицията)</i>		
2.3. По какъв начин планирате да бъде обезпечен ресурсно избрания организационен модел за изпълнение, наблюдение и/или докладване на инвестицията (вкл. източник на финансиране на възнагражденията на СНД) – средства от бюджета на министерството; целево финансиране; друго <i>(моля опишете)</i>		
2.4. Налична ли е органограма, показваща разпределението на функциите в XXXX във връзка с изпълнението на инвестицията? <i>(ако да – моля приложете)</i>		
2.5. Налични ли са изрично определени функционални характеристики на звената, имащи отношение към изпълнението на инвестицията/, напр. определени в Устройствен правилник, в нарочна заповед или др. под.? <i>(ако да – моля приложете)</i>		
2.6. Налични ли са длъжностни характеристики, с конкретно разписани функции по отношение на НПВУ на експертите, включени в организационното звено/екипа за изпълнение на инвестицията? <i>(ако да – моля приложете)</i>		
3. Административен капацитет – човешки ресурси за изпълнение на инвестицията		
3.1. По отношение на организационното звено/екипа от експерти, чрез които XXXX като СНД ще изпълнява съответната функция по проектния цикъл съобразно избрания организационен модел, моля да посочите: (а) числеността на служителите, изрично ангажирани с тази дейност към настоящия момент, (б) тяхната квалификация и опит в такъв или подобен тип дейност; (в) оптималната според вас численост на персонала, необходим за тази дейност съобразно спецификата на инвестицията; (г) в случай, че е необходимо осигуряването на допълнителен персонал, каква би следвало да е квалификацията и опита му? (д) в случай, че е необходим допълнителен персонал, по какъв начин планирате да осигурите този капацитет? <i>(Моля, опишете по-долу за всяка от функциите по проектния цикъл, както е приложимо)</i>		
3.1.1. Програмиране на инвестицията (напр. чрез подготовка пакет документи за кандидатстване, когато инвестицията се изпълнява чрез подбор на крайни получатели по процедура за безвъзмездна помощ)		
(а)		

(б)	
(в)	
(г)	
(д)	
3.1.2. Подбор на крайни получатели, в т.ч. оценяване и класиране на проектни предложения, както е приложимо)	
(а)	
(б)	
(в)	
(г)	
(д)	
3.1.3. Сключване на договори с КП (избрани чрез подбор или предварително определени в ПВУ)	
(а)	
(б)	
(в)	
(г)	
(д)	
3.1.4. Контрол върху възлагането от КП на дейности на външни изпълнители, в т.ч. (а) осъществяване на предварителен контрол на обществените поръчки/избора на изпълнители по реда на ПМС от КП; (б) осъществяване на 100% последващ контрол на обществени поръчки от КП	
(а)	
(б)	
(в)	
(г)	
(д)	
3.1.5. Наблюдение, потвърждаване на напредъка (верифициране, вкл. чрез проверка на място на изпълнението на инвестицията и административна проверка по отношение на всяко заявление за изплащане на средства, подадено от КП, ако е приложимо) и докладване на етапите и целите (моля, отбележете, както е приложимо)	
(а)	
(б)	
(в)	
(г)	
(д)	
3.1.6. Администриране на държавната помощ по инвестициите, където е приложимо	
(а)	
(б)	
(в)	
(г)	
(д)	
3.1.7. Финансово управление и плащания (напр. планиране на средствата; обработване на заявленията за изплащане на КП и одобряване на плащанията)	
(а)	
(б)	
(в)	
(г)	
(д)	
3.2. Необходима ли е специфична експертиза по някои от горепосочените етапи на проектния цикъл, налагаща ползването на външни експерти и/или аутсорсинг на дейности (моля, опишете, вкл. конкретните дейности)	
4. Административен капацитет - правила и процедури за изпълнение на инвестицията	
4.1. Съществуват ли вътрешни правила и процедури на ХХХХ (напр. специализиран СУК по ПВУ или др. под.), относно изпълняваната от него функция по отношение на инвестицията, регламентиращи: (моля отбележете за всяка от възможностите, изброени по-долу и приложете съответните документи)	

- управлението на възложените функции по проектния цикъл (програмиране, подбор на КП, договаряне, контрол на изпълнението, финансово управление и плащания), вкл. чрез контролни листа	
- извършване на предварителен и последващ контрол на процедури за обществени поръчки	
- идентифициране и избягване на конфликти на интереси;	
- идентифициране и отчитане на нередности и за събиране на неправомерно платените суми;	
- управление и оценка на риска;	
- плащания и осчетоводяване;	
- проверка на финансов и технически отчет (ФТО); изготвяне на обобщен ФТО; проверка на финансовия и физически напредък; проверки на място, съгласно изискванията на СУК на национално ниво;	
- наблюдение и отчитане на етапните цели и крайните резултати по инвестицията;	
- наблюдение и отчитане на общите показатели;	
- наблюдение и отчитане на прилагане на принципа за непричиняване на значителна вреда.	
4.2. Планирано ли е разработването на конкретни вътрешни правила и процедури, касаещи съответната инвестиция? Ако да – на какъв етап е разработването?	
4.3. Планирате ли използването на опростени варианти на разходите и ако да – за кои категории разходи и под каква форма (единни ставки, стандартни таблици на единичните разходи и/или еднократни суми)?	
5. Други организации, участващи в изпълнението на инвестицията, и тяхната роля	
5.1. Организация – роля <i>(моля опишете за всяка инвестиция)</i>	
5.2. Документ/ референция (заповед, вътр. правила, други), с които е определена ролята на съответната организация в изпълнението на инвестицията	
5.3. Налична ли е органиграма, показваща разпределението на функциите между XXXX и останалите организации във връзка с изпълнението на инвестицията? <i>(ако да – моля приложете)</i>	
5.4. Регламентирани ли са с изричен акт взаимоотношенията между XXXX и външната организация във връзка със споделяната отговорност по изпълнението, наблюдението и/или докладването на инвестицията	